Ազգ
Azg
2 ՀՈԿՏԵՄԲԵՐ 2008 ՀԻՆԳՇԱԲԹԻ 180 (4074)

Փակվեց ինտերնետային կայքէջի «Բոլորս Հրանտ Դինք ենք» բաժինը

Փոխարենը գործում են մարդասպան Օգյուն Սամասթի անվանաբ բաժիններ

Կատարված բողոքների հիման վրա փակվել է ինտերնետային «Facebook» կայքէջի «Բոլորս Հրանտ Դինք ենք, բոլորս՝ հայ» բաժինը, որտեղ գրանցված է 2709 անդամ: Չնայած դրան, շարունակում են ազատ գործել նույն կայքէջի «Օգյուն Սամասթին աջակցողների ակումբ» կամ «Հայրենասեր Օգյուն Սամասթը թող սպանի նաեւ Լեյլա Զանային» բաժինները: Այս մասին «Հյուրիեթի» հոկտեմբերի 1-ին համարում գրել է թերթի առաջատար հեղինակ Սեֆա Քափլանը: Հեղինակը նշում է, որ «Օգյուն Սամասթին աջակցողների ակումբ» բաժինն ունի 560 գրանցված անդամ, իսկ «Հայրենասեր Օգյուն Սամասթը թող սպանի նաեւ Լեյլա Զանային» բաժինը՝ 52: Հիշեցման կարգով նշենք, որ Օգյուն Սամասթը սպանել էր Հրանտ Դինքին: Ինչ վերաբերում է Լեյլա Զանային, ապա նա հայտնի քուրդ քաղաքական գործիչ է, 90-ականներին եղել է Թուրքիայի ազգային մեծ ժողովի՝ Մեջլիսի պատգամավոր եւ Մեջլիսի ամբիոնից քրդերեն արտահայտվելու համար զրկվել է պատգամավորի մանդատից: Հ. Չ.

Սերժ Սարգսյան. «Մեր ժողովուրդների շփումներում իրար ցավը կիսելը նորմ է»

ՍԱՐԻՆՏԱ ԽՈՍՅԱՆՅԱՆ
Թբիլիսի-Երեւան

Ավարտվեց Հայաստանի Նախագահ Սերժ Սարգսյանի պաշտոնական այցը Վրաստան: Այցը կարեւոր էր, որովհետեւ տեղի էր ունենում վրաց-ռուսական վերջին հրադադարից հետո, ու բացերից էին Վրաստանի Նախագահի պահվածքն այցի ընթացքում, երկու նախագահների հնչեցրած գնահատականները: Սակայն, կարելի է ասել, որ հանդիպումների ինչ-որ անհարթ կամ անսպասելի ընթացքի չարձանագրվեց եւ Սաակաշվիլի-Սարգսյան շփումները բավական ջերմ եւ փոխըմբռնողական էին, ընդունելությունները՝ շատ բարձր մակարդակով, իսկ ձեռք բերված պայմանավորվածությունները՝ կենսական կողմերի, նախ եւ առաջ Հայաստանի համար:

Նախորդ օրը Սաակաշվիլին Հայաստանի եւ Վրաստանի սահմանը անվանել էր բարեկամության սահման, եւ դրա ապացույցը համարել սահմանը հատելու գործընթացի չափազանց պարզեցված իրականացումը: Երկու նախագահներն էլ հանդիպման առաջին օրը շատ էին կարեւորել ճանապարհների կառուցումը. Սաակաշվիլին իր հայտարարության մեջ ասել էր, որ այժմ Ախալքալաքի ու Նինոծմինդայի Թբիլիսիի հետ կապող ճանապարհն է կառուցվում՝ հեռանկարում այդ ճանապարհը շարունակություն է ունենալու դեպի Հայաստանի եւ Թուրքիայի սահմաններ:

Տես էջ 2

Հրանուշ Հակոբյանը՝ սփյուռքի նախարար

Նախագահի նստավայրից հաղորդում են, որ Սերժ Սարգսյանի հրամանագրով Հրանուշ Հակոբյանը ազատվել է արտաքին գործերի նախարարության սփյուռքի հետ կապերի պետական կոմիտեի նախագահի պաշտոնից եւ նշանակվել Հայաստանի Հանրապետության սփյուռքի նախարար: Նախագահի մեկ այլ հրամանագրով հայտարարվել է 2008 թվականի աշնանային զորակոչ անցկացնելու եւ զորացրում կատարելու մասին:

«Աղնակլասնիկում» տեղի ունեցած միջադեպի առնչությամբ

Սեպտեմբերի 20-ին երեւանյան սրճարաններից մեկում տեղի ունեցած միջադեպի կապակցությամբ, որը կապվում է Ազգային ժողովի պատգամավոր Լեւոն Սարգսյանի (ՀՀԿ) անվան հետ, եւ որի արդյունքում մահացել է Անդրանիկ Բաբայանը, եւս երկու հոգի ձերբակալվել են՝ 40-ամյա Սահակ Ազիբեկյանը եւ 44-ամյա Սամվել Ալիխանյանը, հաղորդում է «Ազատություն» ռադիոկայանը: Ըստ ոստիկանության, Ազիբեկյանը մեղադրվում է 258 հոդվածի 3-րդ մասի հատկանիշներով (մի խումբ անձանց կամ կազմակերպված խմբի կողմից դիտավորությամբ խուլիգանություն կատարելու համար): Սամվել Ալիխանյանին, բացի 258 հոդվածի 3-րդ մասից մեղադրանք է առաջադրվել նաեւ 112 հոդվածի երկու կետերի հատկանիշներով (մի խումբ անձանց կամ կազմակերպված խմբի կողմից դիտավորությամբ մեկ ուրիշի առողջությանը վնաս պատճառելը, որն անզգուշությամբ առաջացրել է տուժողի մահը): Այս պահի դրությամբ հարուցված քրեական գործով մեկ հոգի կալանավորվել է՝ մեղայականով Կենտրոնի ոստիկանության բաժին ներկայացած Արմեն Սարգսյանը, եւ երկուսը ձերբակալվել: Ոստիկանությունից փոխանցել են, որ Արթուր Սահակյանին եւ Աբել Միքայելյանին ծանուցում ուղարկել են: Նրանք, սակայն, առայժմ չեն ներկայացել:

Օրհներգի խոսքերի նոր մրցույթ

Մոտ ժամանակներս կհայտարարվի նոր մրցույթ՝ ՀՀ օրհներգի խոսքերի ընտրության համար: Ինչպես այսօր Ազգային ժողով-կառավարություն հարցուպատասխանի ընթացքում պարզաբանեց ՀՀ մշակույթի նախարար Հասմիկ Պողոսյանը, նախկինում հայտարարված մրցույթում արդեն հանձնաժողովը քվեարկությամբ հավանություն է տվել Արամ Խաչատրյանի երաժշտությանը, այն ուժի մեջ է, իսկ նոր մրցույթում կընտրվեն խոսքերը: Արժանի մրցութային հայտ չլինելու եւ խոսքերի ընտրության դժվարությունների պատճառով որոշում էր կայացվել կիրառության մեջ թողնել գործող օրհներգը: Հիշեցնենք, որ 2005-ի սահմանադրական փոփոխություններով ամրագրվեց, որ Հայաստանի Հանրապետության օրհներգը սահմանվում է օրենքով, հաղորդում է «Արմենպրեսը»:

ՍՏՐԱՍԲՈՒՐԳ

Ըստ Թերի Դեւիսի, Կոսովոն Ղարաբաղ կամ Աբխազիա չէ

Իբր շատ են տարբերությունները

«Ես շարունակում եմ մնալ Եվրոպայի խորհրդի անդամ երկրների տարածքային ամբողջականության կողմնակից», Կոսովո-Հարավային Օսիա անկախության հռչակման ու դրա ճանաչման համեմատության առումով երեկ նման հայտարարություն արեց Եվրոպայի խորհրդի գլխավոր քարտուղար Թերի Դեւիսը՝ Ստրասբուրգում տեղի ունեցող ԵԽԽՎ նստաշրջանի շրջանակներում տված ասուլիսի ընթացքում:

Ռուսաստանի կողմից Հարավային Օսիայի եւ Աբխազիայի ճանաչումը դատապարտող Թերի Դեւիսը նման վերաբերմունք չի ցուցաբերել Կոսովոյի անկախության միակողմանի հռչակման ժամանակ: Դեւիսը երեկ հիշեցրեց, որ ինքը չի էլ ողջունել Կոսովոյի անկախացման միակողմանի հռչակումը, միեւնույն ժամանակ պարզաբանելով, որ Կոսովոյի եւ մյուս հակամարտությունների միջեւ շատ տարբերություններ կան: Ըստ Թերի Դեւիսի, Հարավային Օսիան, Աբխազիան կամ Ղարաբաղը Կոսովո չեն:

Մարտյան իրադարձություններից այսքան ժամանակ անց էլ Հայաստանում քաղաքական բանտարկյալներ լինելու առնչությամբ Թերի Դեւիսը չհամաձայնեց նման որակում տալուն: Ըստ Դեւիսի, մտահոգության առարկա տարբեր հանգամանքներ կան, մասնավորապես, որ այդքան ժամանակ անց էլ որոշ ձերբակալվածներ դեռ սպասում են դատական քննության: Իսկ որ ավելի կարեւոր ու պահանջված է, ըստ Դեւիսի, դեռեւս չի իրականացվում մարտյան իրադարձությունների ժամանակ սպանությունների հետաքննությունը, որ ոստիկանության անմիջական պարտականությունն է:

Առավոտյան վաղ Ստրասբուրգում ԵԽԽՎ նստաշրջանի շրջանակներում տված ասուլիսում Թերի Դեւիսն անդրադարձավ նաեւ «Ա1+» հեռուստաընկերության առնչությամբ իրավիճակին, նշելով, որ Ազգային ժողովի կողմից մինչեւ 2010 թվականը որեւէ մրցույթ չանցկացնելու որոշման կայացումը բնավ չի համապատասխանում Հայաստանին ներկայացված պահանջներին:

Հայաստանյան թեման այսքանով սպառված էր, քանի որ Դեւիսի ասուլիսը հիմնականում վերաբերում էր Ռուսաստան-Վրաստան հարաբերություններին, չնայած անգամ հարցադրումների պատասխաններում Դեւիսը չասաց ավելին, քան նախորդ օրը ԵԽԽՎ ամբիոնից արված իր ելույթի բովանդակությունն էր, որին «Ազգի» ընթերցողներն արդեն համառոտակի ծանոթացել են: Ավելացնեմ, որ Դեւիսի մոտեցմամբ, ռուս-վրացական խնդիրների առկայությունը երկկողմ մեղավորության հետեւանք է, սեւ-սպիտակ իրավիճակ չէ եւ երկու կողմի համար էլ լավ կլինի այստեղ շարժվել «Ուրիշի սխալները նշելիս չպետք է մոռանալ սեփական սխալները» մոտեցմամբ:

Թերի Դեւիսի որակմամբ, ե՛ւ Վրաստանը, ե՛ւ Ռուսաստանը խախտել են եւ առջեւ ստանձնած պարտավորությունները: Ու չնայած ռազմական գործողությունները սկսել է Վրաստանը օգոստոսի 7-ի գիշերը, բայց դրան նախորդել են անընդմեջ փոքր բախումներ, ու դրան էլ հաջորդել են ռազմական գործողություններ Ռուսաստանի կողմից:

ԱՂԱՎՆԻ ՀԱՐՈՒԹՅՈՒՆՅԱՆ
Ստրասբուրգ

Համաշխարհային բանկն ու Վերահսկիչ պալատը տարաձայնություններ չունեն

Սեպտեմբերի 30-ին Համաշխարհային բանկի հայաստանյան գրասենյակում ՀՀ վերահսկիչ պալատի նախագահ Իշխան Զաքարյանի եւ գրասենյակի տնօրեն Արիստոմենե Վարուդակիսի հանդիպման ընթացքում քննարկվել եւ պարզաբանվել են «Քաղաքային ջեռուցում» ծրագրի շուրջը Համաշխարհային բանկի եւ ՀՀ վերահսկիչ պալատի դիտարկումները: Կողմերն արձանագրել են, որ այս պահի դրությամբ, տվյալ խնդրում Համաշխարհային բանկը եւ ՀՀ վերահսկիչ պալատը տարաձայնություններ չունեն:

Հուշատախտակ քաղաքացիայի հիմնադիր Գեղամ Ղարիբջանյանի հիշատակին

Երեկ Երեւանի Ղազար Փարպեցու փողոցի 14 շենքի մուտքին պետական բարձրաստիճան այրերի, հյուրերի եւ հարազատների ներկայությամբ բացվեց հայկական քաղաքացիայի հիմնադիրներից, Խ. Հայաստանի գերագույն դատարանի նախագահ, Հայաստանի իրավաբանների միության նախագահ Գեղամ Ղարիբջանյանի հուշատախտակը: Ղարիբջանյան նշանավոր գերդաստանի մեծերից Գեղամ Արշակի Ղարիբջանյանի հասցեին երախտիքի խոսքեր ասացին ՀՀ քաղաքացիայի գլխավոր վարչության պետ Արսեն Մովսիսյանը, Երեւանի փոխքաղաքապետ Կամո Արեյանը, քաղաքացիայից Ռազմիկ Գասպարյանն ու Վիկտոր Սախաբուևին, Խ. Հայաստանի կրթության նախարար Լյուդվիգ Ղարիբջանյանը, ինչպես նաեւ ՀՀ փոխարտգործնախարար Գեղամ Ղարիբջանյանը, որին եւ վիճակվեց սպիտակ սավանն իջեցնելու պատիվը՝ 8 ամսական Գեղամիկի հետ:

Մեծարյալի կյանքի եւ գործունեության մասին մանրամասնություններ՝ մեր առաջիկա համարում:

Լիազորությունները վերահաստատեցին, բայց Եվրոպան իրեն չզրկեց Ռուսաստանի վրա մաս քաշի տալու հաճույքից

Սոճալին կճանաչի Աբխազիան եւ Հարավային Օսիան

«Երաշխավորում ենք ԵԽԽՎ-ին աջակցել ռուսաստանյան պատվիրակության լիազորությունների հաստատմանը», երեկ ԵԽԽՎ մոնիտորինգի հանձնաժողովի զեկուցող Անդրեաս Գրոսսի առավոտյան տարածած հայտարարությունը հաստատեց այն կարծիքները, թե Եխ խորհրդարանական վեհաժողովը բնավ էլ չի որոշի դադարեցնել, թեկուզ ժամանակավորապես, ռուսաստանյան պատվիրակության լիազորությունները: Գրոսսը նաեւ ընդգծել էր, որ լիազորությունների դադարեցման պարագայում ընդհանրապես անհնար կդառնա ինֆորմացիոն խաչաձեւումը այն իմաստով, որ Ռուսաստանը եւ Վրաստանը հավասարապես թաքցնում, ոչ ամբողջական են ներկայացնում տեղեկությունները:

Հիշեցնենք, որ երեկ ԵԽԽՎ-ն քննարկում էր Ռուսաստանի պատվիրակության լիազորությունների հարցը, որն օրակարգ էր մտել երկուշաբթի նստաշրջանի բացման ժամանակ կայացրած որոշմամբ: Ընդհանրապես նման հարց էին բարձրացրել 24 վեհաժողովականներ, ու չնայած նրանցից 5-ը հրաժարվել էին մինչեւ նստաշրջանը սկսվելն իրենց առաջարկությունից, այնուամենայնիվ, հարցը մնաց օրակարգում, քանի որ արդեն մտցվել էր շրջանառության մեջ:

Եվրախորհրդարանում որոշ պատգամավորներ գտնում էին, որ Ռուսաստան եւ Եվրամիություն հարաբերությունները փոխադարձ անհրաժեշտությամբ են պայմանավորված՝ հատկապես միջազգային անվտանգության, միջազգային ֆինանսական շուկաներում իրավիճակի եւ մասնավորապես Վրաստանին, Հարավային Օսիային եւ Աբխազիային վերաբերող հարցերում:

Ընդհանուր առմամբ, օրավարտին հնչող կարծիքները Ռուսաստանի լիազորությունների հարցի քննարկման առումով ավելի շուտ բարիկամեցողության ելույթներ էին: Եվրոպայի խորհրդի խորհրդարանական վեհաժողովի անդամները խոսում էին երկխոսության կարեւորությունից, այլ ոչ լիազորությունների դադարեցմամբ հարցը ավելի ծանր կացության մեջ դնելու տարբերակից:

Տես էջ 8

ԱԶԳ **Ընթացիկ**

Երեւանում բացվեց «Սիվիլիտաս» հիմնադրամը

Վ. Օսկանյանի մոտեցումները արտաքին քաղաքականության մի շարք հարցերի

Երեկ մայրաքաղաքի կենտրոնում՝ Հյուսիսային պողոտայում, իր բացման մասին ազդարարեց Հայաստանի արտաքին գործերի նախկին նախարար Վարդան Օսկանյանի հիմնած «Սիվիլիտաս» հիմնադրամը: Այս առիթով կազմակերպված ասուլիսում Օսկանյանը նշեց, որ հիմնադրամը նպաստելու է հասարակության կողմից միջազգային եւ տարածաշրջանային զարգացումների լայն ընկալմանը եւ աջակցելու է Կովկասում ու դրա սահմաններից դուրս խաղաղության ու անվտանգության պահպանմանը: Հիմնադրամը համախմբելու է ներքին, համահայկական եւ միջազգային միջոցները՝ Հայաստանում նշանակալի ծրագրերի իրականացման համար: Վարդան Օսկանյանը ասաց նաեւ, որ հիմնադրամի նախնական գործունեության ֆինանսավորումը կատարվում է անհատների կողմից՝ ընկերների եւ բարեկամների: Նա նշեց, որ կլինեն նաեւ ծրագրային ֆինանսավորում, նույնպես անհատների եւ կազմակերպությունների, ինչպես նաեւ, չի բացառվում, ֆինանսավորումներ պետությունների եւ միջազգային կազմակերպությունների կողմից:

Մյուս հարցերն արդեն վերաբերում էին արտաքին եւ ներքին քաղաքական խնդիրներին: Հայ-թուրքական հարաբերություններին եւ ԼՂՀ-ի հարցի վերջին զարգացումներին անդրադառնալով Օսկանյանը նկատեց, որ Թուրքիան արտաքուստ ուզում է հանդես գալ որպես միջնորդ, ինչն ազդում է նրա հեղինակության բարձրացմանը: Այսօրվա պայմաններում, ես կարծում եմ, հայտարարեց նախկին արտգործնախարարը, որ ղարաբաղյան հարցի բանակցություններում Թուրքիան անելիք չունի եւ Հայաստանի դիվանագիտությունը պետք է ջանքեր գործադրի, որ Թուրքիան ոչ միայն նման ներգրավվածություն չունենա, այլեւ արտաքուստ չպետք է թույլ տալ, որ նա փորձի տպավորություն թողնել, թե ինքը կարող է միջնորդ լինել Ղարաբաղի հարցում: Թուրքիան իրավունք չունի նման դերակատարություն ունենալու, քանի դեռ սահմանները չեն բացվել եւ դիվանագիտական հարաբերություններ չեն հաստատվել, իսկ մինչ այդ համարվում է կողմ այս հակամարտությունում Ադրբեջանի կողմից:

ARMENPRESS

Անդրադառնալով Գյուլի այցին՝ Օսկանյանը նկատեց, որ Թուրքիայի նախագահի այցը թե՛ դրական եւ թե՛ բացասական իմաստով աննախադեպ է, սակայն այդ հրավերի ճիշտ կամ ոչ ճիշտ լինելը կերեւա ժամանակի ընթացքում: Բարելավման չափանիշը կարող է լինել միայն սահմանի բացման եւ երկաթուղու աշխատանքի դեպքում, եթե դա տեղի չունենա, ապա միանշանակ է, որ Թուրքիան միայն շահարկում է այս հարցը: Ինչ վերաբերում է Ղարաբաղի ճանաչման հարցին, ապա, ըստ Օսկանյանի, այս հարցը պետք է լինի մեր դիվանագիտության զինանոցում եւ պետք է օգտագործվի իր պահին, սակայն այդ պահը դեռ չի եկել:

Անդրադառնալով հայ-թուրքական հանձնաժողովի ստեղծման մասին նախկին եւ ներկա իշխանությունների դիրքորոշումների տարբերությանը, Օսկանյանը նկատեց, որ նմանատիպ հանձնաժողովի կամ այլ քայլի կատարումը մեր կողմից, որը կապկածի տակ կդնի Ցեղասպանության փաստը, ուղղակի անընդունելի է եւ այս հարցում պետք է հնարավորինս զգույշ լինել: Ինձ համար անընդունելի է նաեւ այն ձեւակերպումը, նշեց Օսկանյանը, որ եթե դիվանագիտական հարաբերություններ հաստատվեն, սահմանը բացվի, ապա կարելի է հանձնաժողով ստեղծել եւ քննարկել ամեն հարց, այս շեշտադրումն ընդունելի չէ եւ պետք է հասկացվի, որ Ցեղասպանության հարցը քննարկման թեմա չէ: Օսկանյանը նաեւ կարծիք հայտնեց, որ հայ-թուրքական այս բանակցություններում կան հարցեր, որոնց հանրությունը ծանոթ չէ, հետեւաբար վերջնական գնահատականներ տալ չի կարող:

Անդրադառնալով ներքաղաքական իրավիճակին, Օսկանյանը նշեց, որ առկա լարվածության պատճառով մենք չենք կարողանում օգտվել այն դրական իրավիճակից, որը ստեղծվել է տարածաշրջանում, ճիշտ է, այս իրավիճակից Թուրքիայի հեղինակությունը ավելի բարձրացավ, քան Հայաստանի, սակայն կան դրական զարգացումներ, ինչից պետք է օգտվել եւ բարձրացնել Հայաստանի միջազգային հեղինակությունը:

Մարտի 1-ից հետո ստեղծված իրավիճակի հարցին անդրադառնալով նախկին արտգործնախարարը հայտարարեց, որ այստեղ երկուստեք գործ կա անելու՝ թե՛ ընդդիմության եւ թե՛ իշխանությունների կողմից: Օսկանյանն ասաց, որ ձգձգված դատական գործերը, բանտարկվածների հարցերը լուծում կստանան, նա նաեւ հույս հայտնեց, որ կլինի համաներում, ինչը կնպաստի առկա լարվածության թուլացմանը:

Անդրադառնալով հարավօսական պատերազմին եւ դրանից հետո ստեղծված իրավիճակին, Օսկանյանը նշեց, որ այսօր կա երկու մոտեցում, եւ մենք պետք է հստակ շեշտադրում անենք ԼՂՀ հարցում, որ Հայաստանը ԼՂՀ-ն չի ճանաչում եւ չի ճանաչելու այնքան ժամանակ, քանի դեռ բանակցային գործընթացի հիմքում դրված է ԼՂՀ ժողովրդի ինքնորոշման իրավունքը, եթե դա կա, ապա Ղարաբաղի ճանաչման կամ չճանաչման հարցը այլեւս մեզ համար չկա, որովհետեւ մենք ուզում ենք դրան հասնել բանակցությունների միջոցով: Որովհետեւ իրոք այսօր առկա փաստաթղթի հիմքում կա ԼՂՀ-ի ժողովրդի ինքնորոշման իրավունքը: Երկրորդ հիմնավորումն, ըստ Օսկանյանի, այն է, որ Ադրբեջանն արդեն ուժ է գործադրել, տեղին կզսումներ կատարել ԼՂՀ-ի նկատմամբ իր տարածքային ամբողջականությունը պահպանելու համար: Այնպես որ այդ երկու հարցերը Ղարաբաղի մասով միաձուլվում են եւ մեր հիմնավորումներն առավել արժեւորվում են միջազգային հանրության առաջ: Ես կարծում եմ, հայտարարեց Օսկանյանը, որ մեր շեշտադրումները պետք է լինեն հենց սրանք եւ ԼՂՀ ժողովրդի ինքնորոշման իրավունքն առավել արմատավորվում է, երբ փաստաթղթում այդ հարցն է քննարկվում, առավել եւս, որ Ադրբեջանը արդեն օգտագործել է ուժ այդ հարցը իր օգտին լուծելու համար:

Վերջում ավելացնենք, որ նորաստեղծ հիմնադրամի հոգաբարձուների պատվո խորհրդի անդամների թվում են Վրաստանի ԱԺ նախկին նախագահ Նինո Բուրջանաձեն, Ֆրանսիայի նախկին նախագահի խորհրդական Վալերի Տերրանովան, ԵԱՀԿ-ում Հայաստանի նախկին ներկայացուցիչ Ջիվան Թաբիբյանը, Հելսինկյան կոմիտեի անդամ թուրք Մուրատ Բելգեն, Ալավոնական համալսարանի ռեկտոր, ՀՀ նախկին վարչապետ Արմեն Դարբինյանը, Կանադայի արտաքին գործերի նախկին նախարար Լոյդ Ն. Էքսուորթին, ֆրանսիացի քաղաքագետ Ժերար Շալյանը, խուրյեւցի վերլուծաբան Յոսի Սարիդը, Ամերիկայի հրեական կոմիտեի ազգային խորհրդի անդամ Փիթեր Ռ. Ռոզենբլատը, Թաֆթս համալսարանի Ֆլետչերի դպրոցի դեկան Սթիվեն Վ. Բոսուորթը եւ Ռուսաստանի ժողովրդական տնտեսության ակադեմիայի կորպորատիվ կառավարման բարձրագույն դպրոցի դեկան Սերժ Կալենչյանը:

ԱՐՄԵՆ ՄԱՆՎԵԼՅԱՆ

Սերժ Սարգսյան. «Մեր ժողովուրդների շփումներում իրար ցավը կիսելը նորմ է»

1-ին էջից

Երեկ Ս. Սարգսյանը երախտագիտությամբ ընդունեց Թբիլիսիի պետական համալսարանի պատվավոր դոկտորի կոչումը՝ Կովկասի հնագույն համալսարաններից մեկում հանդիպելով համալսարանականների հետ: Համալսարանական լսարանի առջեւ իր ելույթում Հայաստանի նախագահը հայտնեց, որ իր վրացի գործընկերոջ հետ հանդիպումների ընթացքում կարողացել են պայմանավորվել օրակարգում ընդգրկված խնդիրները լուծելու կոնկրետ աշխատանք սկսելու վերաբերյալ:

«Պատմությունն ապացուցել է արտաքին ուժերի հակադրման վրա սակցիկական խուսանավման քաղաքականության սնանկությունը. ելնելով դրանից Հայաստանի արտաքին քաղաքականությունը միտված է խորացնելու իր ներգրավվածությունը տարածաշրջանային եւ միջազգային տարբեր ձեւաչափերում, ընդլայնելու եւ ամրապնդելու բարեկամական գործընկերություններն իր հարեւանների, ինչպես նաեւ Եվրոպայի, Ռուսաստանի եւ Միացյալ Նահանգների հետ: Համարում ենք, որ նման քաղաքականությունը նպաստում է տարածաշրջանում պատմականորեն առաջացած հակասությունների հաղթահարմանը, բոլոր շահագրգիռ տեսակետների եւ շահերի մոտեցմանը», ասաց Հայաստանի նախագահը: Եվրոպայի հետ մերձենալու բանալին երկու երկրները պետք է գտնեն՝ ներդաշնակ գործընկերներ լինելով: Նա վերահաստատեց ԵԱՀԿ շրջանակներում ԼՂ հակամարտության կարգավորման բանակցային գործընթացի Հայաստանի դիրքորոշումը՝ դիտարկելով Լեռնային Ղարաբաղի ժողովրդի ինքնորոշման իրավունքի համատեքստում. «Մինսկի խմբի համանախագահ երկրների՝ Ֆրանսիայի, Ռուսաստանի, Միացյալ Նահանգների գործուն աջակցության շնորհիվ մեզ հաջողվեց հանգել փոխըմբռնման որոշակի սկզբունքներում, որոնք հիմնվում են փոխզիջման անհրաժեշտության վրա», ասաց՝ ավելացնելով, որ մադրիդյան սկզբունքների շուրջ են ընթանում հանդիպումները համանախագահների հետ, որոնք կարող են հիմք լինել հակամարտության կարգավորման համար: Տարածաշրջանային համագործակցության համատեքստում դիտարկեց նաեւ վերջերս Թուրքիայի առաջադրած կովկասյան պլատֆորմի սկզբունքը եւ Գյուլին Հայաստան հրավիրելը. «Ֆուտբոլային դիվանագիտություն անունը ստացած այդ նախաձեռնությունը ունի նաեւ քաղաքական ենթատեքստ: Չմոռանալով անցյալը՝ մենք պետք է նայենք դեպի ապագա, ձեւավորենք փոխադարձ հետաքրքրություն ներկայացնող օրակարգ եւ սկսենք շփումներն առանց նախապայմանների: Երկխոսության առկայության պայմաններում կարելի կլինի քննարկել ցանկացած թեմա, նույնիսկ ամենակնճռոտ թեմաները», համոզմունք հայտնեց նա՝ Հայաստանի եւ Թուրքիայի միջեւ հարաբերությունները տարածաշրջանային զարգացման համատեքստում դիտարկելով:

Իսկ Վրաստանի հայերի մասին էլ ասաց, որ հնուց ի վեր նրանք կամուրջ են եղել երկու ժողովուրդների եղբայրական փոխհարաբերությունների համար:

Այցի ավարտին «Մարիոթ Կորթյարդ» հյուրանոցում կազմակերպված ճաշին Հայաստանի նախագահի հետ հանդիպման ու ճաշելու էին եկել վրացահայության 200-ից ավելի ներկայացուցիչները: Թեմակալ առաջնորդ Վազգեն եպիսկոպոս Միրզախանյանը որը պատմական եւ առանցքային անվանեց վրացահայության համար, հիշեց Հայաստան պետության հետ համագործակցության օրինակները Վրաստանի հայ համայնքի հետ, հրատապ անվանեց վիրահայոց թեմի իրավաբանական կարգավիճակի, հայ եկեղեցիները վիրահայոց թեմին վերադարձնելու, միասնական հայերենի եւ այլ խնդիրներ: Վրացահայությանն ուղղված Հայաստանի նախագահի խոսքը ջերմ էր ու նաեւ խոստումներ էր պարունակում. համագործակցելով Վրաստանի իշխանությունների հետ՝ Հայաստանը պատրաստ է ուժեղացնելու Ջավախքի դպրոցներն ու մամուլը, ՀԿ-ներն ու եկեղեցին, որտեղ վիրահայությունը ամուր ներկա եւ ապագայի կայուն հեռանկար ունենա. «Վերջին շրջանում բոլորս ունեցել ենք ծանր տագնապներով ու մտահոգություններով լի պահեր, որոնք ապացուցեցին, որ մեր երկու պետությունների հարաբերություններում միակ քաղաքական շահը բարեկամությունն է, որ մեր ժողովուրդների շփումներում իրար ցավը կիսելը նորմ է ու կենսաձեւ, որ թե՛ Հայաստանում եւ թե՛ Վրաստանում տեղի ունեցող իրադարձություններն ազդում են բոլորիս վրա՝ հաղորդակից անոթների նման», ասաց նա:

Հ.Գ. Հայ-վրացական համագործակցության գործարար ասոցիացիայի համանախագահ Վլադիմիր Բաղալյանից, որը պատվիրակության կազմում էր, հետաքրքրվեցինք, թե ճանապարհների կառուցումը ռեալ հեռանկար ունի՞, հավատո՞ւմ է, որ դա արագ տեղի կունենա:

Ըստ Վ. Բաղալյանի՝ ամենակարեւորը ֆինանսավորման աղբյուրները գտնելն է՝ եւ մասնավոր, եւ բանկային ներդրումներ պետք է լինեն, պետական հասկացումներ: Մեկ-երկու տարում հնարավոր կլինի այդ հարցը լուծել, հույս ուներ նա:

ՕՐԱԿԱՐԳ

Այսօր

- 11.00-«Կոնգրես» հյուրանոցում տեղի կունենա «ՀՀ աշխատանքի եւ սոցիալական ապահովության նախարարության եւ հասարակական կազմակերպությունների միջեւ մասնակցային համագործակցության» կանոնակարգի եւ «Համագործակցություն եւ մասնակցություն» էլեկտրոնային էջի շնորհանդեսը:
- 12.00-«Իրավունք դե ֆակտո» ակումբի հյուրն է Վարդան Խաչատրյանը:
- 12.00-«Փաստարկ» ակումբի հյուրն է ՀԿԿ ղեկավար Ռուբեն Թովմասյանը: Թեման՝ ներքաղաքական զարգացումներ:
- 12.45-ԱՄՆ դեսպանատանը տեղի կունենա ԱՄՆ նորանշանակ դեսպան Մարի Յովանովիչի մամուլի ասուլիսը:
- 13.00-Մամուլի ազգային ակումբի հյուրն է Ժիրայր Սեֆիլյանը: Թեման՝ ղարաբաղյան հիմնախնդրի կարգավորման ներկա փուլը:
- 13.00-Ժուռնալիստների միությունում տեղի կունենա «Կյանք նամակագրության մեջ» գրքի շնորհանդեսը:
- 13.00-«Նովոստի» մամուլի կենտրոնում տեղի կունենա Երեւան-Մոսկվա-Քիշնեւ-Կիեւ հեռուստակամուրջ՝ նվիրված Եվրասիական 11-րդ հեռուստաֆորումին:
- 13.30-«Հայացք» մամուլի ակումբի հյուրն է ՕԵԿ խմբակցության ղեկավար Հեղինե Բիշարյանը:
- 14.00-«Ուրբաթ» ակումբի հյուրն է դրամատուրգ Կարինե Խոդիկյանը: Հյուրը կփոխանցի «Արարատ» մշակութային ալիքի վերաբերյալ իր տպավորություններն ու կարծիքը, կխոսի մշակութային քաղաքականության խնդիրների մասին առհասարակ:
- 15.40-«Մաստեր կլաս» թենիսի ակումբում տեղի կունենա հանդիպում արգենտինահայ հայտնի թենիսիստ Դավիթ Նալբանդյանի հետ:
- 18.30-Ֆրանսիայի դեսպանատանը տեղի կունենա ընդունելություն Երեւանում հոկտեմբերի 3-5-ը կայանալիք Պատկերապատման եւ պատկերի առաջին միջազգային փառատոնի առթիվ:
- 18.30-Ազգային ժողովում կգումարվի արտահերթ նիստ:

«ԱԶԳ» ՕՐԱԹԵՐԹ
Հրատարակութեան ԺԸ տարի
Հիմնադիր եւ հրատարակիչ
«ԱԶԳ ՕՐԱԹԵՐԹ» ՍՊԸ
Երեւան 375010 Հանրապետութեան 47
ֆաքս 374 10 562863
e-mail: azg@azg.am
azg2@arminco.com
www.azg.am
Գլխաւոր խմբագիր
ՅԱԿՈԲ ԱՒԵՏԻՔԵԱՆ / հեռ 521635
Խմբագիր
ՊԱՐՈՅՐ ՅԱԿՈԲԵԱՆ / հեռ 529221
Հաշվապահութիւն (գովազդ) / հեռ 582960
Լրագողների սենեակ / հեռ 581841
Համակարգչ. ծառայութիւն / հեռ 582463
Շուրջօրեայ լրահաւաք ծառայութիւն / հեռ 529353
Համակարգչային շարուածք
«Ազգ» թերթի

Թերթի նիւթերի ամբողջական թէ մասնակի արտատպումները տպագիր մամուլի միջոցով կամ ռադիոհեռուստատեսութեամբ առանց խմբագրութեան գրաւոր համաձայնութեան խստիւ արգելւում են համաձայն ՀՀ հեղինակային իրաւունքի մասին օրէնքի
Նիւթերը չեն գրախօսւում ու չեն վերադարձւում
Գ տառով յօդուածները գովազդային են, որոնց բովանդակութեան համար խմբագրութիւնը պատասխանատուութիւն չի կրում:

"AZG" Daily NEWSPAPER
Editor-in-chief
H.AVEDIKIAN / phone: 374 10 521635
47 Hanrapetoutian st.,
Yerevan, Armenia, 0010

Digitec-ը դարձնել տարածաշրջանային նշանակության միջոցառում

Այդ ուղղությամբ ջանքեր են գործադրում ցուցահանդեսի կազմակերպիչները

Նոյեմբերի 3-5-ը Երեւանում կայանալիք Digitec-2008 ամենամյա տեղեկատվական եւ բարձր տեխնոլոգիաների ցուցահանդեսին անդրադարձան երեկ «Նովոստի» գործակալությունում տեղի ունեցած մամուլի ասուլիսի մասնակիցները՝ Ինֆորմացիոն տեխնոլոգիաների ձեռնարկությունների միության գործադիր տնօրեն **Կարեն Վարդանյանը**, էկոնոմիկայի նախարարության տեղեկատվական տեխնոլոգիաների վարչության պետ **Ժենյա Ագիզյանը**, «Մայքրոսոֆթ Ար էյ» ընկերության տնօրեն **Գրիգոր Բարսեղյանը** եւ Ձեռնարկությունների ինկուբատոր հիմնադրամի տնօրեն *Բագրատ Ենգիբարյանը*:

ՖՈՏՈԼՈՒՐ

Բացելով մամուլի ասուլիսը, Կարեն Վարդանյանը նշեց, որ Digitec-ը անց է կացվում 2005-ից եւ այս տարիների ընթացքում էական փոփոխություններ է կրել: Այսօր ոչ թե պարզապես համակարգիչ վաճառող, այլ լուծումներ առաջարկող ընկերություններ են ներկայացված: Ըստ Ինֆորմացիոն տեխնոլոգիաների ձեռնարկությունների միության գործադիր տնօրենի, այս տարի ցուցահանդեսին ներկայացված կլինեն 50 ընկերություններ, իսկ այցելուների թիվը կկազմի 12-15 հազար: Նա տեղեկացրեց, որ ցուցահանդեսի շրջանակներում կանցկացվեն նաեւ էլեկտրոնային կառավարում, նորարարական ֆորումները եւ դիջի լայֆ սեմինարների շարքը:

Բագրատ Ենգիբարյանը կարեւորեց երեք հանգամանք Digitec-ի համար: Առաջին՝ այն դարձել է հարթակ, որտեղ յուրաքանչյուր բնակիչ կարող է ծանոթանալ տեղեկատվական տեխնոլոգիաների ոլորտին, երկրորդ՝ դարձել է այն վայրը, որտեղ արտասահմանյան ներդնողները ծանոթանում են ոլորտի վիճակին, երրորդ՝ դարձել է հարթակ նաեւ երիտասարդների համար: Ներկայումս ջանքեր են գործադրվում, որպեսզի Digitec-ը դառնա տարածաշրջանային նշանակություն ունեցող միջոցառում, որի սաղմերն, ըստ Բագրատ Ենգիբարյանի, արդեն կան՝ ցուցահանդեսին մասնակցելու ցանկություն են հայտնում Ռուսաստանի եւ այլ երկրների ընկերություններ:

Ժենյա Ագիզյանը հայտնեց, որ տեղեկատվական տեխնոլոգիաների միամսյակը ներառում է 20 միջոցառումներ, որոնցից կարեւորագույնը 5-ն են: Վարչության պետը կարեւորեց էլեկտրոնային կառավարության տաղավարի ներկայացումը, որտեղ պետք է ներկայացվեն, թե պետական մարմինները ինչ էլեկտրոնային ծառայություններ են մատուցում:

«Մայքրոսոֆթ Ար էյ» ընկերության տնօրեն Գրիգոր Բարսեղյանն (ի դեպ, ընկերությունը Digitec-ի գլխավոր հովանավորն է) այն կարծիքը հայտնեց, որ արդեն 4-րդ անգամ անցկացվող միջոցառումը եւ մասնակիցների, եւ միջազգային ընկերությունների, եւ այցելուների քանակի առումով աճ է արձանագրել: Ցուցահանդեսը նաեւ որակական աճ է արձանագրել եւ դառնում է տարածաշրջանի խոշոր միջոցառումներից մեկը:

Պատասխանելով այն հարցին, թե կարո՞ղ է ամերիկյան ֆինանսական ճգնաժամն ազդել Հայաստանի տեղեկատվական տեխնոլոգիաների ոլորտի վրա, Կարեն Վարդանյանն ասաց, որ ոլորտի հայկական ընկերությունների արտադրանքի 80 տոկոսն արտահանվում է, որի կեսը՝ ԱՄՆ: Եթե ճգնաժամն ազդի հայկական ընկերությունների գործընկերների վրա, ապա պատվերները կարող են նվազել: Կարեն Վարդանյանը կարեւորեց նաեւ պետության կողմից տեղական ընկերություններին աջակցելը:

«Քանի՞ ընկերություն է գործում այս ոլորտում եւ որքա՞ն է նրանց շրջանառությունը» հարցին պատասխանեց Բագրատ Ենգիբարյանը, քանի որ նրա ներկայացրած հիմնադրամն է իրականացնում այդ առթիվ կառավարության պատվիրած հետազոտությունը: Նշվեց, որ Հայաստանում գործում է 120 ընկերություն, որոնք ունեն 100 մլն դոլարի շրջանառություն: Այդ ընկերություններում աշխատող մասնագետների թիվը 6 հազար է: Ձեռնարկությունների ինկուբատոր հիմնադրամի տնօրենը նաեւ տեղեկացրեց, որ համաշխարհային ճանաչում ունեցող նոր ընկերություններ են մտադիր մուտք գործել Հայաստան՝ «Ինտելը» եւ HP-ն, իսկ գործողները ընդլայնվում են եւ բացի իրենց լիցենզավորված ապրանքը վաճառելուց, իրականացնում նաեւ այլ աշխատանքներ: Ասվածին Գրիգոր Բարսեղյանն ավելացրեց, որ «Սոֆթլայնը» բացել է իր մասնաճյուղը մեր երկրում եւ շուտով նույնը կանի ռուսական մեկ խոշոր ընկերություն:

Խոսելով տեղեկատվական տեխնոլոգիաների ոլորտում հայկական առանձնահատկությունների կամ առավելությունների մասին, Գրիգոր Բարսեղյանը որպես այդպիսին նշեց միկրոէլեկտրոնիկայի բնագավառում մեր ունեցած առաջատար դիրքը տարածաշրջանում եւ ճանաչված ապրանքանիշը համաշխարհային մակարդակով: Բագրատ Ենգիբարյանն էլ մատնանշեց Հայաստանում իրականացվող հետազոտական ծրագրերը, որոնց եւ արժեքն է ավելի մեծ, եւ ստացվող եկամուտը, եւ ճգնաժամերից զերծ են պահում ոլորտը:

Ոլորտի զարգացման պետության քաղաքականության մասին Ժենյա Ագիզյանն ասաց, որ նպատակ է դրված հասնել թռիչքային զարգացման, այլապես աստիճանական զարգացումն ընթանում է հիմա էլ: Բագրատ Ենգիբարյանն ավելացրեց, որ ըստ տեղեկատվական տեխնոլոգիաների զարգացման հայեցակարգի, նպատակ է դրված 2018-ին հասնել 1 մլրդ դոլարի շրջանառության եւ 25 հազար աշխատատեղ ցուցանիշների: Կան նաեւ միջանկյալ ծրագրեր 5 տարվա հեռանկարի համար:

ԱՐԱ ՄԱՐՏԻՐՈՍՅԱՆ

Երվանդաշատ համայնքում գործարկվեց վերանորոգված ջրի ցանցը

Երեկ պաշտոնապես գործարկվեց Արմավիրի մարզի Երվանդաշատ գյուղական համայնքի խմելու ջրի ցանցը: Ցանցի վերակառուցման աշխատանքներն իրականացվել են ՄԱԿ-ի Զարգացման ծրագրի (ՄԱԶԾ), Հայաստանի մանուկների հիմնադրամի եւ Երվանդաշատի գյուղապետարանի համատեղ ջանքերով:

Վերանորոգվել է 7.5 կմ ջրագիծ, կառուցվել են 150 մ խորանարդ տարողությամբ օրվա կարգավորման ջրամբար (ՕԿՋ) եւ քլորակայան, ինչպես նաեւ կարգաբերվել է հին պոմպակայանը: Ծրագրի շահառուները գյուղի բնակչությունը կազմող 204 տնային տնտեսություններն են, որոնք այսուհետեւ շուրջօրյա մաքուր խմելու ջուր կստանան:

ՄԱԶԾ-ն մուտք է գործել Երվանդաշատ 2006-ի սկզբին: Ստեղծվել է գյուղի առաջին եւ միակ հասարակական կազմակերպությունը՝ Երվանդաշատի զարգացման կենտրոնը: Կենտրոնը 2006-ի դեկտեմբերից հրատարակում է գյուղի առաջին պարբերականը՝ «Երվանդաշատ» եռամսյա թերթը:

Համայնքի հետ համատեղ ՄԱԶԾ-ն տեղադրել է չրի վակուումային փաթեթավորման սարք, որի շնորհիվ տեղական մասնավոր ընկերությունների համար ստեղծվել է եկամտի նոր հնարավորություն, իսկ համայնքում բացվել են նոր աշխատատեղեր:

ՄԱՐԻԵՏԱ ՄԱԿԱՐՅԱՆ

Ղարաբաղը ինքնաբավ պետություն դառնալու ռեսուրսներ ունի

Նախօրյակին կառավարության նիստում միջնաժամկետ ծրագրի հավանության արժանանալու առիթով, երկուշաբթի ԼՂՀ վարչապետ Արա Հարությունյանը հրավիրել էր մամուլի ասուլիս՝ ներկայացնելու կառավարության մեկ տարվա կատարած աշխատանքը:

Արա Հարությունյանը միանգամայն օրինաչափ համարեց այն իրողությունը, որ ոչ լրիվ մեկ տարվա ընթացքում կառավարությունում մի շարք կադրային ու կառուցվածքային փոփոխություններ են տեղի ունեցել: Հիմնավորված բովանդակությամբ փոփոխություններն ընդունելի են, որովհետեւ կառավարությունը դինամիկ օրգանիզմ է, պարզաբանեց նա:

Գնահատելով գործադիրի մեկամյա գործունեությունը, վարչապետը կարեւորեց երկարաժամկետ ծրագրերը, որոնք վերջնականապես մշակվել եւ արդեն կիրարկման փուլում են: Դրանք վերաբերում են հատկապես գյուղատնտեսական ոլորտին եւ էներգետիկ ու ոռոգման համակարգերին: Լինելով ագրարային երկիր եւ ունենալով անհրաժեշտ ռեսուրսներ, Ղարաբաղը կարող է գյուղմթերքների արտադրության առումով լիարժեք ինքնաբավ լինել: Այդպես եղել է խորհրդային տարիներին, երբ Լեռնային Ղարաբաղի ինքնավար մարզը մի ամբողջ Ադրբեջան էր կերակրում, եւ այժմ արվում է ամեն ինչ տնտեսության այս առաջնաճյուղը հասցնելու 1988-ի մակարդակին: Հանրապետության բնակչության շուրջ կեսը բնակվում է գյուղերում, ուստի գյուղատնտեսության զարգացմամբ կապահովվի նաեւ գյուղաբնակների աշխատանքի ճակատը, շեշտեց վարչապետը:

Ոռոգման համակարգի զարգացման ծրագրով նախատեսվում է առաջիկա 2-3 տարիներին հանրապետությունում շուրջ 15.000 հեկտար տարածք ոռոգովի դարձնել: Ինչ մնում է էներգետիկ անկախությանը, ինչը էներգակիրների գների շարունակական աճի պայմաններում հրատապ է դառնում, ապա, Արա Հարությունյանի մատուցմամբ, նոր ՀԷԿ-երի ստեղծմամբ հնարավոր կլինի 2012 թվականին արտադրել մինչեւ 300 մլն կվտ/ժամ էլեկտրաէներգիա, որով կբավարարվի դրա ամբողջական պահանջարկը ԼՂՀ-ում: Ավելին, հետայդու հնարավոր կլինի նույնիսկ էլեկտրաէներգիա վաճառել հարեւան երկրներին: Անկախ այն բանից, թե էլեկտրաէներգիայի միջազգային գներն ինչ ցատկեր կունենան, Ղարաբաղում դրա գինը չի գերազանցի 30 դրամը, հավաստիացրեց վարչապետը:

Տեսանելի են դրական արդյունքները կրթության բնագավառում: Ինտեգրված լինելով Հայաստանի կրթական դաշտին, ոլորտում լուրջ բարեփոխումներ են իրականացվում, մասնավորապես, եռաստիճան կրթական համակարգի անցնելու առումով: Արդեն իսկ 2010 թվականին ԼՂՀ-ում մի քանի ավագ դպրոցներ կունենանք, նշեց Արա Հարությունյանը, հավելելով, որ զուգահեռ իրականացվում է նոր դպրոցաշենքերի կառուցման ու հների վերանորոգման, դրանց կահավորման համապարփակ ծրագիրը: Ըստ վարչապետի, տեղաշարժ կա նաեւ նախադպրոցական ցանցի ընդլայնման գործում, եւ որպես դրա մի գործնական արտահայտություն, նա հատկանշեց «Բեյզ մեթլզ» ընկերության կողմից 280 տեղանոց նոր մանկապարտեզի կառուցումը Ստեփանակերտում:

Թե՛ բարեփոխման, եւ թե՛ կառավարման առումներով Արա Հարությունյանը ոչ բավարար համարեց առողջապահության ոլորտում մինչ այդ տիրող վիճակը: Իսկ իրավիճակը շտկելու լուրջ քայլեր ձեռնարկվում են: Այսպես, ավարտման փուլում է հանրապետական մանկական հիվանդանոցի շենքի վերանորոգման ու վերազինումը: Նախատեսվում է Ստեփանակերտում կառուցել գերժամանակակից հիվանդանոց, որն իրավամբ կունենա միջազգային չափանիշներին համապատասխան պայմաններ: Միեւնույն ժամանակ, նոր հիվանդանոցներ են կառուցվում կամ հիմնանորոգվում շրջաններում, եւ այդ աշխատանքների իրական արդյունքը զգալի կլինի մոտ ապագայում:

Լրագրողների այն հարցին, թե նշանակո՞ւմ է արդյոք, որ նոր իշխանությունները վատ ժառանգություն են ստացել նախորդից, վարչապետն ասաց, որ դրա պատասխանը կարող է տալ ժողովուրդը, քանզի բոլորին են հայտնի եւ դրականը եւ բացասականը:

Մեկնաբանելով ՀՀ նախագահի՝ ԼՂՀ-ում Ադրբեջանի ներդրումներ կատարելու առաջարկի մասին հայտարարությունը, Արա Հարությունյանը դա ավելի շատ կատակ համարեց, ասելով, որ քանի դեռ հիմնախնդիրը կարգավորված չէ՝ բացառվում է հարեւան երկրի ներդրումներ կատարելը Լեռնային Ղարաբաղում: Անկախ հիմնահարցի լուծման եղանակներից ու մեխանիզմներից, պարտադրված ենք երկրում լուծել սոցիալ-տնտեսական բոլոր խնդիրները՝ ունենալ հուսալի մարտունակ բանակ եւ ինքնաբավ տնտեսություն, նշեց Արա Հարությունյանը:

«Ազգի» հարցը վերաբերում էր պետական կառավարման մարմիններում հաստիքների ուռճացմանը: Վերջին 10 տարում ԼՂՀ պետբյուջեն ավելի քան քառակի ավելացել է, մինչդեռ սոցիալ-տնտեսական բնութագրերը հազիվ թե համարժեք են այդ դինամիկային: Ճիշտ չի՞ լինի, որ կրճատվեն ուռճացված հաստիքներն ու պետական կառույցներն առհասարակ, եւ խնայված գումարները նպատակաուղղվեն փոքր ու միջին բիզնեսի խրախուսմանը:

Արա Հարությունյանն ասաց, որ այդ գործընթացն արդեն սկսված է: Մի շարք պետական ոչ առեւտրային կազմակերպություններ, հատկապես մշակութային ոլորտում, լուծարվել են, անշուշտ, կրճատելով նաեւ ավելորդ հաստիքները: Ինչ մնում է փոքր ու միջին բիզնեսի խրախուսմանը, ապա վարչապետի խոսքով՝ ԼՂՀ ներդրումային զարգացման հիմնադրամը բավարար ռեսուրսներ ունի արտոնյալ վարկերի տրամադրման համար: Խնդիրն այն է, որ քչերն են համարձակվում գործարար նպատակներով վարկ վերցնել: Եթե մտավախությունը հարկային խստության մեջ է, ապա ԼՂՀ-ում հարկային դաշտն ավելի նպաստավոր է, քան Հայաստանի Հանրապետությունում, դրանում համոզված են հենց իրենք՝ գործարարները, նկատել տվեց վարչապետը:

ԿԻՄ ԳԱԲՐԻԵԼՅԱՆ
Ստեփանակերտ

Հերքում

Երեկ «**Ազգ**» օրաթերթին հերքում-նամակ էր ուղարկել «Ազատագրված տարածքների պաշտպանություն» հասարակական նախաձեռնության նախկին քարտուղար Արմեն Աղայանը, որ նախօրեին «Ուբաթ» ակումբում Ժիրայր Սեֆիլյանին վերաբերող արտահայտություններն այլ կերպ են ընկալվել: Մասնավորապես Աղայանը նշում է, թե «իրականում ով է կառավարում գործընթացը» տարբերությունում ասվածը վերաբերում է անցած ընտրապայքարում նախագահի բոլոր աջակիցներին՝ «խոսքը համոզելու հնարքի, այլ ոչ թե սկանդալային գործարքի մասին է»: Բացի այդ, Աղայանը հրաժարվեց իրեն վերագրել «Սեֆիլյանը գործնական աջակցություն է ստացել Լեւոն Տեր-Պետրոսյանից» արտահայտությունը:

«Վալլեքս գրուպ»

Բակո Սահակյան. «Առանց ԼՂՀ անմիջական մասնակցության անվտանգության որեւէ նախաձեռնության տրամաբանական ավարտ անհնար է»

Հայաստանաբնակների միայն 5 տոկոսն է գոնե մեկ անգամ եղել Արցախում: Այս տվյալը, որ հայտնի է դարձել Լեռնային Ղարաբաղի կառավարության պատվերով կատարած ուսումնասիրությամբ, մտահոգության առարկա է եւ պետականության կառուցման ու ամրապնդման գործին հայության ոչ բավարար մասնակցության ապացույց: «Արցախ այցելած հայաստանաբնակների այդչափ ցածր թիվը լուրջ բացթողում է, քանի որ Արցախի զարգացման խնդրի լուծման հարցում մեծ դերակատարություն կարող են ունենալ եւ հայաստանաբնակները, եւ ողջ հայությունն ընդհանրապես», նշեց ԼՂՀ նախագահ **Բակո Սահակյանն** օրերս հայաստանյան 9 բուհերի շուրջ 120 ուսանողների հետ հանդիպմանը, որը նախաձեռնել էր «Վալլեքս խումբ» ընկերությունը:

Հանդիպման ընթացքում ԼՂՀ նախագահին

անդրադարձավ Արցախի սոցիալ-տնտեսական զարգացման խոչընդոտների ուսումնասիրություններին եւ դրանց հիման վրա մշակված ծրագրերին: 2001-2006 թթ. Արցախի ժողովրդագրական վիճակի ուսումնասիրությունները մտահոգիչ են՝ ԼՂՀ 25 տարեկանից բարձր 5 հազար քաղաքացիներ ընտանիք չեն կազմում միջոցների բացակայության պատճառով: Իրավիճակի շտկման նպատակով կառավարությունը յուրաքանչյուր նորակազմ ընտանիքի 300 հազար դրամ տրամադրելու ծրագիր է մշակել, եւ այս տարի արդեն գրանցվել է 2162 ամուսնություն, որը 4,6 տոկոսով ավելի է նախորդ տարվա նույն ժամանակահատվածի ցուցանիշից: Անհրաժեշտ է բնակարանային պարբերական ծրագիր, որը ԼՂՀ կառավարությունը մշակում է Հայաստանից հրավիրված մասնագետների ուժերով եւ իրականացմանը ձեռնամուխ կլինի եկող տարեկեսին:

Ի պատասխան ուսանողների հարցերի, ԼՂՀ նախագահ Բակո Սահակյանը հավաստեց. «Արցախի զարգացման հարցում մեծ դերակատարություն կարող են ունենալ հայաստանաբնակ երիտասարդ մասնագետները, սակայն առանց ուղղակի կապի եւ անմիջական շփման դժվար է օգտագործել ձեր հնարավորություններն ու Արցախում գործելու պայմաններ ընձեռել: Մանկավարժության, բժշկության, շինարարության, գյուղատնտեսության եւ այլ ոլորտներում բարձրակարգ, որակյալ մասնագետների կարիք ունենք, սակայն խնդիրը հարկավոր է դիտարկել համակողմանիորեն՝ հրավիրյալ մասնագետին բնակարան ու կենցաղային պայմաններ են անհրաժեշտ, որոնք էլ ապահովելու համար միջոցներ են պետք: Իսկ այդ միջոցները միայն համատեղ ուժերով կարող ենք ձեռք բերել: Սակայն, անկախ ամեն ինչից, ամեն կերպ փորձում ենք երիտասարդներին ներգրավել պետականաշինության գործում: Եթե այսօր չմասնակցենք այդ գործին, վաղը արդեն պետք չի լինի»:

Արցախի համար առաջնային համարված գյուղատնտեսության ոլորտին առնչվող հարցին ի պատասխան, ԼՂՀ նախագահը փաստեց, որ նախորդ տարվա համեմատությամբ այս տարի մեկ հեկտարից կրկնակի ավելի բերք են ստացել՝ 21,5 ցենտներ, ինչը արդյունք է ոչ միայն բնակլիմայական նպաստավոր պայմանների, այլեւ գյուղացիներին անտոկոս վարկերի, գյուղացու վնասի փոխհատուցման: Իսկ արդեն աշնանացանի համար հնարավոր կլինի նոր գյուղտեխնիկայի օգտագործումը, որ ձեռք է բերել կառավարությունը եւ մտադիր է դեռեւս հարստացնել այդ բազան: Բակո Սահակյանը փաստեց նաեւ, որ վերջերս Արցախում գործունեություն ծավալած «Արցախֆրուտ» ընկերությունը, որն ունի տարին 15 մլն տարա հզորություն, բավական նպաստում է երկրի գյուղատնտեսության զարգացմանը:

Ուսանողները ԼՂՀ նախագահից հետաքրքրվեցին նաեւ «Վալլեքս խումբ» ընկերությանը պատկանող Դրմբոնի ոսկու եւ պղնձի հանքավայրը շահագործող «Բեյզ Մեթըլզ»-ի գործունեությամբ եւ ստացան հավաստիացում. «Ընկերությունը երկրի ամենամեծ հարկատուն է եւ ամենախոշոր արդյունաբերական ձեռնարկությունը, որի տարեկան շրջանառությունը գերազանցում է 30 մլն ԱՄՆ դոլարը: Մի քանի տարի առաջ «Բեյզ Մեթըլզ»-ը ապահովում էր ԼՂՀ պետբյուջեի 36, այս տարի՝ արդեն 17 տոկոսը: Եվ նպատակ ունենք այդ ցուցանիշը հասցնելու 12 տոկոսի: Տնտեսության տարբեր ճյուղերի զարգացման շնորհիվ է հնարավոր դարձել այս ցուցանիշը, մյուս կողմից էլ հենց «Բեյզ Մեթըլզ»-ի վճարած հարկերով է պայմանավորվել կառավարության հոգածությունը տնտեսության մյուս ճյուղերի զարգացման նկատմամբ: Բացի դրանից, ընկերությունը տնտեսվարման ու արտադրության նոր, ժամանակակից մշակույթ է ներդրել Արցախում, ինչը պակաս կարեւոր չէ տնտեսության զարգացման գործում»:

Բակո Սահակյանն անդրադարձավ նաեւ ընկերության գործունեության սկզբում արծարծված բնապահպանական հնարավոր վտանգներին. «Դրանք ուռճացված ներկայացնելու եւ այդ առումով աշխատանքը բարեխղճորեն կազմակերպելու՝ ընկերության պատրաստակամությունը կասկածի տակ առնելու փորձեր արվեցին, սակայն ճիշտ ժամանակին կարողացանք գնահատել իրավիճակն ու գերի չդառնալ անհիմն բամբասանքներին, կենցաղային մեկնաբանություններին, որոնք կարող էին ուղղակի խոչընդոտել Արցախի տնտեսության զարգացմանը»:

Մինչդեռ ընդամենը վեց տարի առաջ՝ 2002 թվականի հունիսի 19-ին «Վալլեքս խումբ» ընկերությունների նախագահ Վալերի Մեջլումյանի կյանքի այլ ժամանակագրություն էր սկսվել. «Առաջին անգամ եկա Արցախ ու սիրահարվեցի երկրին: Այդ օրվանից երազանքներիս մեծ մասը կապվեց հենց Արցախի հետ», ԼՂՀ նախագահ Բակո Սահակյանի, կառավարության եւ Հայաստանի ու ԼՂՀ ուսանողների հետ հանդիպմանը անկեղծացավ **Վալերի Մեջլումյանն** ու համոզմունք հայտնեց, որ ուսանողներից շատերը կունենան նույն հոգեվիճակը Ղարաբաղը տեսնել-ճանաչելուց հետո:

Հետեւեց «Վալլեքս խումբ» ընկերության եւ ԼՂՀ իշխանությունների միջեւ փաստաթղթի ստորագրում, որի համաձայն ԼՂՀ նախադպրոցական հաստատությունների նորոգման համար ընկերությունն անհատույց տրամադրեց 1 մլն ԱՄՆ դոլար:

ԼՂՀ նախագահի հետ հանդիպմանը ուսանողները նաեւ հետաքրքրվեցին քաղաքական խնդիրներով եւ փորձեցին պարզել Արցախի մոտեցումը պաշտոնական Բաքվի ռազմաշունչ սպառնալիքներին եւ խնդիրը ռազմական ճանապարհով լուծելու հայտարարություններին: «Մենք պատրաստ ենք հակադարձելու ագրեսիան: Ադրբեջանի ծայրահեղ քայլերի դեպքում ոչ միայն հակահարված տալուն, այլեւ Ադրբեջանի խորքերը թափանցելուն ենք պատրաստ: Եվ դա բացատրվում է մեզանից յուրաքանչյուրի մեջ շատ ամուր նստած անվտանգ ու խաղաղ կեցություն ապահովելու ձգտմամբ եւ ոգով: Իրավիճակի նմանատիպ ընթացքն, իհարկե, ցանկալի չէ, սակայն մենք մտադիր ենք ներկա հարաբերական խաղաղությունը վերածել կայուն, մշտական խաղաղության», վստահեցրեց Բակո Սահակյանը:

Ի պատասխան Լեռնային Ղարաբաղի հակամարտության խաղաղ կարգավորման գործընթացի առնչությամբ Արցախի եւ անձամբ նախագահի մոտեցման մասին հարցին, Բակո Սահակյանն ասաց. «Մեր դիրքորոշումն անփոփոխ է, ոչինչ չի կարող ստիպել արցախցիներին հրաժարվել անկախ պետականության կառուցման ուղուց: Հայաստանի արտաքին քաղաքականությունում որդեգրած նոր ոճն ու ժողովուրդների ինքնորոշման իրավունքի սկզբունքը ներկայացնելը ողջունում ենք: Նկատի ունեմ Հայաստանի Հանրապետության նախագահի Սերժ Սարգսյանի ելույթը ՄԱԿ-ում: Մենք, բնականաբար, շարունակելու ենք ՀՀ իշխանություններից եւ ԵԱՀԿ Մինսկի խմբից պահանջել վերադարձ բուդապեշտյան սկզբունքներին, որոնց համաձայն Լեռնային Ղարաբաղի իշխանություններն անմիջական մասնակցություն էին ունենում բանակցություններին: Մյուս կողմից՝ ողջունում ենք Հայաստանի մասնակցությունը, քանի որ դա ձեռք բերված խաղաղությունը պահպանելու միակ միջոցն է»:

«Կովկասի կայունության եւ համագործակցության պլատֆորմի» ստեղծման Թուրքիայի վարչապետի առաջարկի մասին հարցին ի պատասխան, Բակո Սահակյանը վստահեցրեց. «Ղարաբաղի իշխանությունները ողջունում են տարածաշրջանում կայունության եւ խաղաղության պահպանմանն ու ամրապնդմանն ուղղված յուրաքանչյուր նախաձեռնություն: Սակայն հավաստիացնում ենք, որ տարածաշրջանում կայունության հաստատմանն ուղղված յուրաքանչյուր նախաձեռնություն ու գործընթաց չի կարող ունենալ տրամաբանական ավարտ առանց Լեռնային Ղարաբաղի Հանրապետության անմիջական մասնակցության»:

ՆՈՆՆԱ ՊԵՏՐՈՍՅԱՆ
Երեւան-Ստեփանակերտ-Երեւան

ՎԵՐԱԲՆԱԿԵՑՈՒՄ

Հանրապետության ավելի քան 21000 բնակիչներ համարվում են ներքին տեղահանվածներ

1992-1994-ին ռազմական գործողությունների ու ռմբակոծությունների պատճառով զգալի վնասներ են կրել հատկապես Տավուշի, Սյունիքի, Գեղարքունիքի, Արարատի եւ Վայոց ձորի մարզերը: Բնակչության թվաքանակը վերոնշյալ մարզերում այդ ժամանակահատվածում կազմել է հանրապետության բնակչության 25%-ը (976000 հաշվառված անձ): Բնակչության ավելի քան 75%-ը պատերազմական գործողությունների հետեւանքով հեռացել է մշտական բնակության վայրից: Նրանք համարվում են ներքին տեղահանվածներ՝ հեռացել են բնակավայրերից, սակայն ապրում են երկրի սահմաններում: Տարիներ շարունակ այդ մարդկանց հիմնահարցերը հստակորեն ուսումնասիրված չէին՝ հետագայում անհրաժեշտ աջակցություն ցուցաբերելու նպատակով: ՀՀ տարածքային կառավարման նախարարության միգրացիոն գործակալությունը նախագծել է ներքին տեղահանված անձանց իրենց ծագման բնակավայրերը վերադարձնելու ծրագիրը:

Երեկ «Հայելի» ակումբում էր հյուրընկալվել ՀՀ տարածքային կառավարման նախարարության միգրացիոն գործակալության պետ **Գագիկ Եգանյանը**: Ծրագրի ընդհանուր արժեքը կազմում է 38,52 մլն ԱՄՆ դոլար, որն իրականացնելու են միջազգային դոնոր կազմակերպություններն ու այլ ոչ պետական կազմակերպությունները: Միգրացիոն գործակալությունը ուսումնասիրություններն ու ծրագրի սկզբունքները ներկայացրել է գարնանը Հայաստան ժամանած ՄԱԿ-ի տեղահանված մարդկանց գծով հատուկ ներկայացուցիչ պարոն Կելինգին: Ավելի ուշ նա զեկույց է ներկայացրել ՄԱԿ-ի մարդու իրավունքների հանձնախմբին եւ երաշխավորագրեր ուղարկել Հայաստանի կառավարությանն ու միջազգային հանրությանը: Կառավարությանը ներկայացված երաշխավորագրի համաձայն, պետական մարմինների ղեկավարներին տրվել է հանձնարարական՝ ծրագրի կայացման ակնկալիքով աջակցել միջազգային ֆինանսական դոնոր հաստատություններին: Նախորդ հինգշաբթի ծրագիրն արժանացել է նաեւ կառավարության հավանությանը:

«Մեր առաջնահերթ նպատակն էր՝ պարզել, թե տեղահանված մարդիկ որտեղ են գտնվում եւ ինչպիսի լուծումներ կարելի էր գտնել նրանց վերադարձը բնակավայրեր կազմակերպելու համար: 2005-ից իրականացրինք լայնածավալ հետազոտություն, որն ընդգրկեց սահմանամերձ գոտու 186 բնակավայր: Հետազոտությունն իրականացվեց երկու փուլով՝ նախ պարզեցինք տեղահանված մարդկանց բնակության վայրը, այնուհետեւ՝ վերադարձի մտադրություններն ու պայմանները», ներկայացրեց Գագիկ Եգանյանը:

Ուսումնասիրություններն իրականացվել է «Փախստականների խորհրդի» հետ համատեղ եւ արձանագրվել է, որ տեղահանվածներից ավելի քան 26000-ը մեկնել են արտերկիր՝ մշտական բնակության, իսկ 21000-ը ապրում են բնակավայրերից հեռու:

«Կարողացանք զրուցել 18000-ի հետ, որոնցից 9692-ը սեփական միջոցներով արդեն կառուցել էին փլուզված բնակավայրերն ու բնակություն հաստատել, իսկ մնացած 5784-ից համապատասխան պայմանների առկայության դեպքում վերադարձի պատրաստակամություն հայտնեցին 1259: Վերաբնակեցման համար կտրամադրվի որոշակի օժանդակություն: Յուրաքանչյուր ընտանիքի կհատկացվի միանվագ նպաստ՝ մոտավորապես 100 դոլարի չափով, 600-ական դոլար՝ սերմացու, անասուններ եւ գործիքներ գնելու համար, իսկ տրանսպորտային ծախսերը հոգալու համար ընտանիքի յուրաքանչյուր անդամի կհատկացվի 45 դոլար», նշեց նա:

Ուսումնասիրություններով նաեւ պարզվել է, որ հրետակոծություններից ավերվել է 16433 տուն, ամբողջովին ավերվել՝ 1694-ը: Ամբողջովին ավերված յուրաքանչյուր բնակավայրի համար կառավարությունը հատկացրել է 7000-ական դոլար, իսկ ավերված տների վերանորոգման աշխատանքների համար՝ 1800-ական դոլար:

Ծրագիրը նախատեսվում է իրականացնել երեք տարվա ընթացքում՝ յուրաքանչյուր տարի կազմակերպելով 330 ընտանիքի վերաբնակեցում: Ծրագրի իրականացման գործընթացը կազմակերպելու համար կստեղծվի հանձնախումբ՝ փոխվարչապետ, տարածքային կառավարման նախարար Արմեն Գեւորգյանի ղեկավարությամբ, որին կմասնակցեն պետական այլ մարմինների, ֆինանսական հաստատությունների եւ կազմակերպությունների ներկայացուցիչներ:

ՀԱՍՄԻԿ ՀԱՐՈՒԹՅՈՒՆՅԱՆ

Ազգ N3(09)
ՀԱՎԵԼՎԱԾ
unicef

Մանկապատանեկան

Ճիշտն ու սխալը, թացն ու չորը եւ մենք

Հարգելի՛ ընթերցող:

Արդեն մեկ ամիս է, ինչ մենք աշխատում ենք եւ սկսել ենք յուրացնել լրագրողի մասնագիտության հմտություններն ու սկզբունքները: Միգուցե մեր հոդվածները այնքան էլ հղկված չեն, բայց մենք աշխատում ենք լինել ազնիվ, արդար ու հետաքրքրական: Մենք արդեն սկսել ենք ուրիշ աչքով նայել մեզ շրջապատող խնդիրներին: Սովորում ենք փնտրել ու գտնել տեղեկատվություն, տարբերել «ճիշտը սխալից», «թացը չորից»:

Կարծում ենք, որ մեր նյութերը Ձեզ կհետաքրքրեն: Մենք շատ շնորհակալ կլինենք այն ընթերցողներից, որոնք կդիմեն մեզ իրենց հուզող հարցերով ու խնդիրներով:

ԴԻԱՆԱ ԲԱԲԱԽԱՆՅԱՆ, 10տ.

Դպրոցական պատմություններ 20-րդ դարից

Բոլոր տատիկները եւ պապիկներն ասում են, թե դասատուն սրբություն է, երեխան պետք է հարգի ուսուցչին, ինչպես իրենց ժամանակ, բայց պարզվում է հակառակը: Տատիկս եւ պապիկս սովորել են միեւնույն դասարանում: Պատմում են, որ մի անգամ կենսաբանության դասին աշակերտները նկատում են, թե ինչպես ուսուցիչը դասը պատմելու ժամանակ օգտվում էր դասագրքից: Տատիկս փոքրահասակ էր, ամաչկոտ, նստում էր առաջին նստարանին, դասարանի ամենալավ սովորող աշակերտուհին էր եւ տնօրենի դուստրը: Վերջին շարքում նստած աշակերտները «շպոներ» են ուղարկում տատիկիս՝ հետեւյալ բովանդակությամբ. «Սիլվա՛, Մակյանը չի նայում, գրքի թերթը շուռ տուր»: Տատիկս դողդողացող ձեռքերով միանգամից մի քանի թերթ շուռ է տալիս եւ կարմրած նստում, իբր ինքը ոչ մի բանից տեղյակ չէ:

Ուսուցիչը մոտենում է դասագրքին, շարունակում բոլորի համար անծանոթ դասը: Աշակերտներից մեկը, որը ավելի համարձակ էր, ասում է. «Ընկեր Մակյան, ուրիշ թեմա եք պատմում»: Կարմրած ուսուցիչը դասամատյանը դնում է թեւի տակ եւ դասարանից դուրս գալիս:

Այդ համարձակ աշակերտը պապիկս էր:

ՍԻԼՎԱ ԲԵԳԼԱՐՅԱՆ, 13 տ.

Մամայի՛ս եմ ուզում

Երեխաներն օգտագործում են այս արտահայտությունը ինքնուրույն չլինելու կամ մայրիկից լքված լինելու դեպքում: Օրինակ՝ երեք տարեկան Լեւոնն ասում է. «Առանց մայրիկի տանը մենակ չեմ մնա ու բակ չեմ իջնի»: Վեցամյա Շամամն ասում է. «Մենակ կմնամ, բակ կիջնեմ, խանութ կգնամ, բայց ավելի հեռու չեմ գնա»: Իսկ յոթերորդ դասարանցի Հասմիկն ասում է. «Առանց մամայի (եթե նույնիսկ մեկ ուրիշը կա տանը) կլացեմ: Առանց մամայի տնից մի մետր էլ չեմ հեռանա»: Իսկ հենց իրենք՝ մամաներն ասում են. «Դե, մեզ շատ են սիրում» կամ «Լավ չի, որ ինքնուրույն չեն»:

Մայրիկից կպած լինելը առաջացնում է մեծ խնդիրներ: Օրինակ՝ Գայանեն, ով ամուսնացած էր եւ ուներ երեխա, «մամային ուզելու» պատճառով ամուսնալուծվեց: Իհարկե, մայրը պետք է սովորեցնի երեխային ինքնուրույն լինել, բայց իրավունք չունի լքել նրան ընդմիշտ:

Իսկական «մամայիս եմ ուզում» ես միայն լսել եմ հեռուստացույցով, երբ մանկատան երեխան ասաց. «ՄԱՄԱՅԻՍ ԵՄ ՈՒԶՈՒՄ»:

ԿԱՐԻՆԵ ԱԼԵՔՍԱՆՅԱՆ, 11տ.

Մեր բակը

Նոր Նորքի Մոլդովական փողոցի 49 շենքի բակը լցված է աղբով, չարությամբ եւ դժգոհությամբ: Բոլորը բողոքում են բակի աղտոտվածությունից: Հավաքարարը աղբը ավլելով կուտակում է կամ փողոցում, կամ մայթի վրա ու գնում: Երեխաները աղբի տոպրակները աղբարկղ նետելու փոխարեն դնում են պատշգամբների տակ եւ փախչում: Աղբը հավաքող մեքենան աղբամանների մեջ գտնվող աղբը լցնում է մեքենան, իսկ կողքին թափվածը՝ թողնում տեղում կամ հրում դեպի պատը: Արդյունքում աղբամանների հետեւը աղբից պատ է շարվում: Երեխաները ծառերի ճյուղերը պոկում են, որ հաճույքի համար աղբը վառեն՝ աղբը հավաքողների նման: Մի անգամ նույնիսկ հրդեհ էր բռնկվել, որ կարող էր տեղական էլեկտրակայանը հրդեհել, լավ է, որ հրշեջ մեքենա եկավ եւ հանգցրեց կրակը:

Ի վերջո, ի՞նչ պիտի սովորեն այս բակի երեխաները մեծերից:

ՇՈՒՇԱՆ ՄԱՆՍՈՒՐՅԱՆ, 10 տ.

Բժշկի սխալը

Լիլիթիկը հիվանդացել էր: Քթիկն էր փակվել: Ծնողները նրան տարան բժշկի, որը ներարկում կատարեց եւ հավաստիացրեց, որ մի քանի օրվա ընթացքում փոքրիկը կլավանա: Հաջորդ օրը փոքրիկը մահացավ: Բժիշկը սխալ ներարկում էր կատարել եւ փաստորեն սպանել փոքրիկին: Լիլիթիկին բոլորս էինք սիրում, բայց նա արդեն ութ տարի է մեր կողքին չէ:

ՄԵՐԻ ԴԱՎԹՅԱՆ, 12 տ.

Համբո՞ւյր, համբո՞ւյր

Հանդիպում են երկու ընկերներ: Առաջինը. «Էն ո՞նց ախպերն ա ...», ու չը՜լփ՝ համբույր:

Համաձայնենք՝ նման երեւույթներ հաճախ ենք նկատում, բայց այն վերագրում ենք ընդունված սովորության եւ անցնում առաջ: Բայց գուցե արժե՞ մտորել:

Ըստ սովորության, անկախ տարիքից եւ սեռից, բոլորը համբուրում են միմյանց, կամ, ավելի ճիշտ՝ «պաչում» են: Բայց երբ տղաներն են սկսում «պաչել» իրենց, այսպես ասած, «բռատներին», ապա դա ոչ միայն տհաճ է կողքից նայող մարդկանց համար, այլեւ տգեղ, իսկ եթե տղաները չեն համբուրում իրենց ընկերներին, նրանք վիրավորվում են:

Այսպես նայում ես ու մտածում՝ երեւի մեր փողոցում սերը շատացել է: Բոլորը ցանկանում են իրենց նվիրվածությունն ավելի բուռն արտահայտել հարեւանների, ազգականների կամ ընկերների նկատմամբ: Այդ պատճառով էլ օրը քանի անգամ համբուրում են միմյանց ու էլի չեն հագենում: Բայց չէ՞ որ այդ զգացմունքները կարող են արտահայտել այլ կերպ՝ խոսքով, ի վերջո, հարգանքով: Չէ՞ որ կարելի է բավարարվել այտերի փոքրիկ հպումով: Սակայն ոչ, ընկերական շրջանում ընդունված է չլփացնելով համբուրելը, որից հետո մի ամբողջ օր է պետք այտերը օճառով մաքրելու համար:

Եվ այնուամենայնիվ, չես կարողանում ճշգրիտ ասել՝ տվյալ երեւույթը ձեւական ու շինծու սովորո՞ւյթ է, թե՞ զգացմունքների դրսեւորում: Չնայած, կա մի «մխիթարություն». եթե հայտարարվի համբուրելու մրցույթ, հայերն անկասկած, տուն կվերադառնան հաղթանակած:

ՄԵՐԻ ՀՈՎՀԱՆՆԻՍՅԱՆ, 12 տ.

Ուսուցիչների համար

Ես սովորում եմ Ա. Պուշկինի անվան թիվ 8 դպրոցի 7-ի 2 դասարանում: Ամեն տարի մեր դասղեկ Աննա Ալբերտովնան շատ հետաքրքրական եւ զվարճալի հանդեսներ է կազմակերպում, որոնք շատ լավ են ընթանում: Հոկտեմբերի 4-ին՝ ուսուցչի տոնի առթիվ նույնպես մենք մի յուրահատուկ միջոցառում ենք կազմակերպել: Մենք կպատմենք մեր եւ ուսուցիչների դպրոցական կյանքից: Նույնիսկ այդ թեմայով բեմադրություններ ենք կազմակերպել: Հանդիսության դիզայնով զբաղվում են մեր ծնողները: Ես համոզված եմ, որ ամեն ինչ շատ լավ կընթանա: Եթե ցանկանում եք ներկա գտնվել, մենք ձեզ սիրով սպասում ենք:

ՄԻՐԱ ՀԱՄԲԱՐՁՈՒՄՅԱՆ, 11 տ.

Մուլտֆիլմեր

Երեխաների 99 տոկոսը սիրում է մուլտֆիլմեր դիտել: Դրանք ստեղծվել են 20-րդ դարում եւ լայն տարածում գտել: Սկզբնական շրջանում մուլտֆիլմերը մարդիկ ձեռքով էին նկարում: Հերոսներին պատկերում էին տարբեր դիրքերում, ապա նկարները հաջորդաբար շարում ժապավենների վրա: Երբ հայտնվեց համակարգիչը, մարդիկ նրա օգնությամբ մուլտֆիլմերի ստեղծման ընթացքը կատարելագործեցին: Հերոսներն ավելի զվարճալի դարձան, վառ գույները սկսեցին գերակշռել: 20-րդ դարում ամենահայտնի մուլտֆիլմերից էր "Ну, погоди!" մուլտֆիլմը, իսկ հիմա դրան փոխարինում է «Թոմն ու Ջերին» մուլտսերիալը: Ինձ ծանոթ մեծերն ասում են, որ նախկինում մուլտերն ավելի բարի էին, իսկ ժամանակակից մուլտֆիլմերի մեջ գերակշռում են բռնության, դաժանության եւ պատերազմի թեմաները: Երեխաներն այնուամենայնիվ, շարունակում են նույն հաճույքով մուլտֆիլմեր դիտել:

ՄԱՐԻԱՄ ՄԿՐՏՉՅԱՆ, 11 տ.

Ինչո՞ւ են մարդիկ ստում

Բոլորիս հետաքրքրում է, թե ինչու են մարդիկ ստում: Որտեղի՞ց եկավ սուտը:

Այսօր ամենուրեք կարող ենք հանդիպել ստախոսության: Ստում են եւ՛ մեծերը, եւ՛ փոքրերը: Ես փորձեցի պարզել, թե ինչու՞ են ստում:

25-ամյա Գայանեն ասում է. «Մարդիկ գիտեն, որ սխալ են գործել, այդ իսկ պատճառով ստում են իրենց արդարացնելու համար»:

38-ամյա Ռոզան ասում է. «Ես ստում եմ, որպեսզի ամուսնուս չզայրացնեմ»:

13 տարեկան Գայանեն պարզաբանում է. «Երեխաները իրենց հաճույքի համար սխալներ են թույլ տալիս, իսկ հետո նախընտրում են ասել սուտը, քան ճշմարտությունը, որն այսպես ասած, փրկում է նրանց կաշին, քանի որ այդպիսով չեն ստանում իրենց արժանի պատիժը»:

Ինչ էլ լինի եւ ինչպես էլ պատճառաբանեն, միեւնույն է, «ստի ոտքերը կարճ են», եւ անընդմեջ ստելով՝ դու կորցնում ես մարդկանց վստահությունը:

ՄԱՐԳԱՐԻՏ ԲԱՐՍԵՂՅԱՆ, 13 տ.

Ես ծույլ եմ ...

Որքան եմ սիրում ծուլությունը: Այն միաժամանակ եւ լավ, եւ վատ սովորություն է:

Լավ կողմն այն է, որ ոչինչ չեմ անում, բայց վատն էլ այն է, որ այդ մասին իմանում են բոլորը, մանավանդ ուսուցչուհիս: Ու Աստված չանի, որ դաս հարցնի: Անհանգստությունից կամ ոտքերս եմ թափահարում, կամ եղունգներս կրծում: «Այսքանն էլ բավական է, որ ծուլություն չանեմ», մտածում եմ ինքս ինձ, բայց երբ մեկ-երկու հինգ եմ ստանում, նորից կրկնվում է սովորությունս:

Մեր՝ ծույլերիս սիրած գործը ամեն բան վաղվա օրվան թողնելն է: Հետո այնքան եմ ծանրաբեռնվում, որ չգիտեմ, առաջինը դաս անեմ, թե՞ պարապեմ ընդունելության քննությունների համար: Գիտեմ, որ այս թերությամբ միայն ինքս ինձ եմ վնասում, բայց եւ չեմ կարողանում նրանից ձերբազատվել:

Ես ընդունում եմ, որ ծույլ եմ, բայց չեմ սիրում, երբ այդ մասին ինձ մայրս, քույրս կամ ուրիշ մեկն է խոսում: Պետք չէ անընդհատ շեշտել, որ ծույլ ենք: Մենք այդ մասին շատ լավ գիտենք: Եվ մի էլ ստիպեք, որ հրաժարվենք այս սովորությունից: Վերջիվերջո դժվար է, չէ՞:

ՍԻՐԱՆՈՒՇ ԿԵՏՅԱՆ, 16 տ.

Զեբրի որոշումը

Զեբրը դպրոցն ավարտեց,
Մասնագիտություն փնտրեց:
Այ թե լինեմ ուսուցչուհի,
Բայց ո՞ր մի առարկայի:
Այ, եթե՝ հայերենի,
Մի ամբողջ գիրք սովորիր,
Որ տառերը ճիշտ գրես
Ու հայերեն հնչեցնես:
Չէ, սա իմ բանը չէ,
Այ, եթե՝ ֆիզկուլտի,
Ամբողջ օրը դու մարզվիր,
Երեկոյան մի քնիր ու
կապտուկներդ հաշվիր:
Չէ, սա էլ չստացվեց,
Գուցե դառնամ նավաստի՞...
Ամբողջ օրը մտածեց,
Օրվա վերջում որոշեց,
Պետք է դառնամ այգեպան,
Ծառ ու ծաղկի պահապան:
Հետո նորից մտորեց
Ու ինքնիրեն որոշեց,
Լավ է ոչինչ չդառնամ,
Ինչպես կամ, այնպես մնամ,
Փորձանքներից հեռու, դաշտում
Թռվռամ ու տրտինգ տամ...

ՄԱՐԻԱՄ ՄԿՐՏՉՅԱՆ, 11 տ.

Վեճ՝ միմյանց օգուտ տալու համա՞ր

«Լրագրողի աչք»

Մեր քաղաքի երթուղային տաքսիներում շատ ընդունված է որեւէ բարեկամի կամ ծանոթի ուղեվարձը ստանալ նրա փոխարեն, որին ցավոք սրտի, հանդիպում ես երթուղայինում: Խնդրեմ.

-Սա ստացեք, հա, երկու հաս:

-Վա՜յ, ի՞նչ ես անում, իմ մոտ մանր կա, էդ հազարանոցը ինչի՞ ես տալիս:

-Լսի՛, հո խայտառակ չես: Վարորդ ջան, էս ստացիր, հա՞:

-Քեզանից լուրջ կնեղանամ, գիտեմ ձեռքդ փող չկա, ինչի՞ ես ավելորդ ծախսում:

Ու միմյանց օգուտ տալու այդ վեճը դառնում է իսկական կռիվ: Իսկ երբ երկուսի մոտ էլ նույն չափի գումար է լինում, նրանք վարորդի ձեռքից խլում են միմյանց գումարները, ու խեղճը չի իմանում, ո՞ր մեկինը վերցնի: Օրինակ՝

- Վարորդ ջա՛ն, սա երկու հաս ստացեք:

- Չէ՛, չէ՛, իմը ստացեք, էլի:

Վարորդը.

- Հիմա ո՞ւմը ստանամ, արագացրե՛ք, այսքան մարդ է սպասում:

Իսկ ինչու՞ է մեր հայերի մոտ լավություն անելու չափանիշը պայմանավորված այդ մեկ հատիկ 100 դրամանոցով: Կարելի է մեկ այլ կերպ ցույց տալ հարգանքը միմյանց նկատմամբ, այլ ոչ թե հասարակական տրանսպորտում վիճելով:

ԱՆԻ ԿՈՍՏԱՆԴՅԱՆ, 11 տ.

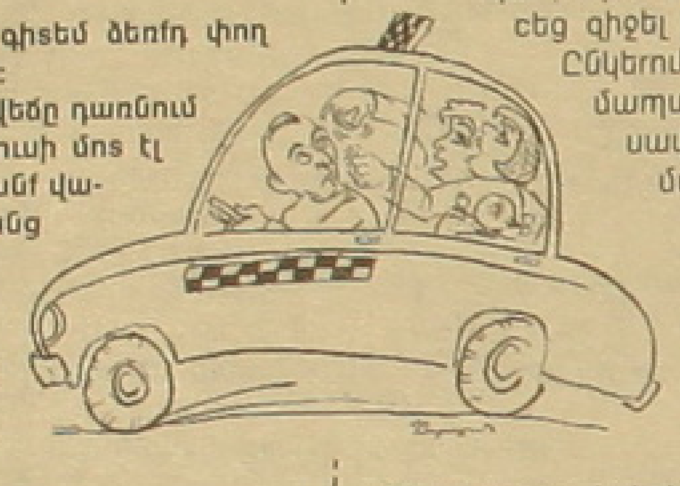

Դատարկ դրամապանակներ

Մի օր երթուղային տաքսու մեջ մի զարմանալի դեպքի ականատես եղա: Երկու կին պատահական հանդիպեցին իրար երթուղային տաքսու մեջ: Նրանցից ամեն մեկը պնդում էր, որ ինքը պետք է տա գումարը: Եկավ մի պահ, երբ նրանցից մեկը որոշեց զիջել իր ընկերուհուն: Ընկերուհին բացեց դրամապանակը եւ տեսավ, որ այնտեղ գումար չկա: Նա անակնկալից հուզվել էր եւ չէր կարողանում բացատրել ընկերուհուն իր վիճակը: Ընկերուհին ասաց, որ եթե խնդիր կա, ինքը կտա գումարը եւ բացեց իր դրամապանակը: Շատ զարմացավ. նա նույնպես գումար չուներ, բայց եկել էր իջնելու ժամանակը: Վարորդը ծիծաղեց եւ ասաց, որ երկու կինն էլ իջնեն առանց գումարը տալու:

ՏԱԹԵՎ ՄԵԼՔՅԱՆ, 11 տ.

Ձեռնարկ ծնողների եւ երեխաների համար

«Ծնող-երեխա» հարաբերություններ ասելով, հասկանում ենք տարաձայնություններ եւ համաձայնություններ: Տասներեքամյա Վարդուհին ասում է. «Ես ոչ հավես ունեմ, ոչ էլ ժամանակ այդ մասին մտածելու կամ խոսելու»: 12-ամյա Մարինեն ասում է. «Ես իմ մայրիկի հետ վիճում եմ, որովհետեւ նա ինձ չի թույլատրում շպարվել, ասելով, որ ես փոքր եմ»: Կան երեխաներ էլ, որ ընկերություն են անում ծնողների հետ:

«Քայլ առ քայլ» բարեգործական հիմնադրամը եւ UNISEF-ը ծնողների համար ստեղծել է մի ձեռնարկ, որի շնորհիվ նրանք ճիշտ կխնամեն եւ կդաստիարակեն իրենց 0-7 տարեկան երեխաներին, որպեսզի քիչ լինեն իրարից խռոված երեխաներ եւ ծնողներ: Գիրքը վերնագրված է «Այնքա՛ն ծանոթ եւ այնքա՛ն անծանոթ մեր երեխան»: Գրքի բազմաթիվ բաժիններ ծնողներին տալիս են բժշկի, հոգեբանի, մանկավարժի եւ փորձառու ծնողների խորհուրդներ: Գրքում կա նաեւ մի հետաքրքրական բաժին, որտեղ ծնողներին սովորեցնում են տարբեր խաղեր իրենց երեխաների հետ խաղալու համար: Իսկ գրքի վերջին էջին կարդացինք հետեւյալ տողերը. «Երեխաներն ու աստվածներն ապրում են այնտեղ, որտեղ նրանց սիրում են»:

Երկու երեխաների մայրիկ Նարինեն, թերթելով գիրքը, կարծիք հայտնեց. «Այս գիրքը անհրաժեշտ է բոլոր ծնողներին: Լավ կլիներ, եթե այդ գրքից բաժանեին ծննդատանը գտնվող բոլոր մայրերին»:

ՄԱՆԵ ՄԱՐԳԱՐՅԱՆ, 12 տ.
ՎԱՀԱԳՆ ՊՈՂՈՍՅԱՆ, 13 տ.

Հուսախաբ արեց ծնողներին

Հասարակության մեջ, անշուշտ, գնահատվում են բարձրագույն ստացած անձինք: Թե՛ ծնողները, թե՛ երեխաները մտահոգվում են ապագա մասնագիտություն ընտրելու հարցում, հետաքրքրվում են ընդունելության քննությունների մանրամասներով: Ծնողներից շատերը, առանց հաշվի առնելու իրենց զավակների ցանկությունները, բնածին հակումները եւ կարողությունները, ընտրում են համալսարանների «էլիտար» համարվող այն բաժինները, որոնք հետագայում շահավետ եւ բարեկեցիկ կյանք կապահովեն վերջիններիս համար:

Ցավոք, քննությունների արդյունքները երբեմն գոհացուցիչ չեն լինում, եւ որոշ երիտասարդների չի հաջողվում շարունակել կրթությունը, դառնալ ուսանող: Այս դեպքում նախաքննական շրջանի լարվածությունը էլ ավելի է մեծանում: Հոգեբաններից շատերի կարծիքով քննական շեմը չհաղթահարած երեխաների հոգեվիճակը մեղմելու համար ծնողները պարտավոր են զգույշ մոտեցում ցուցաբերել, իսկ նախատելն ու պատժելը ամենեւին էլ տեղին չեն: «Ծնողը պետք է պատկերացնի հենց իրեն երեխայի տեղում եւ հնարավորինս մեղմ ու բարյացակամ պահվածք ցուցաբերի», գտնում են նրանք:

Այն շրջանավարտները, որոնք չեն կարողացել լավ արդյունքի հասնել եւ ընդունվել ԲՈՒՀ, չեն ուզում շփվել ընկերների ու բարեկամների հետ: Նրանք կարծում են, որ գտնվում են ամոթալի եւ վատ դրության մեջ: Ծնողներն էլ, իրենց հերթին, հաճախ ասում են. «Հարեւաններն ի՞նչ կմտածեն, երբ իմանան, որ չի ընդունվել»:

Ընկճվածությունն ու ճնշվածությունը գերիշխում են քննական շեմը չանցած երեխաների մոտ, եւ նրանք, հուսահատությունից չեն ուզում կրկին փորձել իրենց ուժերն արդեն հաջորդ տարի: Սակայն կան նաեւ այնպիսիք, ովքեր նույնիսկ ուրախանում են, երբ չեն ընդունվում: Աստղիկն ասում է. «Ես կանխազգում էի, որ չեմ կարող հանձնել «հայոց պատմություն» եւ «անգլերեն» առարկաները տնտհամալսարանի «Միջազգային հարաբերություններ» բաժին ընդունվելու համար: Այդպես էլ եղավ, եւ դա լավ է, քանի որ ես ինձ ընդհանրապես չեմ տեսնում դիվանագիտության ոլորտում»: 16-ամյա Կարենը խոր հիասթափություն ապրեց, երբ չգտավ իր անունը համալսարանի պատին փակցված ցուցակներում. «Ծնողներս շարունակ բարկանում են ինձ վրա՝ ասելով, որ բավականաչափ ժամանակ չեմ տրամադրել ուսմանը: Նրանք ինձ անդադար մեղադրում են», ասում է նա:

Բարեբախտաբար գտնվում են նաեւ այնպիսի ծնողներ, ովքեր ամեն կերպ ջանում են օգնել իրենց դստերը կամ որդուն հաղթահարել այս բարդ ու դժվար շրջանը եւ նոր եռանդով պատրաստվել գալիք տարվա ընդունելության քննություններին:

ՏԱԹԵՎԻԿ ԲԱՂԱԼՅԱՆ, 16 տ.

Լուրիկներ

Հրդեհ՝ ծխախոտի պատճառով

Սեպտեմբերի 1-ին՝ ուսումնական տարվա առաջին օրը, մի խումբ ընկերներ որոշեցին դասերից հետո գնալ «Հաղթանակի այգի»: Ոտքով շարժվեցին դեպի Կասկադ: Օրը սկսվել էր ուրախ, սակայն նրանք դեռ չգիտեին, թե ինչ փորձություններ են նրանց սպասում:

Ուրախ զվարթ, ծիծաղելով, չնայած իրենց տարիքին (14-15), բարձր երաժշտությունը միացրած եւ աղմկելով, նրանք արդեն հասնում էին «Հաղթանակի այգի», երբ տղաներից մեկը որոշեց կպցնել. չհանգցրած ծխախոտը նետեց չոր խոտերի մեջ, որպեսզի ապացուցի, որ կարող է հանգցնել դրանից առաջացած կրակը: Բայց, քանի որ խոտերը չոր էին, կրակը շատ արագ տարածվեց, վերածվեց մեծ հրդեհի, եւ նա այդպես էլ չկարողացավ ապացուցել իր «ամենակարողությունը»: Իրավիճակից ցնցված տղաները, վազեցին խանութ եւ փոքրիկ ջրի շշերը ձեռքներին վերադարձան կրակի մոտ՝ չհասկանալով հրդեհի հզորությունը: Շուտով նկատելով հրդեհը՝ օգնության հասան մոտակայքում ծառայող հսկիչները, կողքի սրճարանի աշխատակիցները, եւ խմբում գտնվող աղջիկները: Երեխաների վախը ավելի սաստկացավ, երբ պարզեցին, որ մոտակայքով գազի խողովակ է անցնում: 40 րոպե անդադար սրճարանից ջուր բերելուց հետո, վերջապես հրդեհը հանգցրին: Բարեբախտաբար տուժողներ չեղան:

Երեխաները ներողություն խնդրեցին պատահարի համար եւ ամոթով հեռացան:

Տեսնո՞ւմ եք ինչ հետեւանքներ կարող է ունենալ չհանգցրած ծխախոտի մնացորդը:

ՇՈՒՇԱՆ ՄԵԼՔՅԱՆ, 15 տ.
ԱՆՆԱ ՎԱՐԴԱՉԱՐՅԱՆ, 14 տ.

Տարօրինակ հյուրերը

Նախանցյալ շաբաթ Հայաստանում մեկնարկեցին ռուսաց լեզվի օրերը: Ռուսաստանից ժամանած հյուրերը շրջեցին քաղաքով, այցելեցին դպրոցներ եւ թատրոններ:

Այն աշակերտները, որոնց դպրոցում նրանք հյուրընկալվեցին, գեղեցիկ միջոցառում էին ակնկալում: Սակայն ստիպված էին մեծ հիասթափություն ապրել, քանի որ ռուս մտավորականները՝ ուսուցիչները, բանաստեղծներն ու լրագրողները նրանց զարմացրին իրենց անդաստիարակությամբ, տարօրինակ հագուստով, չափի զգացման բացակայությամբ: Հյուրերից մեկը, որը գրական մրցանակի դափնեկիր էր, կարդաց իր բանաստեղծությունները՝ օգտագործելով այնպիսի բառեր, որ ե՛ւ ուսուցիչները, ե՛ւ աշակերտները ամոթից կարմրել էին:

Ահա հենց աշակերտների կարծիքը այս միջոցառման մասին: 9-րդ դասարանցի Ռոբերտն ասաց. «Ինձ ապշեցրեց այն փաստը, որ այդ մարդիկ, չնայած իրենց պատկառելի տարիքին, պահում էին իրենց առաջին դասարանցիների նման»: «Маразм! Ինձ զարմացրեց հյուրերի տարօրինակ բառապաշարը: Գուցե նրանց բնորոշ գծերից է անվայել բառեր օգտագործելը: Բայց հայ երեխաների համար անսովոր է նման պահելաձեւը, եւ երբ հյուրերը նման բառեր են օգտագործում», ասաց նրա տարեկից Լեւոնը:

Մի՞թե նրանք են լեզվի եւ առհասարակ մշակույթի կրողները:

ՍԵՐԻՆԵ ՄԻՆԱՍՅԱՆ, 16 տ.

Մի կաթիլ բնություն եւ լիքը խնդություն

Սեպտեմբերի 20-ին Կիեւյան կամրջին հարող Հովհ. Թումանյանի այգում միջոցառում էր, որը կրում էր «Մի կաթիլ բնություն» խորագիրը եւ նվիրված էր Համաշխարհային խաղաղության օրվան: Միջոցառման մտահղացումը այգու տնօրինությանն էր: Միջոցառմանը մասնակցում էին մանկապատանեկան թատրոնի երեխաները՝ հեքիաթների հերոսների կերպարներով: Նրանք օգնում էին փոքրիկներին նկարել եւ պատրաստել գունագեղ պտուտակներ: Այգու մյուս ծայրում երեխաները քարեր ներկեցին եւ իրենց ձեռքերով պատրաստեցին հեքիաթային մի տնակ: Որոշ երեխաներ էլ հավաքվել էին շախմատի սեղանների մոտ: Այգում էին նաեւ «Հայկական ճամբար» կազմակերպության երեխաները: Այգին լցվել էր խինդով եւ ծփում էր վառ գույներով:

ՄԵՐԻ ԳԱՎԹՅԱՆ, 12 տ.

Հիանալի ռոք համերգ

Սեպտեմբերի 26-ին Հովհ. Թումանյանի անվան տիկնիկային թատրոնի շենքում իտալացիների կազմակերպած ծանր ռոքի համերգը շատ տպավորիչ էր: Մասնակցում էին հայկական, վրացական, ռուսական եւ իտալական խմբեր: Գրեթե միշտ հայկական ռոքի մասին վատ կարծիք է եղել, բայց վանաձորցի մասնակիցների լավ ելույթը փոխեց այն: 13-ամյա Հենրին մեզ հետ կիսեց իր տպավորությունները. «Համերգը ցնցող էր, իսկ երաժշտությունը թափանցում էր հոգու խորքը»:

ԱՐՄԵՆ ԳՆՈՒՆԻ, 13 տ.

Միջոցառում «Օհանյան» վարժարանում

Սեպտեմբերի 26-ին «Օհանյան» վարժարանի 9-րդ դասարանի աշակերտները մաքրեցին իրենց դպրոցի հանդիպակաց փողոցը: Ամեն աշակերտ սիրով էր անում դա, քանի որ նրանց դասղեկն էլ էր օգնում այդ գործում: Ուսուցչուհին ավելով աղբը մի տեղ էր հավաքում, իսկ մի քանի աշակերտներ ռետինե ձեռնոցներով «զինված» աղբը լցնում էին տոպրակների մեջ: Որոշ երեխաներ էլ դպրոցի կողքին գտնվող կանաչապատ այգուց հավաքում էին ծխախոտի մնացորդներ, շշեր, չիփսերի թղթեր: Երեխաները գոհ էին իրենց աշխատանքից, որովհետեւ ավարտելուց հետո նրանց երկրորդ տան՝ դպրոցի շրջակայքը մաքուր ու գեղեցիկ էր:

ՄԱՐԳԱՐԻՏ ԲԱՐՍԵՂՅԱՆ, 13 տ.

Տխուր լուրեր

ԷԼԻ ՄԻ ԶՈՀ ԿԵՆԴԱՆԱԲԱՆԱԿԱՆ ԱՅԳՈՒՄ

Երեւանի կենդանաբանական այգում տեղի է ունեցել եւս մի տխուր պատահար՝ մահացել է գորշ արջուկը: Պատճառներն առայժմ հայտնի չեն, սակայն կա վարկած, որ դրդապատճառ կարող է հանդիսանալ այն, որ այցելուները սխալ ուտելիքներով են կերակրում կենդանիներին՝ հաշվի չառնելով «Կենդանիներին չկերակրել» ցուցանակը:

ՍԵՐԻՆԵ ՄԻՆԱՍՅԱՆ, 16 տ.

ԱՄՈ՛Թ ԽԱԲԵԲԱ ԿԱԶՄԱԿԵՐՊԻՉՆԵՐԻՆ

Սեպտեմբերի 14-ին Օպերայի շենքին կից թատերական հրապարակում կազմակերպված անվաչմուշկների («ռոլիկներ») մրցույթը սկզբում շատ հաճելի էր թվում իր զվարճանքներով եւ շահումներով: Կազմակերպիչները ամեն երեխայից 500 դրամ հավաքեցին, խոստանալով շահում ամենալավ մասնակցին եւ ասացին, որ կզանգահարեն մրցումներից առաջ: Արդեն սեպտեմբերի 24-ին Օպերայի բակում սկսել են ստորգետնյա ավտոկայանատեղեր կառուցելու աշխատանքները: Կազմակերպիչները կարողացան ճիշտ ժամանակին օգտվել երեխաների միամտությունից եւ մինչեւ այսօր էլ չեն զանգահարել երեխաներին:

ԱՐՄԵՆ ԳՆՈՒՆԻ, 13 տ.

ԴՊՐՈՑ~ԴՊՐՈՑ

Մաթեմատիկայի էկզոտիկ եւ զավեշտական ուսուցում

- Դուք ասֆալտի վրա եք ծնվել,- ասում էր մեր մաթեմատիկայի թվով 9-րդ ուսուցիչը՝ ընկեր Մեժլումյանը: Նա մեզ դասավանդել է 7-րդ դասարանում, ընդամենը 4 ամիս:

Սրա նրան փոխարինելու եկավ մի «հոյակապ» ուսուցիչ՝ ընկ. Մանուկյանը: Նա մեր դասարանը «օծում էր օղու հիասքանչ բույրով»:

- Ընկեր Մանուկյան, գուցե երեկ ախտավարած եք՞ ստացել, օղու հոտը լավն է,- ասաց դասընկերներիցս մեկը՝ Հայկիտոն (մենք նրան այդպես ենք դիմում):

Հաջորդը ինքնահավան, գլուխգոված ընկեր Եսայանն էր: Նրա դասերին մեր դասարանից լսվում էին տարբեր տեսակի ձայներ: Մենք նրան դիմում էինք Եսո:

Մեր եսոյին հաջորդեց պարոն Հակոբյանը: Նա մեզ պատմեց իր ընտանիքի մասին: «Ես ունեմ մեկ աղջիկ, մեկ տղա եւ ընդամենը մեկ կին: Տղես 3-ը 4-ի հարաբերությամբ շկաֆ է»: Նա պատմեց, թե ինչպես է գնացել աղջիկ ուզելու, թե ինչպես է ձեռքը սեղանին խփելով վախեցրել աղջկա ծնողներին: Նա մեզ՝ աղջիկներիս անվանում է կիսագռագետներ, քանի որ ընտրել ենք հումանիտար հոսքը: Նա ասում է.

- Դուք ատում եք մաթեմատիկան, այնպես, ինչպես ձեր աղացա սկեսուրներին:

Մի անգամ նույն Հայկիտոն հարցրեց.

- Վախենո՞ւմ եք օձից:

- Դուք ի նկատի ունեք զոքանչի՞ն, ով չի վախենում զոքանչից կամ կնոջից, նա ղզիկ է:

Չկար մի ուսուցիչ, որի ընտանիքի մասին մենք իրենից լավ չիմանայինք: Մենք շատ ցավում ենք, քանի որ 9 տարվա մեջ փոխել ենք 14 ուսուցիչ, օրականներին չհաշված:

ԼԻԼԻԹ ԳԵՎՈՐԳՅԱՆ, 15 տ.

Ծիծաղենք, թե՞ լանք

Հայտնի է, որ կատարյալ մարդ գոյություն չունի: Բոլորն էլ սխալներ են գործում: Բայց երբեմն այդ սխալները ճակատագրական են: Հասկանալի վճռորոշ են բժիշկների եւ ուսուցիչների սխալները: Բժիշկներինը կարող են մարդու կյանք արժենալ, իսկ ուսուցիչներինը՝ վատ ազդեցություն են ունենում երեխաների աշխարհայացքի, իրերի ու երեւույթների ընկալման եւ, վերջապես, գիտելիքների վրա:

Յուրաքանչյուր երեխա դպրոց ոտք դնելիս ծնողի կողմից ուսուցչին լսելու եւ նրա ասածներն անվերապահորեն ընդունելու պատգամ է ստանում: Բայց ինչպե՞ս անել դա հետեւյալ իրավիճակներում:

Պատմության դասաժամ:

- Արարատ լեռը գտնվում է ՀՀ տարածքում,- ասաց ուսուցչուհին:

- Ինչպե՞ս թե ՀՀ տարածքում,- բղավեց վրդովված աշակերտուհին:

- Ներեցեք՝ շփոթվեցի՝ մի կողմը մերն է, մյուսը՝ Թուրքիայինը:

Հայոց լեզվի դասաժամ:

Ուսուցչուհին առաջին անգամ մտնում է դասարան, եւ երեխաները փորձում են ստուգել նրա գիտելիքները՝ հորինում են բառեր եւ հարցնում դրանց իմաստները:

- Իսկ ի՞նչ է նշանակում անվարձիկ,- հարցնում է աշակերտն ուսուցչուհուն:

- Որտե՞ղ ես կարդացել այդ բառը:

- «Կյանքը հին հռոմեական ճանապարհների վրա» գրքում:

- Կարո՞ղ ես հիշել նախադասությունը:

- Մեր առջեւ վեր էին խոյանում լեռների անվարձիկները:

- Նայիր այս ռոտեիս, պարզ չէ՞, որ լեռների հետ կապված ինչ-որ բան է:

Դասղեկական ժամ:

- Երեխաներ, դուք պետք է միմյանց մասնեք:

Շատ հաճախ հենց այսպիսի ուսուցիչների պատճառով են երեխաներն ատում իրենց կյանքի առաջին հիասթափությունը: Բայց անառարկելի է, որ կան նաեւ լավ ուսուցիչներ, որոնցից շատերն իրենց հոգու մասնիկներն են թողնում մեր մեջ:

ՄԵՐԻՆԵ ՄԻՄԻՍՅԱՆ, 16տ.

Մեր հերթական փախուստը

Հնչեց զանգը, եւ սկսվեց կենսաբանության դասը: Քանի որ մեր կենսաբանության ուսուցչուհին շատ բարի է, մեզ հետ միասին ծրագրեց մեր փախուստի ողջ պլանը եւ օգնեց մեզ փախչել: Մենք արագ իջանք դեպի գլխավոր մուտքը, որտեղ կանգնած էր մեր հիասքանչ պահակը՝ тетя Кирա-ն: Նա հարցրեց՝ ո՞ւր եք գնում: Մենք պատասխանեցինք, որ դասերը վեր-

ջացել են, բայց պահակը չհավատալով մեզ փորձեց խփելով «լարել» այդտեղից: Հանդիպելով դասղեկին, խնդրեցինք օգնել փախչելու: Դասղեկը բուֆետից գնեց սուրճ ու շոկոլադ եւ տվեց իմ ձեռքն, ասելով՝ նա միշտ էտպիսի բաներով բավարարվում է: Գնացինք եւ տվեցինք կաշառքը տիկին Կիրային: Նա վերցնելով այն, թույլ չտվեց մեզ դուրս գալ: Մենք գնացինք փոքրերի բուֆետ, որտեղից մեզ հազիվ թողեցին փախչել: Ահա, թե ինչպիսին էր մեր հերթական փախուստը դասերից:

ԱՍՏՂԻԿ ԲԱԽՇՅԱՆ, 13 տ.

Ընկեր Մարտիրոսյանը եւ մենք

Մենք մի փոխտնօրեն ունենք՝ ընկեր Մարտիրոսյանը: Մեր դասարանում նրան ոչ ոք չի սիրում: Մի օր մենք նրան հրավիրեցինք Սմբատ Բագրատունու մասին պատմելու: Մենք զարմացանք՝ լսելով նրա արտաբերած առաջին նախադասությունը: Ընկեր Մարտիրոսյանը շատ գրագետ եւ հետաքրքրական էր պատմում: Մենք էլ հաճույքով լսում էինք: Մենք ավելի զարմացանք, երբ ընկեր Մարտիրոսյանն ասաց, որ երգ է հորինել Սմբատ Բագրատունու մասին: Խնդրեցինք, որ երգի: Նա մեզ հրավիրեց դահլիճ եւ, բացելով դաշնամուրը, սկսեց նվագել ու երգել: Մենք հիացած էինք: Այդ դասից հետո մենք սկսեցինք հարգել ընկեր Մարտիրոսյանին:

ՇՈՒՇԱՆ ՄԱԽՍՈՒԴՅԱՆ, 10 տ.

«Իրանց հասնում ա՞ ...»

Տատիկս պատմում է. «Երբ մենք դպրոց էինք գնում, մտածում էինք, որ ուսուցիչները հաց չեն ուտում, զուգարան չեն գնում: Նրանց մեծ հարգանքով էինք վերաբերվում: Իսկ այժմ ամեն ինչ փոխվել է: Երեխաներն ուսուցչուհուն այնքան են զայրացնում, որ նրա հետեւից շատ օգնություն է գալիս կամ էլ նա միանգամից հրաժարական է տալիս»:

Ինչ ասես, որ չեն անում երեխաները, դասն ընդհատելու համար: 13-ամյա Սահակը պատմում է. «Մի անգամ մենք դասամատյանի բոլոր թերթերը սոսնձել էինք, իսկ երբ ուսուցիչը փորձեց բացել այն, մատյանը պատռվեց»: 13-ամյա Մարգարիտան պատմում է. «Մենք էլ մի անգամ ուսուցչուհու վրա փակել էինք դուռը ասելով, որ չենք կարողանում բացել այն: Ամբողջ դասին կզվարճացանք: Մի օր էլ ուսուցչուհու աթոռին կպչուն մի ինչ-որ էինք քսել: Խեղճի սեւ շրջազգեստը սպիտակել էր: Երբ դպրոցից դուրս էինք գալիս, տեսանք, թե ինչպես էր մեր դասղեկը թափ տալիս պատմության ուսուցչուհու շրջազգեստը: Նա ամոթից կարմրած անընդհատ ներողություն էր խնդրում»:

Իսկ ինչո՞ւ է այդպես: Ինչն է փոխվել, երեխաների դաստիարակությունը, թե՞ ուսուցիչների վերաբերմունքը աշակերտների նկատմամբ: 12-ամյա Սոնան կարծում է, որ. «Փոխվել է երեխաների դաստիարակությունը, սակայն եթե ուսուցչուհին նրանց վատ է վերաբերվում, երեխաներն ամեն ինչ անում են ուսուցչուհուն վատ վիճակի մեջ գցելու եւ բարկացնելու համար»: Անժելան, որ 14 տարեկան է, ասում է. «Անշուշտ փոխվել է ուսուցիչների վերաբերմունքը: Որոշ ուսուցիչների ուշադրության կենտրոնում լինում է մի երեխա, նրան միշտ գովում են, իսկ մյուսներին անտեսում: Լինում են դեպքեր, երբ ուսուցիչը նորմալ է վերաբերվում բոլորին, սակայն որոշ երեխաներ միեւնույն է, ուզում են նրան վատություն անել: Դա գալիս է նրանց շրջապատից եւ դաստիարակությունից»:

ԿԱՏԱՐԻՆԱ ԽԱՉԱՏՐՅԱՆ, 13 տ.

Դպրոցական տհաճություն

Մի հետաքրքրական եւ զվարճալի դեպք է պատահել Ռուսաստանի դպրոցներից մեկում: 5-րդ դասարանի մի աշակերտուհի առանց դուռը թակելու ներս է մտել տնօրենի սենյակ՝ տուն գնալու թույլտվություն խնդրելու: Բաց անելով դուռը, տեսել է, թե ինչպես է տնօրենը (50-ամյա տիկին) հագնում կեղծամը: Անակնկալից կարմրած ուսուցչուհին խնդրում է երեխային ոչ ոքի չպատմել տեսածը, փոխարենը խոստանալով, որ նրա բոլոր քառորդները գերազանց գնահատականներով կփակվեն: Աշակերտուհին մեծ ուրախությամբ համաձայնում է:

ՏԱԹԵՎԻԿ ՄՆԱՑԱԿԱՆՅԱՆ, 15 տ.

Նամականի

Վերջապես, մեր փոստարկղում հայտնվեց առաջին նամակը: Մեզ գրում է Բախանյան Դիանայի տատիկը, որի նամակը, կարծում ենք, կոգեւորի շատ ընթերցողների եւ մեզ նամակներ գրելու օրինակ կծառայի:

Սիրելի երեխաներ: Ձեր թերթը՝ «Ազգիկը» ուշագրավ է նրանով, որ ձեր մտքի եւ գրչի անմիջական ու անկեղծ արտահայտումն է: Այն ինձ հետաքրքրեց իր բազմաբնույթ թեմաներով: Իսկ երբ հրապարակումների տակ կարդացի ձեր տարիքը, հիացա ձեր մտորումների խորությամբ: Դա նշանակում է, որ հայ ժողովուրդն ունի իրեն ներկայացնող, մտածող սերունդ: Ինձ համար զարմանալի եւ ուրախալի է այն, որ դուք վերլուծում եք այնպիսի լուրջ խնդիրներ, ինչպիսիք են «աշակերտ-ուսուցիչ», «ծնող-երեխա» հարաբերությունները, մեր քաղաքի մաքրությունը եւ այլ շատ կարեւոր հարցեր: Ուզում եմ հայտնել մի քանի ցանկություն եւ առաջարկ: Թող ավելի շատ լինեն հոդվածներ, որտեղ արտացոլվում է նաեւ այն բարին ու դրականը, որ շրջապատում է ձեզ: Թերթում տեղին է ունենալ «Մենք նրանց հիշում ենք անուն առ անուն» խորագիրը: Հիշեք մեր ականավոր մարդկանց, մեր հայրենիքի ազատության համար կռված ազատամարտիկներին:

Իմ խորին շնորհակալությունը ձեզ, անուշ եւ խելացի երեխաներ, եւ իհարկե, այս նախագծի կազմակերպիչներին:

ԱՐՓԻՆԵ ԳՐԻԳՈՐՅԱՆ, 70 տ.

Ֆուտբոլային անճարարը

Անցնում էի փողոցով: Հանկարծ տեսա մի պատանու, որը գնդակով եւ պլաստիկե շշերով ֆուտբոլային աճպարարությամբ էր զբաղված: Տեսա, զարմացա եւ ... մոռացա: Որոշ ժամանակ անց, երբ պատահկս, որպես «Բարեւ, ես եմ» դեբյուտային ֆիլմերի փառատոնի ժյուրիի անդամ, դիտում էր մրցութային ֆիլմերը, ես զարմանքով հայտնաբերեցի, որ այն նույն տղան՝ Ռուսլանը նույնպես փառատոնի «մասնակից է»: Նա ֆիլմերից մեկի հերոսն էր: Նա անկեղծորեն պատմում էր իր դժվար կյանքի մասին: Նա պնդում էր, որ իրեն չեն ընդունում ֆուտբոլային ակումբներ այն պատճառով, որ ինքը փող չունի: Բայց մի բան նրա ասածներում ինձ զարմացրեց: Երբ նրան հարցրեցին, թե ինչո՞ւ այլ աշխատանք չի փնտրում, նա պատասխանեց, որ իրեն վայել չէ ցածր աշխատավարձով բանվորություն անել:

Ես երկար մտածեցի Ռուսլանի մասին եւ եկա այն եզրակացության, որ եթե նա երազանք ունի՝ դառնալ լավ ֆուտբոլիստ, չպետք է խորշի ուրիշ քրտնաջան, թեկուզ ցածր վարձատրվող աշխատանքից:

Ես ցանկանում եմ, որ Ռուսլանի երազանքը կատարվի:

ԴԻԱՆԱ ԲԱԽԱՆՅԱՆ, 10տ.

Գործ կա՛

Բա ինչո՞ւ չես աշխատում:

- Գործ չկա:

- Հա: Երկիրը երկիր չի:

Հաճախ լսում ենք նման երկխոսություն Հայաստանում: Շատերն են անգործ: Նրանցից ոմանք ամբողջ օրը փորփրում են թերթերը, սակայն վերջում նորից ասում են «գործ չկա»: Բայց «երկիրը երկիր չի» արտահայտությունը տվյալ պարագայում տեղին չէ: Ասացեք խնդրեմ, երկիրը ի՞նչ մեղք ունի, եթե «թիթիզ» հայերը չեն ուզում աշխատել:

Եթե մարդն աշխատասեր է, աշխատանք միշտ էլ կգտնվի: Այնքա՜ն գործեր կան: Դժվա՞ր է արդյոք աշխատասեր մարդու համար բանվորություն անել, մշակել հողը, ձմռանը՝ մաքրել ձյունը, իսկ ամռանը՝ խնամել բույսերը...

«Մեռնեմ՝ բանվորություն չեմ անի», ասում է 19-ամյա Արթուրը:

«Ծայրահեղ դեպքում կարող եմ նույնիսկ հավաքարարի գործ անել, միայն թե ընտանիքս առողջ լինի ու կուշտ», ասում է բարձրագույն կրթություն ունեցող եւ պրոֆեսիոնալ դաշնակահարուհի Ելենան:

20-ամյա Աստղիկը ասում է. «Որ ես հավաքարար աշխատե՞մ: Երբե՛ք: Լավ, ասենք, թե համաձայնվեմ, բա որ ծանոթներիցս մեկը տեսնի՞: Ամոթ ա»:

Այստեղից հետեւություն. «Գործ չկա» արտահայտությունը կարող ենք փոխարինել «հավես չկա» կամ «ամաչում եմ» արտահայտություններով:

ԱՆՆԱ ՎԱՐԴԱԶԱՐՅԱՆ,14 տ.

Բանալու բանգֆից

Հաճախ ծնողները փորձելով մեզնից ինչ-որ բան թաքցնել, ընկնում են տհաճ իրավիճակի մեջ: 36-ամյա տիկին Արմինեն հիշում է. «Երբ որդիս 5 տարեկան էր, ես երեխայի էի սպասում: Մի անգամ նա անսպասելի մտավ սենյակ եւ լսեց թե ես ինչպես եմ խոսում այդ մասին ընկերուհիներիս հետ: Նա մոտ մեկ շաբաթ ինձ հետ չխոսեց: Ես ամեն կերպ փորձում էի նրա սիրտը շահել: Երբ վերջապես տղաս ընդունեց այդ փաստը, դարձավ անհամբեր, որոշեց երեխայի անունը եւ նույնիսկ նրա համար խաղալիքներ հասկացրեց»:

Իսկ 8-ամյա Մարինան պատմում է. «Ես վաղուց հասկացել էի, որ Ձմեռ պապիկ գոյություն չունի եւ այդ մասին հարցրել էի ծնողներիս: Նրանք ինձ ասել էին, որ սխալվում եմ: Երբ եկավ Ամանորի գիշերը, ես շուտ գնացի քնելու: Երբ մայրիկը փորձում էր բարձի տակ տեղավորել նվերը, ես բռնեցի նրա ձեռքը եւ հարցրեցի, թե ի՞նչ է անում: Մայրիկը ճարահատյալ պատմեց ճշմարտությունը»:

Ես գտնում եմ, որ երեխայից չպետք է թաքցնել ճշմարտությունը, քանի որ վաղ թե ուշ նա պարզելու է այն եւ բարդ հոգեբանական իրավիճակում է հայտնվելու:

ԼԱՈՒՐԱ ԵՂԻԱԶԱՐՅԱՆ, 14 տ.

Ինչո՞ւ են տղաները մեքենաները խաղում

ԵՍ ԷԼ ՄԵՆՔ

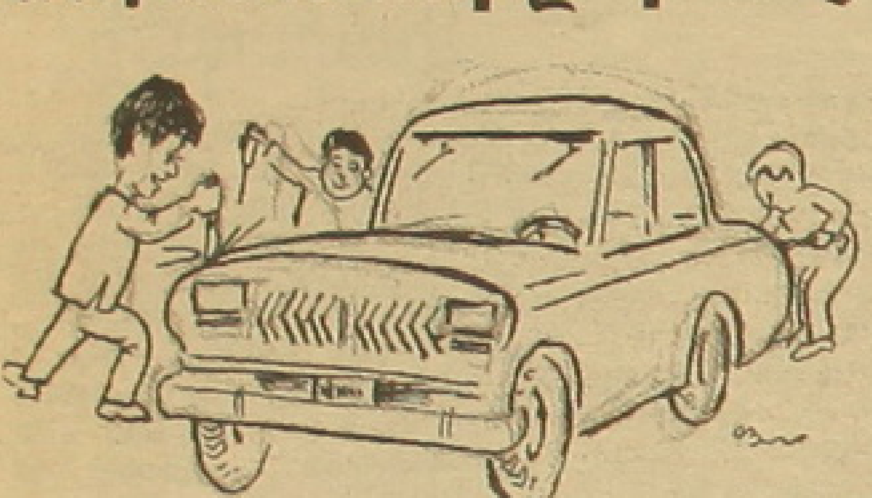

Երբեմն տղաները շատ թանկարժեք մեքենաների վրա սուր գործիքով խազեր են անում: Ինչո՞ւ, փորձեցի պարզել Օվսանայի կարծիքը: Նա պատասխանեց, որ տղաները նախանձում են մեքենաների տերերին եւ այդ ձեւով խաղում են նրանց նյարդերի հետ: Իսկ մի տղա էլ պատասխանեց, որ կարգին տղան երբեք իրեն նման բան թույլ չի տա: Նման արարք կատարողը պետք է մտածի, թե ի՞նչ կզգար ինքը, եթե իր մեքենան այդպես փչացնեին:

ԱՆՆԱ ԲԱՐՍԵՂՅԱՆ, 13 տ.

Վե՛րջ ատելությանը, կեցցե՛ ընկերությունը

6-րդ դասարանցի Անուշիկը հալածվում էր դպրոցի բոլոր աշակերտների կողմից: Նրան անընդհատ անպատվում, ծեծում ու ծաղրում էին: Ինչո՞ւ: «Դե, հավես ա էլի», - ասում են շատերը: Անցյալ տարի երեխաները հնարեցին, թե խնդիրներ են ծագել Անուշիկի հոր եւ մոր միջեւ: Բոլորն ասում էին. «Տեսնո՞ւմ եք՝ սրա մերը գողական ա գնում»: Խեղճ աղջիկն այնքան հզոր հոգեկան հարված ստացավ, որ չարությունից սկսեց սրանից-նրանից թանկ իրեր գողանալ, դասերից փախչել, ուսուցիչներին վիրավորել:

Բայց վերջերս նա նամակ գրեց դասընկերներին, որը հուզեց բոլորին: Նամակում գրված էր. «Իմ սիրելի դասարանցիներ, խնդրում եմ, որ բացատրեք ինձ, թե ինչո՞ւ եք խուսափում ինձնից: Չէ՞ որ ես այնքան էլ վատը չեմ, որքան թվում է: Չէ՞ որ ես սկսել եմ գողություն անել, դասերից փախչել ու դասատուներին վիրավորել այն պատճառով, որ ինձ նեղացնում եք: Խնդրում եմ, հասկացեք ինձ, ընկերացեք ինձ հետ: Ես կփոխվեմ»: Հիմա բոլորն ընկերություն են անում նրա հետ: Անուշիկը հրաշալի մարդ է:

ԿԱՐԻՆԵ ԱԼԵՔՍԱՆՅԱՆ, 11 տ.

Խաղալիքներ

Բարբի տիկնի՞կ, թե՞ տիկին

1950-ական թվականներն էին, երբ ամերիկուհի Ռութ Հանդլերը որոշեց դստեր՝ Բարբարայի ծննդյան կապակցությամբ նվիրել մի տիկնիկ, որը նման կլիներ իրեն: Ռութը կարծում էր՝ տիկնիկը, որը հետագայում դստեր անունով կոչվեց Բարբի, կլ-

ռացներ մայրիկի տեղը բացակայության ժամանակ: Փաստորեն, եթե բոլոր մայրերը հետեւեն Ռութի օրինակին, աշխարհում կհայտնվեն տարբեր արտաքինով Բարբիներ, որոնք սակայն, յուրաքանչյուր դստեր համար կլինեն լավագույնը:

Բարբին մինչ այժմ էլ համարվում է, այսպես կոչված, «պրեստիժային տիկնիկ»: Շատ ծնողներ ոգեւորությամբ գնում են այս թանկարժեք տիկնիկները, որպեսզի երեխաները պարծենան հավաքածուով իրենց հասակակիցների կամ հյուրերի մոտ, ոչ թե խաղան՝ բա որ հանկարծ փչացնե՞ն... «Ես չեմ սիրել Բարբի տիկնիկներին, որովհետեւ ինձ թույլ չէին տալիս պոկել ու նորից տեղը դնել նրանց ոտքերն ու ձեռքերը»,- ասում է 21-ամյա Մարիամը:

1961 թվականից հայտնվեց Բարբիի բոյֆրենդը, որը Հանդլերի որդու անունով կոչվեց Քեն: Քենը հնարավորություն է ընձեռում, որ տղա երեխաներն էլ խաղան տիկնիկներով: Իսկ Բարբիի բոյֆրենդ ունենալու փաստը շատ մայրիկներ օգտագործում էին երեխաների մոտ որպես արդարացում. ինչու նրանց սիրելի տիկնիկը կարող է բոյֆրենդ ունենալ, իսկ իրենք՝ ոչ: Փաստորեն, Բարբին «լավ» օրինակ է ծառայում երեխաների համար: Այս առումով հարկ է նշել նաեւ նրա ընկերուհիներից մեկի՝ հղի Միջի ի հայտ գալը, որը թեժ խոսակցությունների առիթ դարձավ հատկապես բժիշկների եւ հոգեբանների համար: Վերջիններս պնդում են, որ այս հղի տիկնիկի պատճառով կարող է գրանցվել դեռահասների հղիության աճ, քանի որ նրանցից շատերը ցանկանում են նմանվել Բարբիին ու նրա ընկերներին:

Բայց ինչպես ասում է հոգեբան Անի Ավագյանը. «Բարբին, ինչպես եւ յուրաքանչյուր տիկնիկ, ունի իր եւ դրական, եւ բացասական դերը երեխայի կյանքում: Այն կատարում է տիկնիկի ճանաչողական ֆունկցիան՝ ինֆորմացիա է տալիս երեխային մարմնի կառուցվածքի, մազերը գեղեցիկ հարդարելու, ճիշտ հագնվելու մասին»: 8-ամյա Էլենի հետ զրույցը հանգեցրեց այն մտքին, որ նա, ինչպես շատ երեխաներ, Բարբիի օգնությամբ գիտակցում է սեփական նշանակալիությունը՝ հարդարելով նրա մազերը, հագցնելով նրան տարբեր զգեստներ (որոնք տարեկան ավելանում են 120-ով): «Մյուս կողմից,- ավելացնում է հոգեբանը,- Բարբին չունի զարգացնող նշանակություն. խաղալիքը պետք է լինի երեխայի ընկերը, որոշ չափով նման լինի նրան, որպեսզի երեխան չնախանձի տիկնիկին: Իսկ Բարբիի (կին-տիկնիկի) իդեալական կառուցվածքը դառնում է շատ դեռահասների՝ սեփական արտաքինի հետ կապված բարդույթի առաջացման պատճառ»: Տիկին Ավագյանի այս խոսքերն հավաստեցին 12-ամյա Գոհարիկն ու 13-ամյա Դիանան: Նրանք այնքա՜ն շատ էին ուզում նմանվել Բարբիին:

Այսուհանդերձ, հաշվարկները ցույց են տալիս, որ վերջին տարիներին վաճառված բարբիների թիվը չի զիջում նրա ծնվելու տարում վաճառված տիկնիկների թվին, ինչը միայն ԱՄՆ-ում կազմում է 350.000:

Բարբին ինտերնացիոնալ տիկնիկ է: Նա հանդես է գալիս ոչ միայն կապուտաչյա, շիկահեր ամերիկուհու, այլեւ սեւամորթ աֆրիկուհու, ասիացու, լատինաամերիկուհու կերպարներով:

Դե ինչ, գնել, թե ոչ Բարբի, Քեն կամ նույնիսկ Միջ տիկնիկ ձեր կամ ձեր երեխայի համար, որոշեք ինքներդ: Համենայն դեպս՝ հոգեբան Անի Ավագյանն այդ հարցին տվեց բացասական պատասխան:

ԱՆԻ ՂԱԶԱՐՅԱՆ, 16 տ.

Ի՞նչ է մեր կյանքը՝ խաղ

Խաղում են մեծերն ու փոքրերը: Խաղում են խաղալիքներով: Միայն թե երեխաները խաղում են տիկնիկներով, տարբեր կենդանիներով, խոսող ռոբոտներով, իսկ մեծերը՝ շորերով, մեքենաներով եւ տներով:

Ես փորձեցի պարզել երեխաներից ու մեծերից, թե ինչ է իրենց համար խաղն ու խաղալիքը: Ոմանց համար դա պարզապես զվարճանք էր, ոմանց համար՝ իրենց ընկերների հետ շփվելու միջոց: Իմ ընկերներից շատերը խաղի եւ խաղալիքների օգնությամբ հանգստանում են լարված դպրոցական օրվանից հետո: Ի զարմանս ինձ, որոշ երեխաներ (հատկապես տղաները) ամաչում են ասել, որ սիրում են խաղալիքներ՝ վախենալով իրենց «ընկերների» ծաղրանքից: Շատ մեծեր նույնպես հանգստանում են խաղալով: Բայց կան խաղալիքներ, որոնք երեխային կարող են դարձնել չար ու դաժան:

Ըստ հոգեբանների, այն մարդիկ, որոնք մանուկ հասակում քիչ են խաղացել, մեծանալով դառնում են նյարդային, չար ու դաժան:

Ես կարծում եմ, որ լիարժեք խաղի համար անհրաժեշտ են ոչ միայն թանկարժեք խաղալիքներ, այլեւ թանկարժեք ընկերներ: Կա հոյակապ ֆրանսիական մի ֆիլմ՝ «Խաղալիքը»: Այն պատմում է մի տղայի մասին, որն ունի աշխարհի բոլոր խաղալիքները, բայց չափազանց միայնակ է եւ չունի ընկերներ: Նա ստիպում է հայրիկին գնել իր համար

«մարդ» խաղալիքը, որն էլ ի վերջո դառնում է նրա ամենամոտ ընկերը:

Ծնողները պետք է հիշեն, որ երբեմն իրենց երեխաները, սիրելի խաղալիքներից բացի, կարիք ունեն շփվելու հենց իրենց՝ ծնողների հետ: Մարդկանց, ի տարբերություն խաղալիքների, չի կարելի մոռանալ, «ջարդել» կամ փոխել նորով:

ԴԻԱՆԱ ԲԱԲԱԽԱՆՅԱՆ, 10 տ.

Իմ լավ խաղալիք, իմ ընկեր

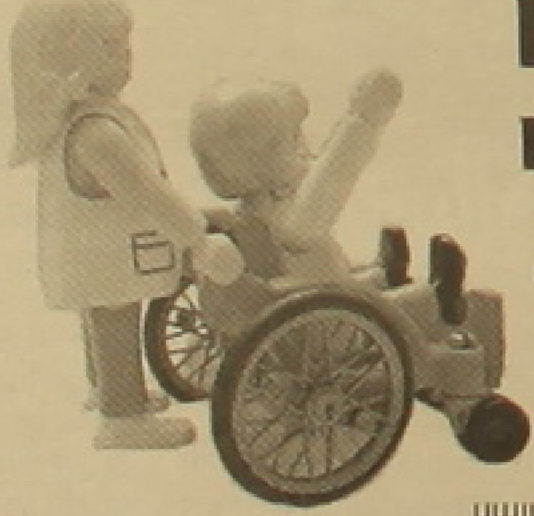

Շատերին թվում է, որ մտավոր կամ ֆիզիկական խնդիր ունեցող մարդիկ հետաքրքրություններ չունեն: Բանն այն է, որ պետությունը հարմարություններ չի ստեղծել, որպեսզի ֆիզիկական խնդիրներ ունեցող երեխաները մյուսների նման գնան դպրոց, իջնեն բակ խաղալու կամ էլ այցելեն հասարակական վայրեր: Ոմանք կարծում են, որ ֆիզիկական խնդիրներ ունեցող երեխաները խաղալիքներով չեն խաղում, բայց դա էլ այդպես չէ: Վերջերս ստեղծվել են խաղալիքներ հատուկ հաշմանդամների համար: Խաղալիքը միջին չափի տիկնիկ է, որը նստած է սայլակի վրա: Երեխան կարող է քշել խաղալիքը անիվների շնորհիվ: Հաշմանդամ տիկնիկը, որոշ չափով նման է փոքրիկ ռոբոտի, քանի որ կարողանում է հաղորդակցվել երեխաների հետ: Սայլակով տեղաշարժվող երեխաներին շատ է դուր գալիս այս խաղալիքը, քանի որ շրջապատում ոմանք արհամարհում ու անտեսում են նրանց, եւ նրանցից ոմանք ընկերներ չունեն, իսկ ահա այս տիկնիկը կարող է դառնալ նրանց ընկերը:

Խաղալիքները բոլոր երեխաներին խինդ ու ծիծաղ են պարգեւում եւ դառնում նրանց բարեկամը:

ՄԱՐԻԱՄ ԵՂԻԱԶԱՐՅԱՆ, 13 տ.

Սիրուն կուկուն

Դա այն սովորական օրերից մեկն էր, երբ տիկին Սուսաննան զբաղված էր խոհանոցային գործերով: Հանկարծ նրա երեքամյա դուստրը՝ Անուլիկը, արագ-արագ իր փափլիկ ոտքերը թփթփացնելով, վազեց մայրիկի մոտ եւ լայն բաց անելով կապույտ ու խոշոր աչքերն՝ ասաց. «Մա՛մ, մա՛մ, հը արի տես՝ պապայի սենյակում ի՜նչ սիրուն կուկու եմ գտել»: «Սիրուն կուկու՞...»,- զարմացած հարցրեց տիկին Սուսաննան:

Անուլիկը, պինդ բռնեց մայրիկի շրջազգեստի փեշը եւ ուղեկցեց նրան հայրիկի գրասենյակ: Նույնիսկ այն «լուրջ» պաստերը, որոնք իրենց գործնական հայացքներով մշտապես օգնում էին նրա հայրիկին գիտական գործեր գրել, սկսեցին բարձր քրքջալ այդ՝ միայն մանկանն հատուկ անկեղծ տեսարանից. փոքրիկ Անուլիկը թռչկոտում էր պահարանին գամված հայելու առջեւ եւ երեխայական ժպիտը դեմքին՝ իր փոքրիկ ճերմակ մատիկով ցույց տալով հենց իրեն՝ ասում էր. «Մա՛մ, մա՛մ, հը ինչ սիրուն ա: Մա՛մ, ինքը իմ կուկուն ա, չէ՞»:

Ինչպիսի՜ անկեղծ ինքնագնահատական... Այն իրոք որ արժանի էր մայրիկի ջերմ գուրգուրանքին:

ԱՆԻ ՂԱԶԱՐՅԱՆ, 16 տ.

Ճաշիկ-մաշիկ

Աղցան «Մեքսիկուհի»

Բաղադրություն. - սունկ, երշիկ, հոլանդական պանիր, մայոնեզ

Պատրաստման եղանակը. - Մեկ աման եփած կամ մարինացված սունկը կտրատել եւ խառնել 200 գրամ քերիչով անցկացրած հոլանդական պանրի եւ մանր կտրատած 150 գրամ երշիկի հետ: Մի քիչ աղ ավելացնել, ապա աղցանը գեղեցիկ զարդարել մայոնեզով:

ԷՄՄԱ ՀԱՐՈՒԹՅՈՒՆՅԱՆ, 11 տ.

Անկանխատեսելի բնություն

Մայր բնությունը ամեն տաս վայրկյանը մեկ մի արարած է ստեղծում: Վերջերս բնությունը հանդես է եկել նորարարությամբ՝ ստեղծել է խեցգետնանման մի էակի, որն առաջին հայացքից անպաշտպան է երեւում, բայց արի ու տես, որ այն հայտնվելով ձկան բերանում, սկզբում սնվում է ձկան լեզվով, ապա ներքին օրգաններով, այսպիսով ոչնչացնելով նրան ներսից: Գիտնականները հայտնաբերել են կորալների տասնյակ տեսակներ, որոնց լիովին ուսումնասիրելու համար անհրաժեշտ է 10 տարի:

Իմ զրուցակիցներից մի քանիսը գոհ են, որ բնությունը նոր կենդանիներ է ստեղծում, հատկապես, եթե դրանք մարդուն վնաս չեն տալիս: Իսկ կենսաբան Աննա Մախսուդյանն ասաց. «Պետք է հարմարվել այն մտքի հետ, որ բնությունը սիրում է անակնկալներ մատուցել»:

ՇՈՒՇԱՆ ՄԱԽՍՈՒԴՅԱՆ, 10 տ.

Ներդիրի պատասխանատու-խմբագիր՝ ՍՈՒՍԱՆՆԱ ՄԱՐԳԱՐՅԱՆ,
Ներդիրի ձեւավորող՝ ԿԱՐԻՆԵ ԱՐԶՈՒՄԱՆՅԱՆ
Հեռ. (093) 369531 e-mail: susmark2002@yahoo.com azg_ik@yahoo.com

ԹՈՒՐՔ ՄԱՄՈՒԼ

ՀՀ նախագահ Սարգսյանը «չի չափազանցում»

Հոկտեմբերի 1-ին այս վերնագրով նախագահ Սերժ Սարգսյանի վերջին ելույթին է անդրադարձել թուրքական «Ռադիկալ» թերթը: Հիշեցնենք, որ սեպտեմբերի 29-ին Սարալանջին ավտոմայրուղին շահագործման հանձնելու առնչությամբ ունեցած ելույթում Սերժ Սարգսյանն ասել է. «Արտգործնախարարների եռակողմ հանդիպումից առանձնապես սպասումներ չկային, մի քանի հանդիպումներ եղան, որեւէ կոնկրետ արդյունք, որ հիմա կարող եմ ասել, չկա: Բայց վստահ եղեք, որ դրանք ամբողջի մի մասն են, շղթայի օղակներ, եւ արդյունքն անպայման կլինի»:

Թուրքական թերթը, շրջանցելով ՀՀ նախագահի հանդիպումների վերջնական արդյունքի մասին լավատեսական խոսքերը, Թուրքիայի, Ադրբեջանի եւ Հայաստանի արտգործնախարարների եռակողմ հանդիպման առնչությամբ գրել է. «Հայաստանի նախագահ Սերժ Սարգսյանը թերագնահատեց անցյալ շաբաթ Նյու Յորքում կայացած եռակողմ հանդիպումը: Մինչդեռ բարձր գնահատականի էին արժանացել նրա սեպտեմբերի 6-ին Երեւանում նախագահ Աբդուլլահ Գյուլի հետ հանդիպումն ու խաղաղությանը նպաստելու ջանքերը»:

Ի դեպ, եռակողմ հանդիպման ավարտին ուղիղ եթերում «CNN-Turk»-ի հարցերին պատասխանելիս, Թուրքիայի արտգործնախարար Ալի Բաբաջանը մոտավորապես նույն կերպ էր արտահայտվել հանդիպման մասին, ինչ նախագահ Սերժ Սարգսյանը: Բաբաջանն ասել էր. «Այնուամենայնիվ, ակնկալիքները չպետք է մեծ լինեն, որովհետեւ տարածաշրջանում առկա խնդիրներն ունեն խոր անցյալ, նույնիսկ որոշ խնդիրներ առաջացել են դեռեւս Առաջին համաշխարհային պատերազմի տարիներին: Հետեւաբար առաջանալու ենք դանդաղ քայլերով»:

Թվում էր, թե այս խոսքերի համար եռակողմ հանդիպումը թերագնահատելու մեջ նախագահ Սարգսյանին մեղադրող «Ռադիկալը» կմեղադրի նաեւ Բաբաջանին: Քանի որ դա չի արվում, ապա թուրքական թերթը եռակողմ հանդիպմանը ՀՀ արտգործնախարար Էդվարդ Նալբանդյանին հրավիրելը համարում է Հայաստանին մեծահոգաբար արված շնորհ, եւ միաժամանակ այդ «շնորհի» առթիվ ընդգծված ոգեւորություն է պահանջում նախագահ Սերժ Սարգսյանից:

Հ. ՉԱՔՐՅԱՆ

«Մենք կկորչենք, եթե հաստատվի այդ դեսպանի թեկնածությունը»

Սեպտեմբերի 30-ին այդ մասին գրել էր թուրքական «Ինտերհաբեր» կայքէջը: Խոսքը Թուրքիայում ԱՄՆ դեսպանի պաշտոնում նախագահ Ջորջ Բուշի թեկնածու Ջեյմս Ջեֆրիի մասին է: Ըստ վերոհիշյալ կայքէջի, ԱՄՆ Սենատի արտաքին հարաբերությունների հանձնաժողովում սենատորների գրավոր հարցերին պատասխանելիս նա ասել է, որ ինքն ընդունում է 1915-ի իրադարձությունների առնչությամբ ժամանակակից ամերիկացի դիվանագետների արտահայտած տեսակետները:

Սենատի արտաքին հարաբերությունների հանձնաժողովի նախագահ եւ Բարաք Օբամայի փոխնախագահ Ջո Բայդենի «Դուք չե՞ք մերժում Օսմանյան կայսրությունում հայ բնակչության բնաջնջման կամ մասնակի ոչնչացման մասին իրադարձությունների ականատես ամերիկացի դիվանագետների եզրակացությունները» գրավոր հարցին Ջեֆրին տվել է գրավոր հետեւյալ պատասխանը. «Ոչ, չեմ մերժում»: Այնուհետեւ նա ընդգծել է, որ ինքը մեծ մասամբ կարդացել է ամերիկացի դիվանագետների զեկուցագրերը:

Մեկ այլ հարցի Թուրքիայում ԱՄՆ դեսպանի պաշտոնին հավակնող Ջեյմս Ջեֆրին պատասխանել է. «Սեփական պատմության մութ էջերի հետ առերեսման առումով ԱՄՆ-ը լրջորեն հորդորել է Թուրքիային»:

Հ. Չ.

Ռուսաստանն արգելեց չինական կաթնամթերքի ներմուծումը

«Ռուսսպառհսկողության» ղեկավար Գենադի Օնիշչենկոն արգելել է չինական կաթնամթերքի ներմուծումը: Արգելքը կապված է դրանցում հայտնաբերված մելամինով հազարավոր մարդկանց թունավորման հետ, նշում է ՌԻԱ գործակալությունը:

Օնիշչենկոն այդ կտրուկ միջոցի ձեռնարկումը բացատրել է չինական կողմի տեղեկատվության բացակայությամբ: Մելամինի առկայության վերաբերյալ ռուսական կողմի ստացած «կցկտուր եւ չհամակարգված» տվյալները անվստահություն են առաջացնում, ասել է նա:

Արգելքը տարածվում է 1000-ից ավելի արտադրատեսակների, այդ թվում՝ կաթնային կոնֆետների, թխվածքաբլիթի, յոգուրտների եւ կաթի փոշու վրա:

Գենադի Օնիշչենկոյի խոսքերով, սահմանված արգելքը լրջորեն կանդրադառնա շուկայի վիճակի վրա, բայց արդարացված քայլ է, քանի որ խոսքը մելամին քիմիական նյութի միտումնավոր օգտագործման մասին է:

«Ռուսսպառհսկողության» ղեկավարը նաեւ հաստատել է սննդամթերքում մելամինի հայտնաբերման մեթոդիկան, ավելացնելով, որ Ռուսաստանում թունավորման դեպքեր առայժմ չեն արձանագրվել:

Մելամինը օրգանական քիմիական միացություն է, որն օգտագործվում է լաքերի, պլաստմասսաների եւ ներկանյութերի արտադրության մեջ: ՉԺՀ-ում հանցագործները վերջերս կաթի մեջ այն ավելացնում են դրանում սպիտակուցների պարունակությունն իրականից ավելի շատ ցույց տալու նպատակով:

Լրագրերի միջազգային ասոցիացիայի հաջորդ համագումարը՝ Հնդկաստանում

Փարիզում հրատարակվող Լրագրերի միջազգային ասոցիացիայի (World Association of Newspapers) տեղեկատվական բյուլետենի սեպտեմբերյան համարը իրազեկում է, որ ԼՄԱ-ի առաջիկա տարեկան համագումարը տեղի կունենա Հայդարաբադում (Հնդկաստան) 2009-ի մարտի 22-25-ը: Որոշ առումով դա շարունակությունը կլինի այս տարվա հունիսին Գյոթեբորգում (Շվեդիա) կայացած համագումար-էքսպո-ֆորում եռակի միջոցառման, որն, ըստ հաղորդագրության, արձանագրել է աննախադեպ հաջողություն: Լրագրերի 61-րդ միջազգային համագումարին, խմբագիրների 15-րդ ֆորումին եւ տեղեկատվական ծառայությունների էքսպոյին մասնակցել է ռեկորդային համարվող 1800 հոգի աշխարհի 113 երկրներից:

Քննարկվել են ինչպես մարտավարական, այնպես էլ բիզնեսի հարցեր, սոսկ լրատվություն տպագրելուց մուլտիմեդիայի միջոց դառնալու անհրաժեշտության գաղափարը:

«Թերթերը կոմերցիոն առաջարկությունների կենսունակ եւ ձեռնտու միջոց են», նշել է 41-ամյա իռլանդացի Գեյվին Օ' Ռեյլին, որին 3-րդ անգամ երկու տարի ժամկետով վերընտրել են ԼՄԱ-ի նախագահ:

Գյոթեբորգի համագումարի բացման օրը «Ազատության ոսկե գրիչ» մրցանակը շնորհվել է չինացի լրագրող Լի Չանգքինգին, որին 3 տարվա բանտարկությունից հետո չինական իշխանությունները փետրվարին ազատ են արձակել: Նա «համարձակվել» էր գրել 2004-ին Ֆուժու նահանգում բռնկված արեւադարձային տենդի մասին:

Հյուրընկալ երկրի՝ Շվեդիայի լրագրերի հրատարակիչների ասոցիացիայի նախագահ Թոմաս Բրունգարդը նշել է, որ. «լրագրերի արդյունաբերության մեջ կատարվող փոփոխությունները չափազանց արագ են, եւ մենք պետք է կարողանանք ժամանակին արձագանքել դրանց: Մեր բիզնեսը հիմնված է խոր արմատներ ունեցող արժեքների վրա, որոնց նպատակն ավելի լավ հասարակություն կազմավորելն է: Ուստի ճիշտ գործելու դեպքում մենք անպայման կարող ենք հաղթել»:

Հաջորդ տարի Հնդկաստանում կայանալիք համագումարը կրելու է միեւնույն՝ այս տարվա «Լրագրերը որպես մուլտիմեդիայի աճող բիզնես» նշանաբանը: Ի դեպ, հնդկական թերթերի շրջանառությունը անցյալ տարի աճել է 11 տոկոսով, իսկ գովազդների թիվը թերթերում անցած հինգ տարիներին աճել է 65 տոկոսով: Աշխարհի 100 խոշորագույն թերթերից 19 հրատարակվում է Հնդկաստանում:

Տեղեկատվական բյուլետենը նաեւ իրազեկում է, որ Լրագրերի միջազգային ասոցիացիայի 60-ամյակի առթիվ (1948-2008) աշխարհի տարբեր վայրերում համագումարներ են տեղի ունենալու մինչեւ Հնդկաստանի տարեկան համաժողովը: Դրանց թվում՝ «Ընթերցողների կոնֆերանս եւ էքսպո» Ամստերդամում՝ հոկտեմբերի 15-17-ին, «Բջջային եւ ինտերնետային սերունդ» թեմայի քննարկումներ Ֆինլանդիայում, Շվեդիայում եւ Նորվեգիայում դեկտեմբերին, «Արաբական աշխարհի ազատ մամուլը» ֆորում՝ Բեյրութում (Լիբանան), դեկտեմբերին եւ այլն:

Մնում է հուսալ, որ լրագրերի հրատարակության խնդիրները Հայաստանում էլ կբարելավվեն, ընթերցողների թվի աճի հետ կմեծանան նաեւ թերթերի տպաքանակները:

Հ. Օ.

ՀԱՄԱՌՈՏ

Կոսովոյի նախագահը չի ուզում տարածք կիսել Սերբիայի հետ

Կոսովոյի նախագահ Ֆաթմիր Սեյդիուն մերժել է երկրամասը ալբանական եւ սերբական մասերի բաժանելու Սերբիայի առաջարկությունը: Կոսովոյի խորհրդարանի նախագահ Յակուպ Կրասնիքին իր հերթին ընդգծել է, որ երկրամասը անպայման կպահպանի տարածքային ամբողջականությունը եւ խափանելու բոլոր փորձերը «անիմաստ» են: Այդ մասին հաղորդում է Ֆրանսպրես գործակալությունը:

Սերբիայի նախագահ Բորիս Տադիչն ավելի վաղ՝ երեքշաբթի օրը հայտարարել էր Կոսովոն կիսելու հնարավորության մասին, նշելով, որ դա չի բացառվում մյուս տարբերակների ձախողման դեպքում:

Փետրվարի 17-ին Կոսովոյի բնակչությունը քվեարկել էր Սերբիայից անջատվելու օգտին: Սակայն երկրամասի հյուսիսում ապրող սերբերի մեծ մասը դեմ է անկախությանը:

Սերբիան չի ճանաչում Կոսովոյի անկախությունը եւ այդ երկրամասը համարում է իր պատմական տարածքը: Օգոստոսին Սերբիան ՄԱԿ-ի Միջազգային դատարանին խնդրեց գնահատական տալ Կոսովոյի անկախության փաստին: ՄԱԿ-ի Ընդհանուր ժողովում տվյալ հարցի քննարկումը տեղի կունենա հոկտեմբերի 8-ին:

Կիպրոսի նավահանգիստները կբացվեն կիպրացի թուրքերի առջեւ

Կիպրոսի Հանրապետության նախագահ Դեմետրիս Քրիստոֆիասը պաշտոնապես առաջարկել է երկրի նավահանգիստները եւ օդանավակայանները բացել կղզու ինքնահռչակ թուրքական մասի գործարարների առջեւ: Թուրքական World Bulletin տեղեկագիրը հաղորդում է, որ Քրիստոֆիասի առաջարկությունն արվել է Եվրոպայի խորհրդում նրա ելույթի ժամանակ:

Կիպրոսը 1974-ին հունական եւ թուրքական մասերի բաժանվեց, երբ Հունաստանի զինվորական խունտան հայտարարեց կղզին Հունաստանին միացնելու մասին: Ի պատասխան Թուրքիան զորք մտցրեց կղզու հյուսիս՝ կիպրացի թուրքերին «պաշտպանելու» համար: 2004-ին Կիպրոսի Հանրապետությունը դարձավ Եվրամիության անդամ, չնայած պահպանվող տարածքային խնդրին: ՄԱԿ-ի միջնորդությամբ 2008-ի սեպտեմբերի սկզբից Կիպրոսի հունական եւ թուրքական մասերի առաջնորդների խորհրդակցություններ են անցկացվում կղզու վերամիավորման նպատակով:

ԱՄՆ-ը Իսրայելին կվաճառի 75 նորագույն կործանիչ

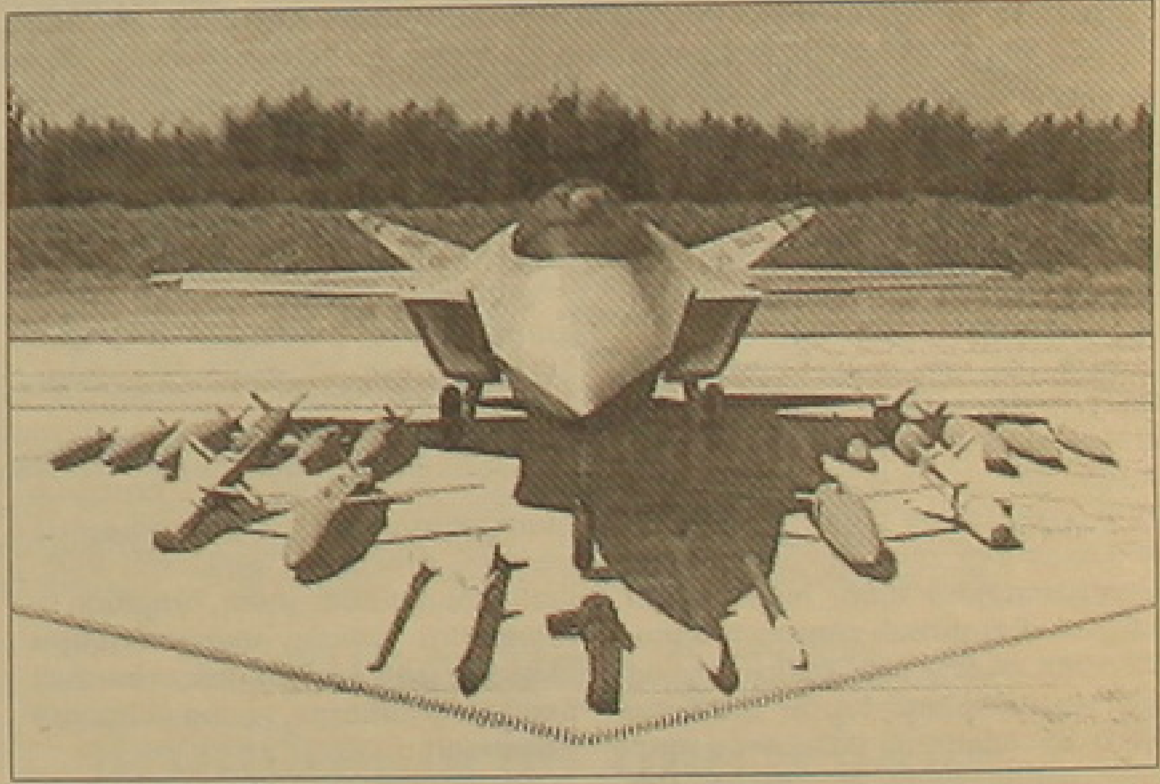

ԱՄՆ կառավարությունը երեկ հավանություն է տվել այն գործարքին, ըստ որի Իսրայելին կվաճառվի F-35 տիպի 75 նորագույն ռազմօդանավ: Ռոյթեր գործակալության տվյալներով, այդ կործանիչների առուվաճառքի գործարքի գումարը կազմում է 15,2 մլրդ դոլար:

Այդ կործանիչներից 25-ը կունենա սովորական կառուցվածք, իսկ 50-ը՝ կարճ վերսլացքի եւ ուղղահայաց վայրէջքի հնարավորություն:

Ի դեպ, ամերիկացիները F-35 արտահանում են առաջին անգամ, եւ գնորդը, բնականաբար, ԱՄՆ-ի կարեւորագույն դաշնակից Իսրայելն է:

Բհուտոյի սպանության կազմակերպիչը մահացել է

Պակիստանում մահացել է «Թեհրիք է Թալիբան» ծայրահեղական կազմակերպության պարագլուխ Բայթուլլահ Մեհսուդը: Երկրի իշխանությունները նրան մեղադրել էին ահաբեկչական այն պայթյունի կազմակերպման մասին, որի հետեւանքով զոհվել էր նախկին վարչապետ Բենազիր Բհուտոն:

Հատուկ ծառայությունների ներկայացուցիչներից մեկը CNN հեռուստաընկերության թղթակցին հայտնել է, որ Մեհսուդը լույս չորեքշաբթի գիշերը մահացել է սրտային անբավարարությունից: Նրա ծանր հիվանդության մասին հայտնի էր դարձել մի քանի ամիս առաջ:

Բենազիր Բհուտոն զոհվել էր 2007-ի դեկտեմբերի 27-ին Ռավալպինդի քաղաքում կազմակերպված հանրահավաքի ժամանակ:

20-րդ դարում ստեղծված վիպասք.«Ասք Անդրանիկ Զորավարի մասին»

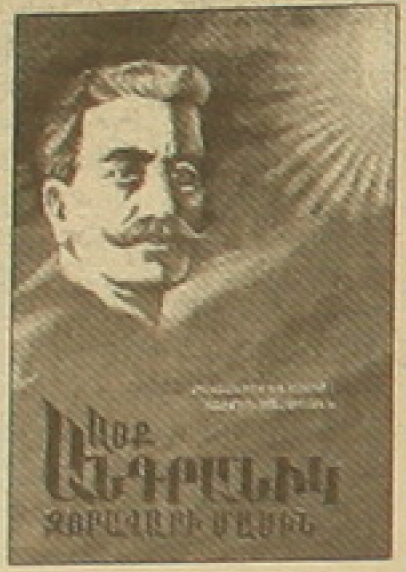

«Երբեւիցե չեմ մոռանա հորս աչքերի կայծկլտումը, երբ նրա զրուցակիցները «Սասնա ծռերից» էին ասում ու երգում, պատմում Անդրանիկի եւ մյուս ֆիդայիների քաջագործությունները: Այդ պահերին այնպես էր ոգեւորվում, կարծես աշխարհի մեծագույն գանձերն էր հայտնաբերել: Նա վեհափառ խոնարհում ու ակնածանք ուներ առ տարիքով մեծերը: Այնպիսի մոլեռանդ քնքշանքով ու պաշտամունքով էր վերաբերվում մեր մամիկներին ու պապիկներին, որ թվում էր, թե մի հրաշք եկեղեցու է հանդիպել», այսպես է որդին՝ Վարուժան Խասսուրը հիշում հորը՝ բարբառագետ-բանահավաք Սուրեն Սահակյանին:

Թալինի Միջնատուն գյուղում Ալաշկերտի խաստուրից գաղթածների ընտանիքում ծնված բանահավաքի վաստակն արժեքավոր է եւ մասնագիտական շրջանակներում գնահատված ու կարեւորված: Փոխարենը առանձնապես հայտնի չէ լայն հասարակությանը: Մինչդեռ ինքը՝ ժողովուրդն է հեղինակը այն նյութի, որը 1960-1980-ական թվականներին Սուրեն Սահակյանը արեւմտահայերից, առավելապես ալաշկերտցիներից, սասունցիներից, մշեցիներից ու շատինգարահիսարցիներից, ինչպես նաեւ արեւելահայերից գրառել ու մշակել է: Նյութն այդ 19-20 դարերում ստեղծված վիպասք է Զորավար Անդրանիկի փառավոր ուղու մասին: Այն օրերս հրատարակվել է առանձին՝ «Ասք Անդրանիկ զորավարի մասին» գրքով, որը ղյուցազներգության բացառիկ նմուշ է, եւ ինչպես բանահավաքն է վկայել, ներառում է այնպիսի հատվածներ, որոնք գրառել է հենց զորավարի զինակիցներից՝ ալաշկերտցի Աղամ Աղամյանից (Աքամ), կարսեցի Աբրահամ Եղիազարյանից, աշնակցի Քոքո Միրոյից եւ ուրիշներից: Մայր պատումի հիմքը բանահավաքի հոր՝ Մուշեղ Սահակյանի եւ համագյուղացիների՝ Կարապետ Թամոյանի, Մխիթար Թամոյանի, Հովո Սմբատի, Ափրո Սմբատի, Մկրտիչ Թորոսյանի պատմած տարբերակներն են: Բոլոր տարբերակների համադրմամբ Սահակյանն ընտրել է առավել հաջողված ու գեղարվեստական արժեք ներկայացնող հատվածները եւ դրանք միմյանց կապելով, մշակելով ամբողջացրել ու ստեղծել է համահավաք տարբերակը, որը 4 մասից է բաղկացած՝ «Հրաշք ծնունդ», «Անդրանիկը Ստամբուլում», «Անդրանիկը Սասունում» եւ «Դիլմանի հերոսը»:

Վիպասքը, ինչպես եւ հատուկ է ասքին, 20-րդ դարում ստեղծված լինելով՝ անդրադառնում է հայ ժողովրդի պատմության կարեւորագույն իրադարձություններին ու հասնում մինչեւ Շապին Գարահիսար: Շարադրված է էպոսին հատուկ լեզվաոճական պատկերավորությամբ եւ կրում է «Սասնա ծռերի» կարեւոր խորհրդանիշերը, վիպասքն ունի նաեւ փաստավավերական արժեք՝ հատկապես չորրորդ մասը, որում գործող անձինք եւ գործողությունների ընթացքն իրական են:

«Ասք Անդրանիկ Զորավարի մասին» վիպասքը, փաստավավերագրական ու բանահյուսական բացառիկ արժեք է, միաժամանակ բարբառագիտական նյութ, որում բացահայտվում են Ալաշկերտի խոսվածքին հատուկ լեզվական օրինաչափությունները եւ մեծապես կարող են նպաստել պատմական բարբառագիտության առանձին հարցերի պարզաբանմանն ու ամբողջացմանը:

Այդուամենայնիվ, մեր կարծիքով, ժողովրդագրական այս վեպը կարեւորում է նաեւ որպես 19-20-րդ դարերում ստեղծված դյուցազներգության բացառիկ նմուշ, որը հայ ժողովրդի հավաքական մտայնության՝ ազգային ազատագրական պայքարի ու հերոսականի նկատմամբ վերաբերմունքի հրաշալի արգասիք է», այս կարծիքը գրքի առաջաբանում արտահայտել են բանասիրական գիտությունների թեկնածու Լուսինե Սահակյանն ու պատմական գիտությունների թեկնածու Ալեքսանդր Սաֆարյանը:

Ի դեպ, վիպասքը հրատարակելիս ընթերցանության դյուրություն ապահովելու նպատակով խուսափել են խիստ գիտական տառադարձությունից, միաժամանակ պահպանել են Բագրեւանդի բարբառի յուրահատկությունները:

ՆՈՆԱ ՊԵՏՐՈՍՅԱՆ

Ղաջարական արվեստի նմուշներ Ազգային պատկերասրահում

Ազգային պատկերասրահը հոկտեմբերի 1-15-ը ներկայացնում է ղաջարական արվեստի նմուշների ցուցադրություն՝ նախաձեռնությամբ Թեհրանի «Լազար-Գալերի» պատկերասրահի տնօրեն Ժանեթ Լազարյանի, համագործակցությամբ Հայաստանում Իրանի դեսպանատան մշակույթի կենտրոնի: Ցուցահանդեսի բացման արարողությանը խոսք ասացին Փառավոն Միրզոյանը, Կարեն Աղամյանը, Իրանի դեսպանատան մշակութային կենտրոնի փոխտնօրենը, Ժանեթ Լազարյանը՝ հայ-պարսկական հարաբերությունների լավագույն կամրջողներից մեկը՝ մշակույթի ոլորտում:

Ինչպես ելույթ ունեցողները նշեցին, չնայած բազմադարյան հարեւանությանը, այս երկու ժողովուրդները միմյանց մշակույթների մասին շատ քիչ են տեղեկացված: Թեպետ այս վերջին շրջանում մշակութային փոխհարաբերություններում ակտիվացում է նկատվում՝ գրական կամուրջներ, մշակույթի գործիչների, գրողների փոխադարձ այցելություններ, գրքերի հրատարակություններ, ցուցահանդեսներ եւ այլն, բայց պարսկական արվեստը մեզ հիմնականում մնում է անծանոթ:

Արվեստն Իրանում, ինչպես իրանցի ելույթ ունեցողն էր ասում, փաստորեն, զուտ հետաքրքրություն, զբաղմունք, նախասիրություն կամ հաճույք չէ, այլ կյանքի բաղկացուցիչ մաս: Այս երկրում արվեստը կեցության ձեւ է, անհրաժեշտություն եւ ոչ միջոցառում կամ անցանցյալ մի բան: Յուրաքանչյուր իրանցու բնակարանից պատկերացում կարելի է կազմել նրա կրթության, արվեստի հետ ունեցած առնչության եւ նույնիսկ հասարակական դիրքի մասին:

Ցուցադրությունը ներկայացնում է ղաջարական գեղանկարչություն, կոլաժային աշխատանքներ, կիրառական արվեստի նմուշներ՝ գորգեր, հանդերձանք, սպասք, զարդեր եւ այլն՝ ընդհանուր պատկերացում տալով տվյալ շրջանի պարսկական միջավայրի մասին: Եվ ինչպես հատուկ է արեւելքի արվեստին առհասարակ, պարսկական արվեստն էլ աչքի է ընկնում գունային վառ արտահայտություններով, մաքուր, ընդգծված տոնայնությամբ, նախշազարդերի առատությամբ:

XVIII դարի վերջին եւ XIX-ի սկզբներին Պարսկաստանում կառավարում էր ղաջարական հարստությունը: Այդ շրջանում՝ պայմանավորված ղաջարական տոհմի մեծահարուստ անդամների հովանավորությամբ, պարսկական մշակույթի մեջ ձեւավորվում է ինքնատիպ ոճ: Առավել ծաղկում է պատում լաքապատման գործը, գունավոր ջնարակ խեցեգործությունը: Ինչ վերաբերում է կերպարվեստին, Պարսկաստանում սա այնքան էլ զարգացած չի եղել: Հատկապես այս շրջանում կրել է արտաքին ազդեցություններ. արեւելյան մանրանկարչության գունագծային տարրերը հարստացել են արեւմուտքի գեղանկարչությանը բնորոշ մտածողական ձեւերով: Ներկայացված կտավներում հիմնականում պարսկական շահերի դիմանկարներն են՝ նրանց պալատական կյանքի որոշ դրվագներով, մասնավորապես իրենց կյանքը զարդարող կանանցի անցուդարձով: Հարեմի կանայք՝ նվաղուն հայացքով, արեւելյան նազանքով էակներ են՝ պատրաստ սիրային վայելք-խրախճանքի, նրանք սազ ու դափ են նվագում, պարում, կամ քաղցրավենիք վայելում՝ թախտին ընկողմանած:

Ցուցադրության մեջ ամենաուշագրավը, թերեւս, ձեռագրարվեստի նմուշներն են. ներկայացված են պարսկական կալիգրաֆիական արվեստի տարբեր ոճեր՝ սիամաշղ, նասալիղ, շեքյաստե նաստալիղ, նաեւ փաստաթղթեր՝ առեւտրական, ամուսնական՝ երիզված նախշազարդերով:

ՄԵԼԱՆՅԱ ԲԱԴԱԼՅԱՆ

Կանցկացվի մանկապատանեկան ստեղծագործությունների առաջին հանրապետական մրցույթը

Մշակույթի նախարարությունը «Աղբյուր» մանկապատանեկան ամսագրի հետ համատեղ նախաձեռնել են անցկացնել մանկապատանեկան ստեղծագործությունների առաջին հանրապետական մրցույթ: Մրցույթին կարող են մասնակցել մինչեւ 17 տարեկան պատանիները:

«Մրցույթի նպատակն է հայտնաբերել շնորհալի երեխաների: Ցավոք, վերջին տարիների ընթացքում Երեւանում եւ մարզերում բնակվող երեխաների միջեւ շփում գրեթե չկա: Քանի որ ամսագիրը մանկապատանեկան ուղղվածություն ունի, հաճախ ենք շփվում մարզերում ապրող երեխաների հետ, ծանոթ ենք նրանց առօրյային: Վստահեցնում եմ, որ նրանցից քչերն են այցելում Երեւանում գործող մշակութային օջախներ: Այդ պատճառով էլ որոշեցինք կազմակերպել մրցույթը, որպեսզի մարզերում, հեռավոր գյուղերում ապրող երեխաներն իրենց արհամարհված ու միայնակ չզգան», «Ազգ»-ի հետ առանձնազրույցում ասաց «Աղբյուր» մանկապատանեկան ամսագրի խմբագիր Թադեւոս Տոնոյանը:

Մանկապատանեկան մրցույթն անցկացվելու է հետեւյալ 3 անվանակարգերում՝ չափածո, արձակ, նկարչություն:

«Նման միջոցառումներին հիմնականում հաղորդում են որոշակի գաղափարական ուղղվածություն, սակայն որոշեցինք թեմատիկ սահմանափակումներ չդնել, որպեսզի երեխաներն առանց կաշկանդվելու արտահայտեն ստեղծագործական մտահղացումները», ասաց ամսագրի խմբագիրը:

Ներկայացված անվանակարգերում հաղթող կճանաչվեն աչքի ընկած երեխական մասնակիցներ, որոնցից յուրաքանչյուրը որպես պարգեւ կստանա 30000 դրամ: Բացի այդ տարեվերջին լույս կտեսնի տարեգիրք, որտեղ կընդգրկվեն տարվա լավագույն մանկապատանեկան ստեղծագործությունները:

«Կարծում եմ մրցույթն ու գրքի հրատարակումը ավանդական բնույթ կկրի, եւ յուրաքանչյուր տարի կներկայացնենք տարվա շնորհալի պատանիների ստեղծագործությունները», եզրափակեց նա:

Ամսագիրը մասնակցության հայտերը կընդունի մինչեւ նոյեմբեր ամիսը: Այնուհետեւ ժյուրին կհրապարակի լավագույնների անունները: Ժյուրիի կազմը դեռեւս հայտնի չէ, սակայն Թադեւոս Տոնոյանը վստահեցրեց, որ ընդգրկված կլինեն արվեստագետներ, ստեղծագործական միությունների ղեկավարներ:

ՀԱՍՄԻԿ ՀԱՐՈՒԹՅՈՒՆՅԱՆ

Նոր ցուցանմուշներ Ազգային պատկերասրահում

Ազգային պատկերասրահը իր արժեքավոր հավաքածուների շարքն ավելացրեց նոր ցուցանմուշներով: Ամերիկահայ մշակութային արժեքների հայտնի հավաքորդ Ջուլիան Հովսեփյանը անձամբ Ազգային պատկերասրահին նվիրաբերեց արժեքավոր մշակութային գործեր ու խոսացավ առաջիկայում եւս նվիրատվություններ անել: Արժեքավոր հավաքածուի շարքում էին 8 գեղանկարչական կտավներ՝ Ֆրանսուա Լեմուանի «Աղջիկը ծաղիկով», Յակոպո Բասսանոյի (դա Պոնտե) «Զուլհակուհիներ», Սասոֆերատոյի (Ջովաննի Բատտիստա Սալվի) «Աղոթող տիրամայրը», Ֆրանսուա Բուշեի «Քնած մանուկ եւ հրեշտակներ», Լուիս դե Մորալեսի «Խաչից իջեցումը», Ժան Մարկսի «Կնոջ դիմանկար», Նիկոլա Լարժիլիերի «Լյուդովիկոս 14-րդը մանուկ հասակում», Նիկոլա Լարժիլիերի «Ինքնադիմանկար», մ. թ. ա. 8-րդ դարի ուրարտական զոհիներից հատվածներ պղնձից ու բրոնզից, մ. թ. ա. 95-96 թթ. Տիգրան 2-րդ եւ Լեւոն 4-րդ թագավորների դրամներ:

Ֆրանսուա Լեմուան, «Աղջիկը ծաղիկով»

ՀՀ վարչապետ Տիգրան Սարգսյանի որոշմամբ, հայրենանվեր գործունեության ու բարեգործության բնագավառում ունեցած վաստակի համար բարերար Ջուլիան Հովսեփյանը պարգեւատրվել է ՀՀ վարչապետի հուշամեդալով, որը կառավարությունում նրան հանձնել է վարչապետը եւ շնորհակալություն հայտնել հայրենիքում մշակույթի զարգացմանը նպաստելուն միտված հայ բարերարների լավագույն ավանդույթները շարունակելու համար:

ՄԱՐԻՆԵ ՄԱՐԳԱՐՅԱՆ

Միջազգային գիտաժողով նվիրված Արմեն Կարապետյանին

Խմբագրությանը հասցեագրված մամլո հաղորդագրությունը տեղեկացնում է, որ հոկտեմբերի 1-3-ին Աղվերանի «Արթուր» հյուրանոցային համալիրում կկայանա «Անցման շրջանի սոցիալական եւ ժողովրդագրական գինը (կարապետյանական ընթերցումներ)» միջազգային գիտաժողովը՝ նվիրված հայ նշանավոր տնտեսագետ, գիտական, սոցիալական եւ գործնական հետաքրքրությունների տեր, Հայաստանում գիտական դպրոցների հիմնադիր Արմեն Խաչատուրի Կարապետյանի հիշատակին, որի ծննդյան 100-ամյակը բոլորել է 2008-ի ապրիլի 17-ին:

Գիտաժողովը, որի նախաձեռնությունը ողջունել է ՀՀ վարչապետ Տիգրան Սարգսյանը, կազմակերպել եւ իրականացնում են «Հայկական սոցիալ-ժողովրդագրական նախաձեռնություն» հասարակական կազմակերպությունը, Հայկական պետական տնտեսագիտական համալսարանը եւ «Եվրասիա» համագործակցության հիմնադրամի «ՀՌԿԿ-Հայաստան» կենտրոնը: Հովանավորներն են ՄԱԿ-ի բնակչության հիմնադրամի հայաստանյան գրասենյակը, Հայաստանի Կենտրոնական բանկը, ինչպես նաեւ՝ անհատական հիմունքներով, պրոֆ. Հրանտ Ռուբենի Պողոսյանը:

Գիտաժողովին ներկայացված են զեկուցումների շուրջ 40 թեզիսներ, այդ թվում՝ ՌԴ գիտական կենտրոնների, Ֆրանսիայի ժողովրդագրական հետազոտությունների ազգային ինստիտուտի, Ռոստոկի (Գերմանիա), Մակս Պլանկի անվան ժողովրդագրության հետազոտությունների ինստիտուտի առաջատար գիտնականների, ինչպես նաեւ Հայաստանի համապատասխան ոլորտները ներկայացնող գիտակրթական հաստատությունների եւ պետական կառույցների մասնագետներից:

Գիտաժողովը նպատակ է հետապնդում քննարկելու եւ գնահատելու շուկայական տնտեսությանն անցման սոցիալական եւ ժողովրդագրական հետեւանքները, առանձին երկրներում դրանց որակական ու քանակական առանձնահատկությունները, բացասական միտումները մեղմելու հնարավորություններն ու մեխանիզմները:

Հ. Օ.

Լեւոն Արոնյանն ու Էլինա Դանիելյանը լավագույն տասնյակում են

ՖԻԴԵ-ն հրապարակել է աշխարհի ուժեղագույն շախմատիստների դասակարգման հերթական ցուցակը: Հաջող մրցելույթների շնորհիվ Լեւոն Արոնյանը վարկանիշը 20 կետով ավելացրել է եւ 12-րդ տեղից տեղափոխվել 7-րդ հորիզոնական: Այժմ նրա վարկանիշը 2757 է: Իսկ դասակարգման ցուցակը 2791 միավորով գլխավորում է բուլղարացի գրոսմայստեր Վեսելին Թոփալովը: Նա իր վարկանիշը հուլիսի համեմատ ավելացրել է 14-ով, որի շնորհիվ էլ 5-րդ տեղից տեղափոխվել է 1-ին հորիզոնական՝ գահընկեց անելով աշխարհի չեմպիոն Վիշվանաթան Անանդին: Վերջինս վարկանիշը նվազեցնելով 15-ով, այժմ 2783 գործակցով զբաղեցնում է 5-րդ տեղը:

Ընդհանրապես լավագույն տասնյակում տեղ զբաղեցնող շախմատիստների ցուցանիշներում փոփոխությունները զգալի են: Նախորդ ցուցակի հետ համեմատ միայն Լեւոն Արոնյանին եւ Դմիտրի Յակովենկոյին է հաջողվել ընդգրկվել լավագույն տասնյակում: Ռուսաստանցի Յակովենկոն իր վարկանիշը ավելացրել է 28-ով եւ 24-րդ տեղից տեղափոխվել է 10-րդ հորիզոնական: Իսկ ամենամեծ առաջընթացն ունեցել է ուկրաինացի Ալեքսանդր Մոիսեենկոն: Նա վարկանիշը 46-ով է ավելացրել եւ 97-րդ տեղից բարձրացել է 43-րդ հորիզոնական:

Գնալով հայ շախմատիստների թիվը դասակարգման ցուցակում նվազում է: Այս անգամ բացի Արոնյանից, 100 ուժեղագույնների ցանկում տեղ են զբաղեցրել միայն Սլովակիան ներկայացնող Սերգեյ Մովսիսյանը, իսկ Հայաստանից Վլադիմիր Հակոբյանն ու Գաբրիել Սարգսյանը: Մովսիսյանը 9 կետով ավելացրել է իր վարկանիշը (2732) եւ 16-րդ տեղից բարձրացել 13-րդ հորիզոնական: 3 տեղով բարձրացել է նաեւ Վլադիմիր Հակոբյանը՝ 2679 վարկանիշով զբաղեցնելով 42-րդ հորիզոնականը: Նա իր վարկանիշն ավելացրել է 6 կետով: Իսկ ահա Գաբրիել Սարգսյանը զգալի հետընթաց է ապրել՝ 61-րդ տեղից տեղափոխվելով 84-րդ հորիզոնական, վարկանիշը (2642) նվազեցնելով 18-ով:

Կանանց դասակարգման ցուցակում զգալի առաջընթաց է ունեցել Էլինա Դանիելյանը: Նա 2513 վարկանիշով եզրափակում է լավագույն տասնյակը: Լիլիթ Մկրտչյանը 2443 վարկանիշով զբաղեցնում է 38-րդ տեղը: Ցուցակը շարունակում է գլխավորել հունգարացի Յուդիթ Պոլգարը (2711):

Մինչեւ 20 տարեկան շախմատիստների դասակարգման ցուցակը գլխավորում է նորվեգացի Մագնուս Կառլսենը 2786 գործակցով: Այս անգամ էլ 20 լավագույնների ցանկում Հայաստանը ներկայացուցիչ չունի: Երիտասարդ շախմատիստուհիների ցանկը գլխավորում է չինացի Հոու Իֆանը 2578 գործակցով: Այստեղ էլ հայ շախմատիստուհիներից ոչ մեկը չի ընդգրկված: Հայաստանն իր դիրքը զիջել է երկրների դասակարգման ցուցակում, որը հաշվի է առնում 10 լավագույն շախմատիստների միջին վարկանիշը: Այս ցուցանիշով Հայաստանը ՖԻԴԵ-ի անդամ 138 երկրների մեջ զբաղեցնում է 11-րդ տեղը: Հայաստանի վարկանիշը 2614 է: Ցուցակը գլխավորում է Ռուսաստանը (2720): Լավագույն տասնյակում տեղ են զբաղեցրել նաեւ Ուկրաինան (2684), Չինաստանը (2642), ԱՄՆ-ն (2637), Իսրայելը (2637), Հունգարիան (2630), Ադրբեջանը (2622), Ֆրանսիան (2621), Հնդկաստանը (2620) եւ Գերմանիան (2619):

Ներկայացնում ենք դասակարգման ցուցակի լավագույն տասնյակները:

Տղամարդիկ

1. Վեսելին Թոփալով	Բուլղարիա	2791
2. Ալեքսանդր Մորոզեւիչ	Ռուսաստան	2787
3. Վասիլի Իվանչուկ	Ուկրաինա	2786
4. Մագնուս Կառլսեն	Նորվեգիա	2786
5. Վիշվանաթան Անանդ	Հնդկաստան	2783
6. Վլադիմիր Կրամնիկ	Ռուսաստան	2772
7. Լեւոն Արոնյան	Հայաստան	2757
8. Թեյմուր Ռաջաբով	Ադրբեջան	2751
9. Պետեր Լեկո	Հունգարիա	2747
10. Դմիտրի Յակովենկո	Ռուսաստան	2737

Կանայք

1. Յուդիթ Պոլգար	Հունգարիա	2711
2. Համպի Կոներու	Հնդկաստան	2618
3. Հոու Իֆան	Չինաստան	2578
4. Քսիե Յուն	Չինաստան	2574
5. Պիա Կրամլինգ	Շվեդիա	2550
6. Անտոանետա Ստեֆանովա	Բուլղարիա	2548
7. Մարիա Սեբագ	Ֆրանսիա	2533
8. Ալեքսանդրա Կոստենյուկ	Ռուսաստան	2525
9. Ժաո Հուե	Չինաստան	2518
10. Էլինա Դանիելյան	Հայաստան	2513

ՉԵՄՊԻՈՆՆԵՐԻ ԼԻԳԱ

Նորեկն առաջին միավորը վաստակեց

Չեմպիոնների լիգայի խմբային մրցաշարի 2-րդ տուրում մեծ հետաքրքրությամբ էր սպասվում ՈՒԵՖԱ-ի գավաթակիր ու սուպերգավաթակիր «Զենիթի» եւ Մադրիդի «Ռեալի» միջեւ Սանկտ Պետերբուրգում կայանալիք խաղը: «Զենիթն» առաջին տուրում հյուրընկալվելիս 0-1 հաշվով զիջել էր «Յուվենտուսին», իսկ «Ռեալը» 2-0 հաշվով պարտության էր մատնել բելառուսական ԲԱՏԷ-ին: Հանդիպումը շատ անհաջող սկսվեց դաշտի տերերի համար, որոնք արդեն 4-րդ րոպեին ստիպված էին սեփական պաշտպան Գուբոչանի հարվածից հետո գնդակը հանել ցանցից: Ճիշտ է, հետագայում «Զենիթը» տիրեց նախաձեռնությանը եւ Դանին վերականգնեց հավասարակշռությունը, սակայն վան Նիստելռոյը հաղթանակ պարգեւեց «Ռեալին»: Վերջինս 6 միավորով գլխավորեց «H» խմբի աղյուսակը: Խաղից հետո թիմերի մարզիչները հետեւյալ կարծիքն արտահայտեցին:

Դիկ Ադվոկատ («Զենիթ»)- Արդյունքը կրկին ինձ հիասթափեցրեց: Նյարդայնությունից ու հուզմունքից առաջին խաղակեսում մրցակցին զիջել էինք դաշտի կենտրոնը եւ պաշտպանության սխալների պատճառով 2 գոլ բաց թողեցինք: Ընդմիջումից հետո որոշ ուղղումներ կատարեցինք մարտավարությունում, ավելի հաջող հանդես եկանք «Ռեալի» պես ահեղ մրցակցի դեմ, ինչը վկայում է, որ որակյալ թիմ ունենք: Իհարկե, կարելի է կոնկրետ ֆուտբոլիստների մեղադրել թույլ տված սխալների համար, սակայն եթե գոլային բազմաթիվ պահերը չես օգտագործում, ապա պաշտպանների խնդիրն էլ դժվարանում է: Անցկացրած երկու խաղերում մեր ֆուտբոլիստներն իրենց վատ չդրսեւորեցին, սակայն առայժմ միավոր չենք վաստակել: Մենք պետք է միավորներ վաստակենք ԲԱՏԷ-ի հետ 2 հանդիպումներում եւ «Յուվենտուսի» հետ սեփական հարկի տակ խաղում: Դա բախտորոշ նշանակություն կունենա խմբում տեղերի բաշխման հարցում:

Բեռնդ Շուստեր («Ռեալ»)- Մենք կարեւոր ու դժվարին հաղթանակ տարանք հետաքրքրական խաղում: Մենք հիանալի կատարեցինք մեր աշխատանքն ու «Զենիթին» առանց միավորի թողեցինք: Իհարկե եղան պահեր, որ դժվարին դրության մեջ էինք: «Զենիթը» հնարավորություն ուներ հավասարեցնելու հաշիվը եւ ցույց է արժանի էր ոչ-ոքի արդյունքի:

«H» խմբում կայացած մյուս խաղում չեմպիոնների լիգայի նորեկ բելառուսական ԲԱՏԷ-ն խորը անակնկալ մատուցեց՝ սեփական հարկի տակ ոչ-ոքի (2-2) ավարտելով հանդիպումը «Յուվենտուսի» հետ: Հանդիպման 23-րդ րոպեին դաշտի տերերն արդեն հաղթում էին 2-0 հաշվով, սակայն առավելությունը պահպանել չհաջողվեց: Յակինտան 2 գոլ խփեց ու փրկեց «Յուվենտուսի» պատիվը: Մարզիչները հետեւյալ կարծիքն արտահայտեցին:

Վիկտոր Գոնչարենկո (ԲԱՏԷ)- Մենք իրավունք ունենք հպարտանալու այս թիմով ու այսօրվա արդյունքով՝ հաշվի առնելով մրցակցի ուժն ու չեմպիոնների լիգայի խմբային մրցաշարը: Սակայն անբավարարվածության որոշակի զգացում ունեմ: Չէ՞ որ հաղթում էինք 2-0 հաշվով եւ կարող էինք պարտության մատնել մրցակցին: Իմ կարծիքով մեզ չբավականացրեց նման ահեղ մրցակիցների հետ խաղալու փորձը: Մենք ապացուցեցինք, որ ֆուտբոլում ոչինչ անհնար չկա: Առաջին միավորը վաստակեցինք եւ պետք է ձգտենք զարգացնել հաջողությունը:

Կլաուդիո Ռանիերի («Յուվենտուս»)- Առաջին կես ժամը մեզ համար իսկական մղձավանջ էր: Գիտեինք, որ ԲԱՏԷ-ն «ամուր ընկույզ» է եւ դաշտի տերերը խաղասկզբից ապացուցեցին դա: Մրցակիցը մեզանից արագ էր գործում: Ոչ-ոքին լավ արդյունք եմ համարում մեզ համար: ԲԱՏԷ-ն շատ լավ ֆուտբոլիստներ ունի: Կցանկանայի նշել նաեւ իմ սաներին, որոնք չընկճվեցին եւ մինչեւ վերջ պայքարեցին արդյունքի հասնելու համար: Երկու թիմերն էլ լավ խաղ ցուցադրեցին:

Անգլիական երկու ակումբները խոշոր հաշվով հաղթեցին: «Մանչեսթր Յունայթեդը» հյուրընկալվելիս 3-0 հաշվով առավելության հասավ դանիական «Օլբորգի» նկատմամբ, իսկ «Արսենալը» սեփական հարկի տակ 4 անպատասխան գնդակ խփեց «Պորտոյի» դարպասը: Աչքի ընկան վան Պերսին ու Ադեբայորը՝ խփելով 2-ական գնդակ: Դարպասներն անառիկ մնացին «Ֆեներբահչե»-«Դինամո» (Կիեւ) եւ «Ֆիորենտինա»-«Ստյաուա» հանդիպումներում: Ոչ-ոքի արդյունք գրանցվեց նաեւ «Բավարիա»-«Լիոն» մրցավեճում, որտեղ մրցակիցները մեկական գնդակ փոխանակեցին: «Վիլյառեալը» 1-0 հաշվով պարտության մատնեց «Սելթիկին» եւ 4 միավորով «Մանչեսթր Յունայթեդի» հետ գլխավորեց «E» խմբի աղյուսակը:

Ոչ-ոքի՝ թուրքերի հետ մրցավեճում

Ֆուտբոլի Հայաստանի մինչեւ 19 տարեկանների կանանց հավաքականը Լեհաստանում ընթացող Եվրոպայի առաջնության ընտրական մրցաշարի ավարտական տուրում ուժերը չափեց թուրքերի հետ: Երկու թիմերն էլ դեռեւս միավոր չէին վաստակել՝ զիջելով Ավստրիայի եւ Լեհաստանի ընտրանիներին:

Մեր հավաքականը շատ ակտիվ սկսեց խաղը եւ 14-րդ րոպեին Անի Ղուկասյանի հարվածով բացեց հաշիվը: Սակայն մինչեւ ընդմիջում մրցակիցը 2 գոլ խփեց ու հաշվի մեջ առաջ անցավ: 2-րդ խաղակեսում Քրիստինե Մանգասարյանը երկու անգամ գրավեց թուրքերի դարպասը, որին մրցակիցը պատասխանեց մեկ գոլով: Այսպիսով, գրանցվեց ոչ-ոքի (3-3): Հայաստանի հավաքականը շնորհիվ խփած եւ բաց թողած գնդակների ավելի լավ տարբերության, մեկ միավորով ընտրական խմբում գրավեց 3-րդ տեղը՝ դուրս մնալով հետագա պայքարից: Իսկ խմբի հաղթող ճանաչվեց Ավստրիայի հավաքականը, որը 5-1 հաշվով հաղթեց լեհերին: Երկու թիմերն էլ հաջորդ փուլի ուղեգիր նվաճեցին:

Զիկոն կգլխավորի «Բունեդկորը»

Ուզբեկական «Բունեդկոր» թիմում հանդես եկող բրազիլացի Ռիվալդոյի նախաձեռնությամբ նախկինում հանրահայտ ֆուտբոլիստ Զիկոն ժամանել էր Տաշքենդ: Բանակցությունների արդյունքում նա բանավոր համաձայնություն է տվել գլխավորելու «Բունեդկորը»՝ գլխավոր մարզչի պաշտոնում փոխարինելով Ուզբեկստանի հավաքականը գլխավորած Միրջալոլ Կասիմովին: Բացառված չէ, որ Զիկոն նաեւ որպես խորհրդատու մարզիչ աշխատի Ուզբեկստանի հավաքականում: Նա մեկ տարվա պայմանագիր կկնքի թիմի հետ:

Անցած մրցաշրջանում բրազիլացի մասնագետը մարզում էր թուրքական «Ֆեներբահչեն»: Մինչ այդ, նա 2002-06-ին գլխավորել է Ճապոնիայի հավաքականը, իսկ ավելի վաղ Բրազիլիայի հավաքականում Մարիո Զագալոյի օգնականն էր: «Ֆեներբահչեում» Զիկոն բավական հաջող մարզչական գործունեություն էր ծավալել: Նրա գլխավորությամբ «Ֆեներբահչեն» նվաճել էր Թուրքիայի չեմպիոնի տիտղոսը, ինչպես նաեւ Սուպերգավաթը:

Զիկոն բրազիլացի ամենահանրահայտ ֆուտբոլիստներից մեկն է: Սակայն Բրազիլիայի հավաքականում նրա ֆուտբոլային կարիերան չի ստացվել: 1978-ի աշխարհի առաջնությունում նա հավաքականի կազմում արժանացավ բրոնզե պարգեւի, իսկ ահա հաջորդ երկու ստուգատեսներում հայրենիք վերադարձավ ձեռնունայն: Հատկանշական է, որ 1983-ին նա ճանաչվել է աշխարհի լավագույն ֆուտբոլիստ:

Իսկ ահա ակումբներում նա մեծ հաջողության է հասել: «Ֆլամենգոյի» կազմում Զիկոն արդյունավետ խաղ էր ցուցադրում եւ օգնեց թիմակիցներին մի շարք մրցանակներ նվաճել: 1983-ին նա տեղափոխվեց «Ուդինեզե», որտեղ մի քանի մրցաշրջան խաղալուց հետո կրկին վերադարձավ «Ֆլամենգո»: Ֆուտբոլային կարիերայի ավարտին Զիկոն տեղափոխվեց Ճապոնիա: Այստեղ էլ բրազիլացի ֆուտբոլիստն աչքի ընկավ իր վարպետությամբ եւ դարձավ տեղի երկրպագուների կուռքը: Պատահական չէ, որ նրա բրոնզե արձանը կանգնեցվել է «Կասիմա» մարզադաշտի մուտքի մոտ: Հետագայում նա ճապոնական ակումբի տեխնիկական տնօրենն էր:

Փոփոխություններ խաղացանկում

Ֆուտբոլի Հայաստանի առաջնության 22-րդ տուրի խաղացանկը փոփոխության է ենթարկվել: «Շիրակ»-«Միկա» հանդիպումը կկայանա նախատեսվածից մեկ օր շուտ՝ հոկտեմբերի 3-ին: Իսկ «Բանանց»-«Գանձասար» մրցախաղը «Հրազդանում» տեղի կունենա մեկ օր ուշ՝ հոկտեմբերի 5-ին: Հոկտեմբերի 4-ին «Հրազդանում» նշանակված «Կիլիկիա»-«Արարատ» հանդիպումը տեղափոխվել է Աշտարակ: Բոլոր հանդիպումները կսկսվեն ժամը 16-ին:

Արմսթրոնգը կրկին մրցապարեզ դուրս կգա

Ամերիկացի հանրահայտ հեծանվորդ, «Տուր դը Ֆրանս» բազմօրյա հեծանվավազքի յոթակի հաղթող Լենս Արմսթրոնգը որոշել է վերսկսել ելույթները եւ վերադառնալ մեծ սպորտ: Այս հարցով նա խորհրդակցել է ընտանիքի անդամների հետ եւ եկել այն եզրակացության, որ հեծանվավազքին վերջնականապես հրաժեշտ տալու ժամանակը դեռ չի եկել:

36-ամյա Արմսթրոնգը մտադիր է հաջորդ տարվանից կրկին մասնակցել «Տուր դը Ֆրանս» հեծանվավազքին եւ ձգտելու է 8-րդ անգամ ճանաչվելու ուժեղագույնը: Իհարկե, նման նվաճման հասնելն այնքան էլ հեշտ չի լինի: Դրա համար անհրաժեշտ կլինի քրտնաջան մարզումներ անցկացնել:

Լենս Արմսթրոնգը, որ ժամանակին բուժվել է քաղցկեղից, մտադիր է այդ հիվանդության դեմ պայքարի միջազգային ծրագիր իրականացնել, նշելով, որ տարեկան աշխարհում մոտ 8 մլն մարդ է մահանում քաղցկեղից: Ինչ խոսք, Արմսթրոնգի վերադարձը կնպաստի «Տուր դը Ֆրանս» հեծանվավազքի նկատմամբ հետաքրքրության աճին: Ուստի բնական է, որ այդ մրցումների կազմկոմիտեի նախագահ Քրիստիան Պրյուդոմը ուրախ է Արմսթրոնգի համար եւ պատրաստ է անվանի հեծանվորդին հնարավորություն ընձեռել կրկին մասնակցելու մրցումներին: Սակայն Պրյուդոմը նաեւ զգուշացրել է, որ Արմսթրոնգն ու նրա թիմակիցները պետք է մյուսների նման դոպինգ ստուգում անցնեն եւ խստորեն պահպանեն մրցումների բոլոր կանոնները:

Էջը պատրաստեց ԱՇՈՏ ՀԱՅՐԱՊԵՏՅԱՆԸ

Լիազորությունները վերահաստատեցին, բայց Եվրոպան իրեն չզրկեց Ռուսաստանի վրա մաս թափ տալու հաճույքից

1-ին էջից

Ընդ որում, ավելի շատ հնչում էր այն մոտեցումը, թե Եվրոպայի խորհրդի երկու անդամ երկրների միջեւ հարցի լուծումը հենց խորհրդի շրջանակներում կարող է լրացուցիչ հնարավորություն դառնալ խաղաղ լուծման համար, հատկապես եթե նկատի ունենանք, որ Ռուսաստանն ու Վրաստանը արդեն իսկ դիվանագիտական հարաբերությունների լրիվ խզման ճանապարհին են՝ երկու երկրներում մնացած մի քանի դիվանագետներին էլ հետ կանչելու հեռանկարով:

Մյուս կողմից, որպես հիմնական տրամաբանություն էր մատուցվում այն հանգամանքը, որ դեռեւս որեւէ տեսակի փաստական նյութեր չեն ներկայացվել ռուսաստանյան պատվիրակությանը լիազորություններից զրկելու խնդիրը բարձրացնելու հիմքում: Դրա հետ մեկտեղ, եղել է պատերազմ, կան զոհեր, հումանիտար աղետ, որին եւս Եվրոպայի խորհուրդը պետք է արձագանքի, հատկապես որ Ռուսաստանը դեռեւս վերահսկում է որոշ տարածքներ, միակողմանի ճանաչել է Հարավային Օսիան եւ Աբխազիան, եւ ըստ էության անտարբեր է միջազգային հանրության նկատմամբ: ԵԽԽՎ-ում ռուսաստանյան պատվիրակության ղեկավար Կոնստանտին Կոսաչովն, իր հերթին, նշեց, թե ցանկություն չկա օսական պատերազմը տեղափոխելու վեհաժողովի խորհրդարանականների միջեւ: Ու թեեւ Վրաստանը միակողմանի խզել է դիվանագիտական կապերը, Կոսաչովի խոսքով, ԵԽԽՎ-ն ամբիոն է վրացի խորհրդարանականների հետ քննարկելու հարցը:

Ինչեւէ, ԵԽԽՎ-ն երեկ քվեարկեց ռուսաստանյան պատվիրակության նախապես հաստատված լիազորությունների վերանայման հարցի առնչությամբ: Վերջին պահին մտցված բանավոր լրացմամբ, թե ներկա դրությամբ վերահաստատվում են լիազորությունները հետագայում այդ հարցը նորից դնելու հավանականությամբ, ԵԽԽՎ-ն 114 կողմ, 20 դեմ, 10 ձեռնպահ քվեարկությամբ վերահաստատեց ՌԴ պատվիրակության լիազորությունները:

Այսօր ԵԽԽՎ-ն կրկին կանդրադառնա Ռուսաստան-Վրաստան հարաբերություններին օգոստոսյան իրադարձություններից հետո՝ ամենայն հավանականությամբ իր քննարկումն ավարտելով փաստաթղթի ընդունմամբ, որում կարեւորվում է երկխոսությունը: Լիազորությունների հարցի նկատմամբ վերաբերմունքը, եւ ընդհանրապես ԵԽԽՎ նստաշրջանի շրջանակներում երկկողմ մեղադրանքների առկայությունը հնարավոր են դարձնում ենթադրությունը, թե Ռուսաստան-Վրաստան պատերազմի հետեւանքների մասին փաստաթուղթը միակողմանի չի լինի գնահատականներում՝ կողմերին կոնկրետ առաջարկությունների ներկայացմամբ:

Եվ մինչ եվրոխորհրդարանականները քննարկում էին Ռուսաստան-Վրաստան հարաբերություններին տրվելիք գնահատականն ու հետագա մոտեցումը եւ փորձում ընդհանուր վերաբերմունք ցուցաբերել ռուս-վրացական խնդրին, Ռուսաստանն արդեն անցել է Ռուսաստան-Հարավային Օսիա երկպաշտպանության նախագծի մշակմանը, որ ակնհայտորեն էժան «հաճույք» չի լինելու՝ թեկուզ նկատի ունենալով հարավօսական բնակլիմայական պայմաններն ու ռելիեֆը:

Մյուս կողմից, որքան էլ Հարավային Օսիայի եւ Աբխազիայի անկախության ճանաչումը Ռուսաստանի կողմից որակվում է միակողմանի, այն կամաց-կամաց կողմերի բազմաթիվություն է սկսում ապահովել: Եվ եթե ցայսօր միայն Ռուսաստանն ու Նիկարագուան են ճանաչել նորանկախ երկու միավորներին, ապա նրանց միանալու մտադրության մասին երեկ, «ՌԻԱ Նովոստի» տեղեկացմամբ, հայտնել է Սոմալին՝ ի դեմս Մոսկվայում այդ երկրի դեսպան Մոհամմեդ Խանդիլեն:

ԱՂԱՎՆԻ ՀԱՐՈՒԹՅՈՒՆՅԱՆ,
Ստրասբուրգ

ՀԱՅՏԱՐԱՐՈՒԹՅՈՒՆ

Հայաստանի Հանրապետության կենտրոնական բանկի այցելուների (իրերի) զննման համակարգ (introscop) ձեռք բերելու, տեղադրելու եւ ուսուցման աշխատանքներ իրականացնելու նպատակով կազմակերպություն ընտրելու համար բաց մրցույթ կազմակերպելու մասին

Հայաստանի Հանրապետության կենտրոնական բանկը հայտարարում է բաց մրցույթ՝ Հայաստանի Հանրապետության կենտրոնական բանկի այցելուների (իրերի) զննման համակարգ (introscop) ձեռք բերելու, տեղադրելու եւ ուսուցման աշխատանքներ իրականացնելու նպատակով կազմակերպություն ընտրելու համար:

Մրցույթին կարող են մասնակցել Հայաստանի Հանրապետության ռեզիդենտ եւ ոչ ռեզիդենտ հանդիսացող իրավաբանական անձինք եւ դրանց ներկայացուցչությունները ՀՀ-ում, որոնք ունեն գնման պայմանագրով նախատեսված պարտավորությունների կատարման համար պահանջվող իրավունք:

Մրցութային առաջարկությունները անհրաժեշտ է ներկայացնել Հայաստանի Հանրապետության կենտրոնական բանկ՝ ք. Երեւան 0010, Վազգեն Սարգսյանի փողոց 6:

Մրցութային հայտերի ընդունման վերջին ժամկետը՝ 2008թ. հոկտեմբերի 30-ին, ժամը 17:00:

Մրցույթի հայտերի բացման օրն ու ժամը՝ 2008թ. հոկտեմբերի 30-ին, ժամը 17:00:

Մրցույթի արդյունքների ամփոփման նիստը հրավիրվում է 2008թ. նոյեմբերի 05-ին, ժամը 17-00:

Մրցույթին մասնակցելու հրավերը հրապարակված է Հայաստանի Հանրապետության կենտրոնական բանկի ինտերնետային WEB կայքում (www.cba.am): Մրցույթին մասնակցելու հրավերը, ինչպես նաեւ լրացուցիչ տեղեկություններ ստանալու համար ցանկացողները կարող են դիմել Հայաստանի Հանրապետության կենտրոնական բանկի Անվտանգության վարչություն հեռ. 56-39-50, 59-27-30 ներքին՝ 17-30:

ԿԲ հասարակայնության հետ կապերի ծառայություն

ՀԱՅՏԱՐԱՐՈՒԹՅՈՒՆ ԳՆԱՆՇՄԱՆ ՀԱՐՑՄԱՆ ՄԱՍԻՆ

«Պետական գնումների գործակալություն» ՊՈԱԿ-ն (պատվիրատու) «ՊԳԳ-ԳՀԱՊՁԲ-08/51» ծածկագրով կազմակերպում է գնանշման հարցում՝ **ՀՀ ԿԱ պետական եկամուտների կոմիտեի կարիքների համար քարթրիջների ձեռքբերման նպատակով:** Հրավեր ստանալու համար անհրաժեշտ է 650 ՀՀ դրամ փոխանցել «Արդշինինվեստբանկ» «Բեջ-գալ» ՍՊԸ -ի 24723006158 հաշվեհամարին եւ սույն հայտարարության հրապարակման օրվան հաջորդող 8 աշխատանքային օրվա ընթացքում դիմել պատվիրատուին հետեւյալ հասցեով՝ ք. Երեւան, Կոմիտասի պ., 54/բ, հեռ.՝ 28-93-25, Հ. Այունցին:

Հրավերն անձին տրվում է անձը հաստատող փաստաթղթի, իսկ կազմակերպության անունից հանդես գալու դեպքում՝ նաեւ անձի լիազորությունները հավաստող համապատասխան փաստաթղթի հիման վրա: Հայտերը պետք է ներկայացնել մինչեւ դրանց բացման պահը՝ սույն հայտարարության հրապարակվելու օրվան հաջորդող օրվանից հաշված 10-րդ աշխատանքային օրվա ժամը 15.00-ն:

Վաճառվում է

Վոլգա (Վազ 3110) մակնիշի ավտոմեքենա՝
արտադրության տարեթիվը՝ 1998,
գույնը՝ սեւ,
արտաքին վիճակը՝ լավ:
Հեռախոս՝ *524036, 524028,*
բջջային՝ *091 432-239*

www.
azg.am

ACBA-CREDIT AGRICOLE BANK

Ի ԳԻՏՈՒԹՅՈՒՆ ՀԱՍԱՐԱԿՈՒԹՅԱՆԸ

«ԱԿԲԱ-ԿՐԵԴԻՏ ԱԳՐԻԿՈԼ ԲԱՆԿ» ՓԲԸ-ն դիմել է Հայաստանի Հանրապետության հանրային ծառայությունները կարգավորող հանձնաժողով՝ ՀՀ տարածքում հետեւյալ ռադիոհաճախականություններով, 13819.870-13824.870 ՄՀց վերեւ եւ 11019.870-11024.870 ՄՀց ներքեւ, ցանցի կազմակերպման նպատակով ռադիոհաճախականության օգտագործման թույլտվություն ստանալու համար:

«ԱԿԲԱ-ԿՐԵԴԻՏ ԱԳՐԻԿՈԼ ԲԱՆԿ» ՓԲԸ
ք.Երեւան, Բայրոնի 1
Հեռ.՝ (010) 56 58 58 Ֆաքս.՝ (010) 54 34 85 էլ.փոստ՝ acba@acba.am

ՀՐԱՎԵՐ

ՀՀ Լոռու մարզի Շնող գյուղի միջնակարգ դպրոցի տնօրենությունը հրավիրում է մասնակցելու դպրոցը **Հովիկ Մելիքսեթյանի** անվամբ կոչելու հանդիսավոր արարողությանը, որը տեղի կունենա սույն թվականի **հոկտեմբերի 4-ին, ժամը 13.00-ին**:

ԴՊՐՈՑԻ ՏՆՕՐԵՆՈՒԹՅՈՒՆ

Աճուրդ-վաճառք

ՄԱԿ-ի հայաստանյան գրասենյակը հայտարարում է 2003թ. արտադրության ԳԱԶ-3110-191 մակնիշի ավտոմեքենայի աճուրդ-վաճառք: Գնային առաջարկները փակ ծրարներով ներկայացնել ՄԱԿ-ի հայաստանյան գրասենյակ՝ ք. Երևան, Պետրոս Ադամյան 14 հասցեում:

Ավտոմեքենան տեսնելու նպատակով այցելեք ՄԱԿ-ի գրասենյակ վերը նշված հասցեով:

Լրացուցիչ տեղեկությունների համար դիմել Գագիկ Շահինյանին՝ հեռ. 56 60 73, (ներքին) 119, ժամը 16: 00-16:30

Փաստաթղթերի ներկայացման վերջնաժամկետը՝ հոկտեմբերի 8, ժամը 17:00:

United Nations Development Programme

Vacancy Announcement -15/08/SSA

The United Nations Development Programme in Armenia in the framework of **"Strengthening the Human Rights Capacity of the Human Rights Defenders Office (HRDO)"** Project invites applications from qualified and experienced candidates for the National Experts Task Force on **RESEARCH ON STATUS OF MINORITY GROUPS IN THE REPUBLIC OF ARMENIA** (applicable for four experts):

- **Legal Experts**
- **Social Scientists**

Social Scientists, please visit **http://www.undp.am/?pages=jobs website** to obtain full **Terms of Reference**, application procedures and requirements.

Applications can be submitted through **http://oc.undp.am/?go=vacancies** site, or delivered hard copies to the UN House Security Desk, 14, P. Adamyan str.

A complete application form should consist of a letter of motivation, full CV and copies of diploma(s). Incomplete applications will not be considered.

Application deadline: 19 October 2008, 18:00

Only sort-listed applicants will be contacted
Women candidates are encouraged to apply
UNDP/UN House is a non-smoking environment

Ամերիկյան դեսպանատունը կազմակերպում է գրասենյակային ու բնակարանային կահույքի, մեքենաների, համակարգիչների եւ այլ ապրանքների աճուրդային վաճառք, որը տեղի կունենա **հոկտեմբերի 18-ին եւ 19-ին** Ծովակալ Իսակով 48/2 հասցեում ժամը 10-19-ը: Ապրանքները կարող եք զննել տեղում, վաճառքին նախորդող ուրբաթ օրը, հոկտեմբերի 17-ին, ժամը 10-19-ը: Զննումն անվճար է:

Մանրամասն տեղեկությունների համար կարող եք այցելել **www.usa.am** էջի հայտարարությունների բաժինը:

ՈՒՂԵՏՈՒՐՈՒԹՅՈՒՆ

«Անիտուր» տուրիստական գործակալությունը հոկտեմբերի 7-ին կազմակերպում է 14-օրյա բացառիկ շրջագայություն դեպի պատմական Հայաստան եւ Կիլիկիա:

Բացի պատմական քաղաքներից Դուք կբարձրանաք Մուսալեռ եւ հեթանոս աստվածների նստավայր Նեմրութ սար:

Շտապեք մասնակցել մեր շրջագայություններին:

Մանրամասների համար
զանգահարել. (010) 51-92-26 կամ (094) 203-206

ԳՈՎԱԶԴԻ ՀԱՄԱՐ ԶԱՆԳԱՀԱՐԵԼ՝ 58-29-60

Լրատվական գործունեություն իրականացնող՝ «Ազգ օրաթերթ» ՍՊԸ, Երեւան, Հանրապետութեան 47: Պետական գրանցման վկայականի համարը՝ 02 Ա N 047261, տրուած՝ 17.02.00 թ.:
Թողարկման պատասխանատու, գլխ. խմբ. Յակոբ Աւետիքեան: Տպաքանակ՝ 3000, ստորագրուած է տպագրութեան՝ 1.10.2008, գինը՝ 100 դրամ, տպագրւում է «Տիգրան Մեծ» հրատարակչութեան տպարանում՝ Արշակունեաց 2: